

Gizli Bahçe

F.H. Burnett

ALTIN ÇOCUK
KİTAPLARI

ÇOCUKLAR!

İşte kitaplığınızın güvenilir dostları

altın çocuk kitapları

ISBN 975-405-117-8

ISBN 975 - 405 - 117 - 8

Kitabın Orijinal Adı THE SECRET GARDEN
Yayın Hakları (c) ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Kapak Resmi ASLAN
Kapak Filmi KOMBİ GRAFİK
Dizgi ve Baskı ALTIN KİTAPLAR BASIMEVİ
2. BASIM / 1989

Adres

**Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul**

FRANCES H. BURNETT

GİZLİ BAHÇE

TÜRKÇESİ .

Gülten SUVEREN

MİLLİ EĞİTİM, GENÇLİK VE SPOR
BAKANLIĞI TALİM VE TERBİYE KU-
RULUNUN 27.5.1986 TARİH VE 4429 NU-
MARALI YAZISIYLA, 1739 SAYILI KA-
NUN GEREĞİ, İLK VE ORTAOKULLARA
TAVSİYE EDİLMİŞTİR.

Yalnız Çocuk

Mary Lennox dayısıyla oturmak üzere Misselthwaite Malikânesine geldiğinde onu kimse beğenmedi; pek sevimsiz bir çocuk olduğunu söylediler. Bu da doğrudu. Soluk yüzlü, sarı saçlı, sıksa kız çocuk somurtkandı. Hindistan'da doğup büyümesi onun böyle soluk renkli ve sık hastalanan biri olmasına yol açmıştı. İşine çok düşkün, çok çalışkan bir adam olan babası Mary'yle gereğince ilgilenememişti. Annesiyse partilere gitmekten, neşeli insanlarla gezip eğlenmekten hoşlanırdı. Aslında bir kızı olmasını da hiç istememişti. Mary'yi doğar doğmaz Hintli bir dadiya teslim etmiş, kadına da çocuğu kendisine pek göstermemesini söylemişti. Yani Mary sıksa, huzursuz, çirkin bir bebekken bile anne sevgisinden yoksundu. Daha sonra da huysuz bir çocuk olmuş, annesinin karşısına çıkarılmamıştı pek. Mary sadece ona bakan dadiyla diğer Hintli hizmetçileri tanıyordu. Hizmetçiler çocuk ağlayacak, bağıracak olursa hanımlarının onlara kızacağından korkmaktaydılar. Bu yüzden de küçük kızın her istediğini yapıyorlardı. Bu da onun son derece bencil bir çocuk olmasıyla sonuçlandı. Mary'ye okuma yazma öğretmek için gelen genç İngiliz mürebbiye ondan hiç hoşlan-

madığı için sadece üç ay dayanabildi. Onu izleyen diğer müreb-
biyeler de kısa sürede evden ayrıldılar. Kitaplara düşkün ol-
masaydı, alfabeyi bile öğrenemeyecekti küçük kız.

Mary dokuz yaşındayken çok sıcak bir sabah öfkeyle uyan-
dı. Sabah onu kaldırmak için gelen kadının dadısı olmadığını
görünce öfkesi daha da arttı.

Yabancı kadına, «Neden geldin?» diye sordu ters ters. «Bu-
rada kalmanı istemiyorum. Bana dadımı yolla!»

Kadın korkmuştu. Dadının gelemeyeceğini söylediye de
Mary bağırıyordu. Büsbütün korkan kadın, «Dadınızın gelme-
sine olanak yok,» diyebildi.

O sabah evde bir gariplik vardı. Uşak ve hizmetçilerden
birkaçı eksilmişti. Geri kalanların da korkudan renkleri solmuş-
tu. Ortalıkta şaşkın şaşkın dolanıp duruyorlardı. Tek başına ka-
lan Mary bahçeye çıkıp bir ağacın altına oturdu. Dadısı gelme-
diği için hırsından çiçekleri tekmeleyip ezerek kendi kendine
söylenmeye başladı.

O sırada annesinin biriyle verandaya çıktığını gördü. An-
nesinin yanındaki genç bir subaydı. Çocuk annesini hayranlıkla
seyretmeye koyuldu. Ne zaman fırsat bulsa böyle uzun uzun
seyrederdi onu. Annesi süslü elbiseler giyen, uzun boylu, ince,
çok güzel bir kadındı. İpek gibi saçları bukle bukleydi. Bütün el-
biseleri de incecik ipektendi ve dantellerle süslüydü. O sabah
annesi yine her zamanki gibi güzel giyinmişti, ama yüzü hiç
gülmüyordu. Gözleri kaygıyla iri iri açılmıştı.

Mary onun, «Durum çok mu kötü?» diye sorduğunu duy-
du.

İngiliz subayı titreyen bir sesle, «Berbat, Bayan Lennox. İki
hafta önce buradan ayrılmanız gerekirdi,» diye karşılık verdi.

Kadın ellerini ovuşturdu. «Ah, biliyorum! Sadece o şölene
gitmek için kaldım. Ne aptallık!»

O sırada hizmetçiler bölümünden inanılmayacak kadar tiz
bir çığlık yankılandı. Kadın telaşla subayın kolunu tuttu. Mary
de korkudan tir tir titriyordu. Çığlıklar birbirini izlemekteydi.

Bayan Lennox heyecanla, «Ne oldu?» dedi.

«Biri öldü. Hastalığın hizmetçileriniz arasında da görüldüğünü söylemediniz, Bayan Lennox.»

Kadın, «Bilmiyordum!» diye bağırdı. «Benimle gelin! Benimle gelin!» Dönüp telaşla eve girdi.

Daha sonra da çok garip şeyler oldu ve Mary sonunda bu işin sırrını çözdü. Hindistan'da korkunç bir kolera salgını baş göstermişti. İnsanlar sinekler gibi ölüyorlardı. Dadısı gece hastalanmıştı. Sabah ölünce de hizmetçiler bağırmaya başlamışlardı. Ertesi gün üç hizmetçi daha öldü, geri kalanlar da korkudan kaçtılar. Kentte panik başlamıştı. Her yanda insanlar ölüyordu.

Mary ikinci günkü kargaşalık sırasında kendi oturma odasına gizlendi. Kimse de onu anımsamadı, düşünmedi, aramadı ve istemedi. Küçük kız kâh ağlıyor, kâh bitkinlikten uyuyakalıyordu. Bir ara usulca yemek salonuna gitti. Oda bomboştu, ama masada yiyecekler vardı. Yemeğe gelenler telaşla kalkmışlar gibi sandalyeler, tabaklar itilmişti. Çocuk biraz meyveyle bisküvi yedi. Çok susadığı için de orada duran bir bardak şarabı kafasına dikti ve çok tatlı olan şarabın aslında ne kadar sert olduğunu fark etmedi. Bu yüzden az sonra uykusu geldi, odasına gidip yatağına yattı, hemen uyudu.

O uyurken pek çok şey oldu. Evden çılgınlıklar arasında taşınan ölümler, gürültüler çocuğu uyandırmadı. Uyanınca gözlerini açıp bir süre duvara baktı. Ev çok sessizdi. O zamana kadar evin bu kadar sessiz olduğunu anımsamıyordu. Ne ses, ne gürültü vardı. Acaba herkesin kolera hastalığı geçti mi, diye düşündü. Hepsi de iyileşti mi? Dadım öldüğüne göre onun yerine kim gelecek? Belki yeni dadı başka masallar biliyordur. Hep aynı masalları dinlemekten bıkmıştım. Mary dadısı öldüğü için ağlamadı. Sevgiyi tanımayan bir çocuktu ve o zamana kadar da kimseye sevgi duymamıştı. Sadece kolere yüzünden çıkan patırtıdan korkmuştu. Yaşadığını kimsenin anımsamamasına da öfkeleniyordu. Evdekiler sevilmeyen küçük kızı düşünemeyecek

kadar paniğe kapılmışlardı. Her şey düzeldiyse onu anımsar ve yanına gelirlerdi kuşkusuz.

Ama kimse gelmedi. Mary yattığı yerde öylece beklerken ev daha da sessizleşti.

Bir süre sonra verandadan ayak sesleri yankılandı. Bir erkeğin, «Ne üzücü durum!» dediğini duydu. «O güzel... güzel kadın! Herhalde çocuk da gitti. Duyduğuma göre bir kızı varmış, ama kimse onu görmemiş.»

Birkaç dakika sonra kapıyı açtıklarında, Mary çocuk odasının ortasında duruyordu. Karnı acıkan ve kendisiyle ilgilenen kimse olmadığı için sinirlenen çocuğun kaşları çatılmıştı. O anda pek çirkindi gerçekten. İçeri ilk giren bir kez babasıyla konuşurken gördüğü iriyarı subay oldu. Adam yorgun ve üzüntülüydü, ama kızı görünce şaşkınlıktan neredeyse havaya zıplayacaktı.

«Barney!» diye seslendi. «Burada bir çocuk var! Tek başına bir çocuk! Hem de böyle bir yerde. Tanrı bizi korusun... Kim bu?»

Mary gururla sırtını dikleştirdi. «Ben Mary Lennox'um. Herkes kolera olduğu sırada uyuyakalmışım. Şimdi uyandım. Neden kimse yanıma gelmiyor?»

Adam yanındaki subaya dönüp, «Kimse görmemiş bu çocuğu!» diye bağırdı. «Onu gerçekten burada unutmuşlar!»

Mary ayağını öfkeyle yere vurdu. «Neden unutuldum? Neden kimse gelmiyor?»

Adı Barney olan genç adam ona üzüntüyle baktı. Mary onun ağlamamak için gözlerini kırıştırdığını fark etti. «Zavallı küçük yavru! Gelecek hiç kimse kalmadı ki...»

Olanlar gerçekten çok garipti. Mary az sonra artık annesi ve babası olmadığını öğrendi. İki de gece ölmüş ve evden götürülmüşlerdi. Sağ kalan birkaç hizmetçi de evde küçük bir çocuk olduğunu unutup kaçmıştı. Bu yüzden ev böyle sessizdi.

Huysuz Mary

Mary annesini uzaktan seyretmeye bayılır, onun çok güzel olduğunu düşünürdü. Ama ona hiç ilgi gösterememiş, yaklaşmamış bir kadını sevmesi ya da özlemesi beklenemezdi elbette. Onun için de annesini aramadı. Zaten yalnızlığa alıştı. Büyükle olsaydı, dünyada yapayalnız kaldığına üzülürdü kuşkusuz. Ama küçüktü ve o güne dek ona hep başkaları bakmıştı. Bunun böyle sürüp gideceğini sanıyordu.

Onu önce İngiliz rahibin evine götürdüler. Mary ne adamdan, ne eşinden, ne de beş çocuğundan hoşlandı. Üstelik çocuklara öyle kötü davrandı ki, oraya geldiğinin ikinci günü kimse onunla oyun oynamaya yanaşmadı. Rahibin küçük oğlu yaramaz Basil, kız kardeşlerine takılan, neşeli, konuşkan bir çocuktur. Mary'nin somurtkanlığını, aksiliğini görünce ona hemen bir ad taktı: Huysuz Mary. Bu adı ötekiler de benimsediler. Hatta çocuğu hep böyle çağırmaya başladılar.

Basil bir gün, «Hafta sonunda evine yollanacaksın,» dedi. «Hepimiz buna çok seviniyoruz doğrusu.»

«Buna ben de sevindim. Ev neresi?» dedi Mary.

Basil alayla, «Evinin bilmiyorum!» diye bağırdı. «Evin İngiltere' de tabii. Eniştenin yanına gideceksin. Eniştenin adı Archibald Craven.»

Mary, «Onu tanımıyorum,» diye homurdandı.

«Tanımadığını biliyorum. Zaten kızlar bir şey bilmezler. Annemle babam konuşurken duydum. Kent dışında, ıssız bir yerde, kocaman bir evde oturuyormuş. Çok huysuz olduğu için kimseyi yanına yaklaştırmıyormuş. İzin verse bile kimse onunla konuşmaya gitmiyormuş zaten. Kambur, korkunç biriymiş.»

Küçük kız o anda önemsemez gibi gözüksüyse de, daha

sonra uzun uzun bu işi düşündü. Rahibin eşi Bayan Crawford ona birkaç gün sonra eniştesinin yanına gideceğini söyleyince hiç sesini çıkarmadı. Kadın sevgiyle onu öpecek olursa da, Mary başını çevirdi.

Bayan Crawford daha sonra eşine, «Zavallı çocuk, pek çirkin,» dedi. «Annesi ne kadar güzeldi. Hem çok da nazikti. Oysa Mary kadar kaba ve insanı iten bir çocuk daha görmedim. Çocuklar ona Huysuz Mary adını takmışlar. Doğru yapmamışlar, ama yine de onlara hak veriyorum.»

«Güzel yüzlü, kibar annesi ona biraz ilgi gösterseydi, Mary de terbiyeli, sevimli bir çocuk olurdu. O zavallıcık ölüp gitti. Pek çok kişi onun bir çocuğu olduğunu bile bilmezdi,» diye karşılık verdi rahip.

Bayan Crawford içini çekti. «Çocuğunun yüzüne bile bakmamış anlaşılır. Dadısı ölünce onunla ilgilenecek hiç kimse kalmamış.»

Mary İngiltere'ye bir subayın eşiyle gitti. Kadın çocuklarını almış, tatil için ülkesine dönmekteydi. Londra'da onları Bay Archibald Craven'in kâhyası Bayan Medlock karşıladı. Bayan Medlock pembe yanaklı, siyah gözlü şişman biriydi. Mary ondan hoşlanmamıştı. Zaten kimseyi sevmezdi. Bu arada kâhya kadın da Mary'den hiç hoşlanmamıştı!

«Aman!» dedi. «Ne çirkin çocuk bu! Oysa annesinin çok güzel olduğunu duymuştuk. Annesine hiç benzememiş, değil mi, efendim?»

Subayın eşi iyi kalpliydi. «Belki büyüdükçe güzelleşir, renginin solukluğu geçer. Hep böyle somurtmasa daha sevimli görünecek. Aslında yüz hatları düzgün.»

Bayan Medlock, «Bu kızın çok değişmesi gerek,» diye mırıldandı. «Ama Misseithwaite Malikânesinde çocuğu mutlu edecek hiçbir şey yok.»

Gittikleri otelin odasında konuşuyorlardı. Mary pencereden dışarı baktığı için, iki kadın onun konuşmaları duymadığını sanmışlardı. Oysa tramvayları ve atlı arabaları seyrederken her

şeyi duymuştu Mary. Eniştesini ve oturduğu evi çok merak ediyordu. Hem «kambur» ne demektir? Hindistan'da böyle birini görmemişti. Belki de orada kambur yoktu.

Başkalarının evinde oturmaya başlayalı garip şeyler düşünür olmuştu. Artık dadısı yoktu. Mary hiç kimseye ait olmadığını anlıyordu. Babasıyla annesi sağken bile böyle olduğuna şaşıyordu. Başka çocuklar anne ve babalarına aittiler. Ama o hiçbir zaman birinin küçük kızı olmamıştı. Emrinde hizmetçiler olmuş, ona istediği yiyecekler ve giyecekler sağlanmıştı. Ama kimseden sevgi görmemişti. Buna huysuzluğunun neden olduğunu anlayamıyordu. Huysuz olduğunun farkında değildi zaten. Çevresindeki herkesi sevimsiz bulur, kendisinin de öyle olabileceği aklına gelmezdi.

Ertesi gün trende kâhya kadından uzakta oturdu. Çünkü ondan hiç hoşlanmamıştı. Onun kızı olduğunu sanmalarını istemiyordu. Bayan Medlock'un da ona aldırış ettiği yoktu. Terbiyesiz çocuklara hiç dayanamazdı. Aslında tam ablası Maria'nın kızının evleneceği sırada Londra'ya gitmek de istememişti. Ama malikânede çok iyi bir konumu vardı ve bol para kazanıyordu. Bu yüzden Bay Archibald Craven'in emirlerine karşı gelemezdi.

Adam her zamanki soğuk tavırla, «Yüzbaşı Lennox ve eşi koleradan ölmüş,» demişti. «Yüzbaşı Lennox karımın ağabeyiydi. Çocuğunun vasisi benim. Çocuk buraya geliyor. Siz de Londra'ya gidip onu eve getireceksiniz.»

Kâhya kadın küçük bir bavula eşyalarını yerleştirip hemen yola çıkmıştı.

Mary kompartımanda bir köşeye oturmuş, siyah eldivenli küçük ellerini kucağında kenetlemişti. Siyah yas giysisi yüzünü daha da sarı gösteriyordu. Siyah şapkasının altından düz sarı saçları gözüküyordu.

Bayan Medlock, bu kadar şımarık ve huysuz bir çocuk daha görmedim, diye düşündü. Sonra kararlı bir tavırla konuşmaya başladı. «Gideceğin yer konusunda sana biraz bilgi ver-

mem uygun olur sanırım. Eniştenle ilgili bir şey biliyor musun?»

«Hayır.»

«Babanla annenin ondan söz ettiklerini duymadın mı hiç?»

Mary, «Hayır,» derken kaşlarını çattı. Çünkü babasıyla annesinin kendisiyle hiç konuşmadıklarını anımsamıştı.

Kâhya kadın onun ifadesiz, donuk yüzüne bakarak kaşlarını çattıysa da konuşmasını sürdürdü. «Seni hazırlamak için... bir şeyler söylemem gerekiyor. Garip bir yere gidiyorsun.»

Mary ağzını açmayınca kadın onun umursamazlığına şaşırды, ama anlatmaya devam etti. «Malikâne iç sıkıcı olmakla birlikte çok büyüktür. Bay Craven de orasıyla çok övünür. Ev altı yüz yıllıktır. İssiz bir kırın yanındadır. Yüze yakın odası vardır ama çoğu kapalıdır. İçlerinde yüzyıllar öncesinden kalmış güzel tablolar, eşyalar bulunur. Evin çevresinde bir park, çiçekler ve ağaçlarla bezenmiş bahçeler vardır. Bazı ağaçların dalları yere değer.» Susup soluk aldı. «Ama başka bir şey yoktur.» Birden sustu.

Mary istememekle birlikte ilgilenmişti. Anlatılanlar Hindistan'dakilerden çok farklıydı. Mary yenilikleri sever, ama ilgisini göstermek istemezdi. En hoş gitmeyen huylarından biri de buydu zaten. Yine hareketsiz oturdu.

Bayan Medlock, «Eee?» dedi. «Buna ne diyorsun?»

«Hiç. Böyle yerleri hiç bilmem.»

Kâhya dayanamayıp güldü. «Yaşlı kadınlar gibi konuşuyorsun. Bunlar seni ilgilendirmiyor mu?»

«İlgilenip ilgilenmememin önemi yok!»

Bayan Medlock, «İşte bunda haklısın,» diye karşılık verdi. «Önemi yok. Seni neden Misselthwaite Malikânesinde tutacaklarını bilmiyorum. Belki de en kolayı bu. Bay Craven'in senin için uğraşacağını sanmıyorum. Çünkü o hiç kimseye aldırmaz.»

Bir şeyi tam zamanında anımsamış gibi durdu. «Omuzları biraz çıkıktı. Bu yüzden sinirli olduğunu söylerler. Huysuz bir

genç adammiş ve evlenene kadar mutluluk nedir bilmemiş.»

Mary ilgilenmek istememesine karşın dayanamayıp kadına baktı. O kamburun evlenmiş olabileceği hiç aklına gelmemişti. Bayan Medlock konuşmayı seven bir tipti. Konuşmasını sürdürdü. «Bay Craven'in eşi güzel ve soylu bir kadındı. Bay Craven onun en küçük isteğini yerine getirmek için dünyayı dolaşmaya razı olurdu. Önceleri kimse bu Lady'nin onunla evleneceğini sanmıyordu. Evlenince bunu adamın serveti yüzünden yaptığını söylediler. Ama gerçeğin öyle olmadığını biliyorum. Kadın ölünce...»

Mary birden irkilerek, «Ah, öldü mü?» diye bağırdı. Birden zavalı kambur Archibald Craven'e acımıştı.

«Evet, öldü. Bay Craven de büsbütün içine kapandı. Artık hiçbir şeye aldırıyor. Kimseyle konuşmuyor. Sık sık evden ayrılıp gidiyor. Malikânedeyken de Batı bölüğüne kapanıyor ve ihtiyar Pitcher'den başkasıyla konuşmuyor. Pitcher çocukluğunda ona bakan, onu büyüten adam. Bay Craven'in huylarını iyi biliyor tabii.»

Anlatılanlar bir roman gibiydi, ama Mary'nin hiç de hoşuna gitmemişti. İssiz bir yerde, yüz odasının çoğu kilitli olan koca ev kimbilir ne kadar sıkıcıydı. Üstelik orada kendini bir bölüğe kapatan kambur bir adam da vardı!

Bayan Medlock, «Onu göreceğini sanma,» dedi. «Böyle bir şey yapmayacaktır. Seninle konuşacak arkadaş bulacağını da sanma. Odanda oynar, kendi başının çaresine bakarsın. Sana hangi odalara girebileceğin, hangilerine yaklaşmayacağını söylenecektir. Zaten bahçeler sana yeter. Öyle her odayı dolaşmaya kalkma sakın. Bu Bay Craven'in hoşuna gitmez.»

Mary, «Dolaşacak değilim,» diye söylenirken birden Archibald Craven'e acımdan vazgeçti. Onun başına gelenleri hak edecek kadar huysuz biri olduğu kanısına varmıştı.

Kırların Ötesinde

Mary kadının onu sarsmasıyla uyandı. Yorkshire'ın küçük bir istasyonunda durmuştu tren. Platformun öbür yanında güzel bir atlı araba vardı. Mary'nin arabaya binmesine yardım eden seyisin kılığı da çok güzeldi. Küçük kız yastıklara dayanıp dışarıyı seyretmeye koyuldu. Hava kararmıştı, ama arabanın lambaları yolu aydınlatıyordu. Önce küçük beyaz evleri olan bir köyden geçtiler. Sonra atlar yokuş tırmanır gibi ağırlaştılar. İki yanda ağaçlar vardı. Bir süre sonra ağaçlar da kayboldu. Mary yoğun bir karanlıktan başka bir şey seçemiyordu. Araba sallanınca yüzünü cama dayayıp dışarı baktı. «Burada deniz yok, değil mi?» diye sordu.

«Hayır, dağ ve tarla da yok. Göz alabildiğine kırlar uzanıyor. Bu kırlarda funda, ot ve dikenden başka bir şey yetişmez.»

Karanlıkta ilerlediler. Yağmur başlamıştı. Bir ara araba, altından suların hızla ve gürültüyle aktığı bir köprüden geçti. Kız kendi kendine, burasını hiç sevmedim, diyordu. Hiç sevmedim. Dudakları daha da gerilip incelmışti.

Atlar bir tepeye tırmanırken ışıklar göründü. Kâhya kadın da rahat bir soluk aldı. «Oh, buna çok sevindim doğrusu. Bekçi kulübesinde ışık var. Bu kadar yorgunluktan sonra bir fincan çay içeceğiz demektir.»

Ama daha epey yol almaları gerekti. Araba parkın kapısından geçtikten sonra iki mil kadar gitti. Tepede ağaçların dalları birleştiği için yol bir tüneli andırıyordu. Sonra önünde taş bir avlu olan çok büyük bir yapı gördü Mary. Arabadan inerken, evde hiç ışık olmaması dikkatini çekti. Sonra üst katta, köşede hafif bir pırıltı fark etti.

Sokak kapısı çok kalın meşedendi ve üstüne büyük de-

mir çiviler çakılmıştı. Kocaman kol demirleri de vardı. Hol çok loş olduğu için duvardaki resimleri, köşedeki zırhları hayal meyal seçebildi. Holde beklerken, kendini çok küçük ve yapayalnız hissetti birden.

Kapıyı açan uşağın yanında temiz pak, zayıf, yaşlı bir adam duruyordu. «Kızı odasına götüreceksin. Efendim onu görmek istemiyor. Kendisi sabah Londra'ya gidecek,» dedi kâhyaya.

Bayan Medlock, «Peki, Bay Pitcher,» diye karşılık verdi. «Benden bekleneni bildiğim sürece sorun yok.»

Pitcher kadına baktı. «Sizden beklenen şu, Bayan Medlock: Efendimin rahatsız edilmemesini sağlayacaksınız. Görmek istemediği kişileri karşısına çıkarmayacaksınız.»

Sonra Mary'yi geniş bir merdivenden çıkarıp bir koridor dan geçirdiler. Yine bir merdiveni çıkıp başka bir koridoru aştıktan sonra kâhya bir kapıyı açtı. Kız kendini şöminesinde ateş yanan ve masaya yemekler konmuş bir odada buldu.

Bayan Medlock, «İşte burası,» dedi. «Bu oda ve yanındaki senin. Burada oturacaksın. Başka yerlere gitme. Bunu aklından çıkarma!»

Mary böylece malikânedeki yaşamına başladı.

Martha

Mary sabah genç bir hizmetçi kız odasına girip şömineyi yakınca uyandı. Yattığı yerden odayı incelemeye koyuldu. Ömründe böyle bir oda görmemişti. Hem ilginç, hem kasvetliydi. Duvarlarda bir av sahnesini gösteren halılar asılıydı. Mary birden o avcılar ve kadınlarla kendini ormanda sandı. Pencereden uçsuz bucaksız kırlar gözükiyordu. Bu morumsu düzlükler durgun bir denizi andırmaktaydı.

Martha adlı hizmetçi kız onun uyandığını görünce gülümseyerek, «Kırları beğendin mi?» diye sordu.

«Hayır. Hiç hoşuma gitmedi. Sen burasını seviyor musun?»

«Evet.» Kız şöminenin piriçlerini parlatırken, bir yandan da neşeli neşeli konuşmaya devam etti.

Mary onu şaşkın şaşkın dinliyordu. Hindistan'daki yerli hizmetçilerden çok farklıydı. Hintliler soru sorulmadıkça konuşmazlardı. Sonra herkesi saygıyla selamlarlardı. Onlara emir verilirdi. Mary öfkelendiği zaman Hintli dadısını tokatları bile. Bu kızı tokatlasam ne yapar acaba,» diye düşündü birden. Pembe yanaklı, neşeli, güçlü kuvvetli, cesur görünüşlü bir kızdı Martha. Onu tokatlayan küçük bir çocuğa aynı biçimde karşılık verebilirdi.

Başını yastıklara dayayıp kibirle, «Sen garip bir hizmetçisin,» dedi.

Martha doğrulup neşeli neşeli güldü. «Bunu biliyorum! Malikânede bir hanım olsaydı, beni bulaşıkçı olarak bile almazlardı. Ben sıradan biriyim ve Yorkshire'lılar gibi konuşuyorum. Burası ünlü bir malikâne, ama biraz garip bir yer. Ortada ne evin beyi, ne hanımı var. Sadece Bay Pitcher ve Bayan Medlock emir verirler. Bay Craven çoğu zaman uzaktadır. Burada olduğu zaman da bir şeye karışmaz zaten. Bayan Medlock acıdığı için beni işe aldı. 'Misselthwaite diğer büyük malikânelere benzeseydi, bunu asla yapamazdım,' dedi.»

Mary, «Benim hizmetçim sen misin?» diye sordu sert sert. «Ben Bayan Medlock'un emrindeyim. O da Bay Craven'den emir alır. Ben üst kattaki işlere bakarım. Biraz da seninle ilgileneceğim. Zaten senin pek işin yok.»

Mary, «Beni kim giydirecek?» dedi öfkeyle.

Martha işini bırakıp şaşkınlıkla ona baktı. «Sen kendi kendine giyinemiyor musun?»

Mary büsbütün öfkeleni. «Hayır! Ömrümde bunu yapmadım. Beni hep dadım giydirdi.»

Martha küstahlık ettiğinin farkına bile varmadan konuştu. «Öyleyse öğrenmenin zamanı gelmiş. Biraz kendine bakmayı öğrenmelisin.»

Mary çok sinirlenmişti. «Hindistan'da durum böyle değil-
di.»

Ama Martha aldırış etmedi. «Farklı olduğunu görüyorum. Bunun nedeni de, orada saygıdeğer beyazlardan çok, siyahların olması. Hindistan'dan geleceğini duyunca, seni de karaderili sanmıştım.»

Mary hiddetle yatakta doğruldu. «Ne! Beni bir yerli mi sandın? Seni domuzun kızı!» Hindistan'da en ağır söz «domuz»du.

Martha'nın yüzü kıpkırmızı kesildi. «Neden böyle konuşuyorsun? Genç bir lady böyle konuşmamalıdır. Siyahlara karşı değilim. Hem sen karaderili değilsin. Ömrümde hiç karaderili görmemiştim, yakından göreceğime seviniyordum. Bu sabah ateşi yakmak için geldiğimde usulca yorganı kaldırıp sana baktım. Sen karaderili değilsin. Sadece rengin sarı.» Hayal kırıklığına uğradığı belliydi.

Mary öfkelerini ve utancını gizlemek için gücünü kullanması gerektiğini bile düşünemedi. «Beni yerli sandın! Buna cesaret ettin! Sen yerlileri tanıyorsun. Onlar insan değildir. Sadece emir alırlar. Hindistan'ı bilmiyorsun. Sen bir şey bilmiyorsun!»

Korkunç öfkelenmişti. Ona şaşkın şaşkın bakan kızın karşısında büyük bir umutsuzluğa kapıldı. Birden tanıdığı her şeyden çok uzakta olduğunu anlayarak yüzünü yastıklara gömdü ve hiçkırta hiçkırta ağlamaya başladı.

İyi kalpli Martha onun böyle ağlamasına üzüldü, dayanamayıp yatağa yaklaştı. «Hayır, böyle ağlama. Bu kadar sinirleneceğini bilmiyordum. Senin de söylediğin gibi, ben bir şeyi bilmem. Özür dilerim, küçük hanım. Lütfen ağlama.»

Kızın bu sözleri Mary'yi yatıştırdı. Yavaş yavaş hiçkırıkları kesildi. Martha da rahatladı.

«Artık kalkmalısın. Bayan Medlock kahvaltı, çay ve yemekleri yandaki odaya çıkarmamı tembih etti. Orası senin oturma odan. Yataktan kalkarsan giyinmene yardım ederim. Sir-

tındaki düğmelere elin yetişmiyorsa ben iliklerim.»

Mary sonunda yataktan kalkınca Martha dolaptan giysileri çıkardı. Ama bunlar Mary'nin yolda giydiği şeyler değildi. «Bunlar benim değil. Benimkiler siyahtı,» dedi küçük kız. Sonra beyaz kalın yünlü elbiseyle cekete dikkatle baktı. «Bunlar benimkilerden çok daha güzel.»

Martha, «Bunları giyeceksin,» diye karşılık verdi. «Bay Craven Londra'dan sana giysi için kâhyaya emir vermiş. 'Siyahlar giymiş bir çocuğun burada hayalet gibi dolaşmasına katlanamam,' demiş. 'Bu yüzden ev daha da iç sıkıcı olur. Ona renkli giysiler al.'»

Mary, «Siyahtan nefret ederim,» diye mırıldandı.

Giyinme süresince çocuk da, genç kız da bazı şeyleri öğrendiler. Martha küçük kardeşlerinin düğmelerini iliklemeyle alıştı. Ama bir çocuğun sanki elleri ayakları yokmuş gibi hareketsiz durup, başkası tarafından giydirilmeyi beklediğini ilk kez görüyordu.

Mary ses çıkarmadan ayağını uzatınca Martha, «Ayakkabını neden kendin giymiyorsun?» dedi.

Mary ona dik dik baktı. «Bunu dadım yapardı. Âdet böyledir.»

Martha iyi yetiştirilmiş bir oda hizmetçisi olsaydı belki daha saygılı davranır, küçük kızın saçlarını fırçalar, ayakkabılarını bağlardı. Ama Yorkshire'ın ıssız bir yöresindeki kulübede erkek ve kız kardeşleriyle büyümüştü. Onun evinde herkes kendi işini kendi görürdü. Mary'ye bazı şeyleri öğretmesi gerektiğini anlıyordu. Bu çocuk kendi kendine giyinmeyi öğrenmeli, çıkarâklarını yerlere atmaktan da vazgeçmeliydi.

Mary Lennox iyi huylu, cana yakın bir çocuk olsaydı kızın sözlerini dinler, anlattıklarıyla eğlenirdi. Ama çok farklı yetiştirilmişti. Bu yüzden genç kıza soğuk soğuk bakıyor, onun çok küstah olduğunu düşünüyordu. Ama bir süre sonra anlattıkları ilgisini çekmeye başladı.

«Biz tam on kardeşiz. Kardeşim Dickon on ikisindedir. Bir midillisi var,» diyordu genç kız.

Mary'nin o zamana kadar ne kedisi, ne köpeği olmuştu. Birden bir midilli istediğini anladı. «Onu nereden aldı?» diye sordu.

«Midilli yavruyken annesiyle birlikte kırdı dolaşıyormuş. Dickon ona ekmek vermiş. Taze otları yolup götürmüş. Sonunda yavru onu sevip peşini bırakmaz olmuş. Böylece Dickon midilliyi eğitmiş.»

Küçük kız Dickon'a ilgi duydu. Bu ilk kez oluyordu. O güne kadar kendinden başkasını ilginç bulmamıştı. Bu umut verici bir başlangıçtı. Daha sonra oturma odasına geçti. Yatak odası gibi burası da bir çocuk için döşenmemişti. Duvarlarında kasvetli resimler bulunan ağır maun eşyalı oda büyük- lere göre bir yerdı. Masaya kahvaltı için türlü yiyecekler dizil- mişti. Ama Mary iştahsız bir çocuktı. Martha'nın önüne koy- duğu tabağa kayıtsızlıkla baktı. «Bunu istemem.»

Martha, «Lezzetli yumurtaları yemeyecek misin?» diye ba- ğırdı şaşırarak.

«Hayır.»

«Doğrusu çok güzel. Kardeşlerim burada olsalardı, sofrada- kileri beş dakikada yiyip yutarlardı.»

Mary buz gibi bir sesle, «Neden?» diye sordu.

«Neden mi? Çünkü her zaman böyle yiyecekler bulamaz- lar. Çoğunlukla şahin ya da tilki yavruları gibi açtırlar.»

Mary bilgisizliğin verdiği bir kayıtsızlıkla, «Ben açlığın na- sıl bir şey olduğunu bilmiyorum,» diye mırıldandı.

Genç kız öfkelenmişti. «Bunu bir denemek sana iyi gelir sanırım. Lezzetli yemeklere böyle bakan kişilere dayanmam doğrusu. Keşke Dickon, Phil ve Jane bunları yiyebilselerdi.»

Mary, «Neden bunları alıp kardeşlerine götürmüyorsun?» diye atıldı.

«Çünkü bu yiyecekler benim değil. Hem izin günüm de değil. Buradakiler gibi ben de ayda bir gün izin alırım. O za-

man eve gidip iş yapar ve annemin biraz dinlenmesini sağlarım.»

Mary bir parça kızarmış ekmekle reçel yiyip çay içti.

Martha, «Üstüne kalın bir şey giyip dışarı çık,» dedi. «Oynarsan iştahın açılır.»

Mary pencereye gitti. Dışarda bahçeler, yollar, ulu ağaçlar vardı. Ama hepsi de kasvetli gözüküyordu. «Dışarı mı çıkayım? Böyle bir günde mi?»

«Çıkmazsan içeride kalırsın. Burada neyle oyalanacaksın?»

Mary çevresine bakındı. Oyalanacağı bir şey yoktu gerçekten. Kâhya kadın odayı hazırlarken kızı eğlendirecek şeyleri düşünmemişti. Belki de çıkıp bahçelere bakmak fena olmayacaktı.

«Peki, benimle kim gelecek?» diye sordu.

Martha ona bakakaldı. «Tek başına gideceksin. Kardeşleri olmayan çocuklar gibi tek başına oynamayı öğreneceksin. Dickon her gün kıra gidip tek başına oynar. Midilliyle de orada arkadaş olmuş. Kırlardaki koyunlar ve kuşlarla da dosttur. Onlara vermek için ceplerinde ekmek bulundurur hep.»

Mary, Dickon'un sözünü duyunca bahçeye çıkmaya karar verdi. Orada midilli ve koyunlar yoktu ama kuşlar olabilirdi. Hem bunlar Hindistan'dakilerden farklıydı. Belki kuşlara bakıp oyalanırdı.

Martha dolaptan bir paltoyla kalın altı botlar çıkardı. Sonra çocuğu aşağı indirdi. Sarmaşıklarla kaplı duvardaki kapıyı işaret etti. «Oradan geçersen bahçelere ulaşırsın. Yazları çok çiçek olur. Şimdi yok tabii.» Bir an durakladı. «Bahçelerden birinin kapısı kilitlidir. On yıldır oraya kimse ayak basmamış.»

Mary dayanamayarak, «Neden?» diye sordu. Bu acayip evde kilitli bir kapıdan daha söz ediliyordu.

«Bay Craven, eşi birden ölünce o bahçeye girilmesini yasaklamış. Orası eşinin bahçesiymiş. Kapıyı kilitleyip yere bir

çukur kazmış ve anahtarı gömmüş. Bayan Medlock çingırağı çalıyor. Gitmem gerek.»

Kız gidince, Mary onun gösterdiği kapıya doğru yürüdü. Bir yandan da on yıldır kimsenin ayak basmadığı bahçeyi düşünüyordu. Acaba nasıl bir yer, diyordu. O bahçede hâlâ çiçekler var mı? Duvardaki kapıdan geçince kendini büyük bir bahçede buldu. Burada bakımlı tarhlar, döne döne giden bahçe yolları, özenle kesilip biçim verilmiş mazılar vardı. Ortasında kocaman bir fıskiye bulunan havuzu da gördü. Ama kış olduğu için tarhlar boştu ve fıskiyeden sular fışkırmıyordu. Kilitlenen bahçe bu değildi. Hem bir bahçe kilitlenebilir miydi? İnsan her bahçeye kolaylıkla girebilirdi.

Bunu düşünerek ilerlerken yolun sonunda sarmaşıklı bir duvar gördü. İngiltere'nin yabancıları olduğu için sebze bahçesine geldiğinin farkında değildi. Yaklaşınca duvarda aralık bir kapı olduğunu fark etti. Burası kilitli bahçe değil demek, diye düşünerek kapıdan geçti.

Bu bahçenin dört yanı duvarlarla çevriliydi. Birbirine açılan ve duvarlarla bölünen bahçelerden sadece biriydi bu. İleride kış sebzeleriyle dolu başka bir bahçe vardı. Bazı sebzelerin üstüne cam mahfazalar geçirilmişti. Biraz daha ilerleyince meyva ağaçlarının olduğu yere geldi. Dallar çırcıplaktı. Çocuk durup çevresine bakarken yazın orasının güzel olabileceği kanısına vardı. Ama şimdi çok sıkıcıydı.

O sırada omzuna bir kürek vurmuş yaşlı bir adam ikinci bahçeden çıkıp yaklaştı. Mary'yi görünce şaşırıldı. Sonra eliyle şapkasına dokunarak selam verdi. Huysuz birine benziyordu. Çocuğu gördüğüne hiç sevinmemişti. Mary de bahçeyi beğenmemişti zaten. Adama kötü kötü baktı.

«Burası neresi?» diye sordu.

«Sebze bahçelerinden biri.»

Mary ilerideki yeşil kapıyı işaret etti. «Ya o?»

«O da sebze bahçesi. Duvarın öbür yanında da bir tane var. Diğer tarafta da meyva bahçesi bulunuyor.»

Mary, «Oraya girebilir miyim?» diye sordu.

«İstersen gir. Ama görülecek bir şey yok.»

Mary cevap vermeyerek ilerledi. İkinci kapıdan geçince yirminci kış sebzeleriyle dolu bir avlu gördü. Tam arkada kapalı bir yeşil kapı vardı. Belki de oradan yasak bahçeye geçiliyordu. Mary korkak bir çocuk değildi ve hep istediğini yapmaya alışmıştı. Duraksamadan gidip yeşil kapının tokmağını çevirdi. Açılmayacağını umuyordu. Böylece yasak bahçeyi bulmuş olacaktı. Ama kapı açıldı ve yine çıplak meyva ağaçları gördü Mary. Çevrede başka bir kapı yoktu. O sırada uzaktaki bir ağacın üstünde göğsü kırmızı bir kuş ötmeye başladı. Sanki kızı görmüş, yanına çağırıyordu.

Mary durup onu dinledi. Kuşun neşeli, dost sesi hoşuna gitmişti. Huysuz küçük kızlar bile yalnızlık duyabilirlerdi. O kapalı kocaman ev, ıssız kırlar ve boş bahçeler yüzünden kendini dünyada yapayalnız hissetmekteydi Mary. Eğer sevmeye alışık, kalbi sevgi dolu bir çocuk olsaydı o anda dayanamayıp ağlardı. Böyle olmadığı halde yine de acı duyuyordu. Kuşun şakıması çocuğun asık yüzünde bir değişiklik yaptı. Gülümser gibi olmuştu Mary. Kuş uçup gidene kadar orada kaldı. Hindistan'daki kuşlara benzemiyordu. Bu kuştan hoşlanmıştı ve bir daha onu görüp göremeyeceğini düşünüyordu.

Belki de yapacak başka bir şeyi olmadığı için durmadan yasak bahçeyle ilgileniyordu. Orayı merak ediyor, nasıl bir yer olduğunu görmek istiyordu. Bay Archibald Craven neden anahtarı gömmüştü? Acaba onu görecek miyim, diye düşündü. «Ama görsem bile ondan hoşlanmayacağım. Zaten o da beni sevmeyecektir. Karşısında durup yüzüne bakacağım. Oysa için için anahtarı neden gördüğünü sormak isteyeceğim.

İnsanlar benden hoşlanmıyorlar. Ben de onları sevmiyorum. Hiçbir zaman Rahip Crawford'un çocukları gibi konuşmam. Onlar nasıl da konuşup gülüşüyorlardı...

Birden küçük kuşu ve ona şarkı söylemesini anımsadı. Sonra kuşun ileride bir ağacın tepesine tünemiş olduğu geldi ak-

lına. O ağaç bu bahçede değildi, dedi içinden. Gizli bahçede olduğunu sanıyorum. Çünkü ileride bir duvar var ve kapısı da yok.

Geri dönüp ilk girdiği sebze bahçesini buldu. Yaşlı adamın orada çalıştığını görünce yanında durdu. Her zamanki gibi soğuk soğuk bakarak bir süre onu seyretti. Adam aldırmadığı için sonunda konuşmak zorunda kaldı.

«Diğer bahçelere de gittim.»

Yaşlı adam ters ters, «Sana engel olan yoktu ki,» diye karşılık verdi.

«Meyva bahçesine de girdim.»

«Kapısında seni ısırarak köpek yoktu ki!»

Mary, «Ama onun gerisindeki bahçenin kapısını bulamadım,» diye devam etti.

Adam toprağı kazmaktan bir an vazgeçerek sert bir sesle, «Hangi kapı?» diye sordu.

Çocuk, «Gerideki duvarın kapısı,» diye karşılık verdi. «Orada ağaçlar vardı. Ağaçların sadece tepelerini gördüm. Göğsü kırmızı bir kuş dalların birine tünemiş şakıyordu.»

Adamın kırışık yüzünün birden değiştiğini fark edince şaşırıldı. Bahçıvan hafif bir ısıklık çaldı. Mary öyle asık suratlı bir adamın böyle tatlı sesle ısıklık çalabilmesine hayret etmişti.

Bir an sonra çok güzel bir şey oldu. Hafif bir kanat sesi duydu. Kırmızı göğüslü kuş onlara doğru geliyordu. Bahçıvanın ayaklarının dibine yakın bir tümseğe kondu.

Yaşlı adam, «İşte burada,» diyerek güldü. Sonra karşısında küçük bir çocuk varmış gibi kuşla konuşmaya başladı. «Nelerdeydin bakalım, küçük? Yoksa daha mevsimi gelmeden yuva yapmaya mı hazırlanıyorsun? Buna daha vakit var.»

Kuş başını bir yana eğerek parlak siyah gözünü adama dikti. Bahçıvana alışık olduğu, ondan hiç korkmadığı belliydi. Sonra zıplayarak dolaşmaya başladı. Toprakta tohum ve solucan arıyordu. Mary o anda çok garip bir duyguya kapıldı. Bu neşeli, güzel kuş bir insandan farksızdı. Tombul minik bir vü-

cuğu, zarif bir gagası ve ince bacakları vardı.

Fısıldar gibi, «Her çağırışında böyle gelir mi?» diye sordu bahçivana.

«Evet, gelir. Onu ilk kez küçük bir yavruyken gördüm. Öbür bahçede bir yuvadaydı. Yuvadan ilk uçtuğu gün duvarı aştı, ama geri dönecek gücü kalmamıştı. Bu arada onunla dost olduk. Duvarı uçarak aşacak kadar güçlendiği zaman da diğer kuşlar gitmişlerdi. Yalnız kaldığı için bana geldi.»

Mary, «Ne tür bir kuş?» diye sordu.

«Bilmiyor musun? Kızıl göğüslü ardıç kuşu. Bunlar kadar dost canlısı ve meraklı kuşlar yoktur. Onlarla nasıl geçineceğini bilirsen köpekler gibi arkadaşlık ederler insanla. Bak, zaman zaman durup bizi seyrediyor. Kendinden söz ettiğimizi biliyor.»

Yaşlı adamın hali çok garipti. Kırmızı göğüslü tombul kuşa sevgi ve gururla bakıyordu.

Bahçivan güldü. «Kendisini çok beğenir. Onun için de kendinden söz edilmesini pek sever. Üstelik çok da meraklı. Aman şuna bak! Her gün yanıma gelip ne ettiğimi anlamak ister. Bay Craven'in öğrenmeye gönül indirmedığı her şeyi bilir. Aslında buranın başbahçivanı bu kuş.»

Ardıç kuşu zıplayarak dolaşüyor ve toprakları gagalıyordu. Zaman zaman da durup onlara bir göz atıyordu. Mary onun kendisini ilgiyle süzdüğünü düşündü. Sanki küçük kızın nasıl biri olduğunu anlamaya çalışıyordu. Mary'nin anlayamadığı gariplik daha da güçlendi.

«Peki, diğer kuşlar nereye uçtular?»

«Orası belli olmaz. Ana babaları onları yuvadan atarak uçmaya zorlarlar. Kısa süre içinde hepsi uçup gider. Arna bu küçük durumu biliyordu. Yani yalnız olduğunu anladı.»

Mary kuşa biraz daha yaklaşarak büyük bir dikkatle baktı. «Ben de yalnızım.»

Asık suratlılığına ve huysuzluğuna yol açan şeylerden bi-

rinin yalnızlık olduğunu o ana kadar anlamamıştı. Ardıç kuşuna bakarken bunu birden sezdi.

Yaşlı bahçıvan kasketini geri iterek küçük kızı süzdü. «Sen Hindistan'dan gelen küçük değil misin?»

Mary başını salladı.

«Öyleyse yalnız olmana şaşmamalı. Bir süre daha böyle yalnızlık çekeceksin,» dedi adam ve yine toprağı kazmaya koyuldu. O sırada kuş da onun yakınında zıplıyor, toprakları gahıyordu.

Mary, «Adın nedir?» diye sordu.

«Ben Weatherstaff.» Adam kuru bir sesle güldü. Eliyle kuşu işaret etti. «O yanımda olmadığı zamanlar ben de yalnızım. Tek arkadaşım o.»

Mary, «Hiç arkadaşım yok,» diye mırıldandı. «Hiçbir zaman da olmadı. Dadım beni sevmezdi ve hiç kimseyle oyun oynamadım.»

İhtiyar bahçıvan açık sözlü bir insandı. «Seninle birbirimize benziyoruz. İkimiz de güzel değiliz. Huylarımız da yüzlerimize benziyor. İkimizin de çok huysuz olduğundan eminim.»

Mary Lennox o zamana kadar kendiyile ilgili bu gerçeği duymamıştı. Hindistan'daki hizmetçiler ne yaparsa yapsın onu saygıyla selamlamış ve isteklerini yerine getirmişlerdi. Çocuk güzel olup olmadığını düşünmemişti bile. Ama şimdi Ben Weatherstaff kadar çirkin olup olmadığını düşünmekteydi. Kuş gelmeden önce adamın çok asık suratlı olduğunu da fark etmişti. Acaba kendi de onun gibi miydi?

Birden bir şakıma duyuldu. Mary dönünce ardıç kuşunun hemen yakınındaki küçük bir ağaca konmuş olduğunu gördü. Ben Weatherstaff bir kahkaha attı.

Mary, «Bunu neden yaptı?» diye sordu.

«Seninle dost olmaya karar verdi. Şu işe bak, kuş senden hoşlandı.»

«Benden mi?» Sesi bir fısıltı gibi çıkan Mary ağaca yaklaşarak başını kaldırdı kuşa baktı.

Sanki bir insanla konuşur gibi, «Benimle arkadaş olur musun?» dedi. «Bunu ister misin?» Sesi eskisi gibi sert değildi. İçtenlikle ve yumuşak bir sesle konuşmuştu. Yaşlı bahçıvan buna çok şaşırıldı.

«Bak sen!» diye bağırdı. «Huysuz bir yaşlı kadın gibi değil, iyi kalpli bir çocuk gibi konuştun. Dickon da kırlara çıktığı zaman oradaki hayvanlarla böyle konuşur.»

Mary heyecanla döndü. «Dickon'u tanıyor musun?»

«Onu herkes tanır. Dickon oradan oraya dolaşır durur. Böğürtlenler ve fundalar bile onu tanırlar. Tilkilerin yavrularını ondan saklamadıklarını sanıyorum.»

Mary birkaç soru daha soracaktı. Gizli bahçe kadar, Dickon'u da merak ediyordu. Ama o sırada şarkısını bitiren ardıc kuşu kanatlarını açarak uçup gitti. Ziyaretini bitirmişti ve yapacağı başka işler vardı.

Onu seyreden Mary bağırdı. «Duvarın üstünden uçtu! Meyva bahçesini aşmış duvarın öbür yanına geçti. Hani kapısı olmayan duvar var ya... İşte onu aşmış.»

Yaşlı bahçıvan başını salladı. «Kuş orada oturuyor. Orada yumurtadan çıktı. Eğer yuva kurmayı düşünüyorsa, beğendiği ardıc kuşu da oradadır. Oradaki eski gül ağaçlarının arasında yaşıyordur.»

«Gül ağaçları mı? Gül ağaçları mı var?»

Ben Weatherstaff küreğini alarak yine toprakları atmaya başladı. «On yıl önce vardı.»

Mary, «Onları görmek isterim,» dedi. «Yeşil kapı nerede? Bir yerde bir kapı olması gerek.»

Adam elinden küreği atarak kızı ilk gördüğü anki gibi ters ters baktı. «On yıl önce vardı ama artık yok.»

Mary, «Kapı yok ha! Olması gerek!» diye bağırdı.

«Bulabileceğin bir kapı yok. Hem bu kimsenin üstüne görev değil. Fazla meraklı olup her şeye burnunu sokmamalısın. Artık işime devam etmem gerek. Hadi sen de git oyna. Konuşacak vaktim yok.»

Ama adam toprağı kazmaktan vazgeçti, küreğini omzuna vurduğu gibi kıza bakmadan oradan uzaklaşıp gitti.

Koridordan Gelen Sesler

Başlangıçta Mary Lennox için her geçen gün bir diğerinden farksızdı. Duvarları halılarla kaplı odada uyanıyor ve Martha'nın ateşe odun attığını görüyordu. Her sabah sıkıcı bir yer olan oturma odasında sabah kahvaltısını ediyordu. Sonra da pencereden göz alabildiğine uzanan kırlara bakıyordu. Dışarı çıkmayacak olursa o odada kapalı kalması gerektiğini düşünerek bahçeye iniyordu. Böyle yapmakla ne kadar doğru davrandığını farkında değildi. Hızlı hızlı yürürken ve koşarken vücudu canlanıp güçleniyordu. Sürekli oturmaya alışmış olan çocuk temiz havada böyle koşturup durarak günden güne sağlamlaşıyordu. Yanakları pembeleşmeye, gözleri parlamaya başlamıştı.

Aradan birkaç gün geçti. Mary her gün açık havada dolaşıyordu. Bir sabah uyandığında aç olduğunu hissetti. Yumurta tabağını bir yana itecek yerde büyük bir iştahla yemeye başladı. Kısa sürede yumurtaları bitirdi.

Martha, «Bugün iştahın açık galiba,» dedi.

Mary biraz şaşırıldı. «Bugün yumurtalar lezzetli geldi.»

«Böyle iştahının açılmasını kırım havası sağlıyor. Hem iştahın, hem de yiyecek yemeğin olduğu için talihlisin. Açık havada oynamaya devam edersen yüzünün sarılığı geçer.»

Mary, «Oynamıyorum,» diye karşı çıktı. «Oynayacak bir şeyim yok.»

Martha hayretle ona baktı. «Oynayacak bir şeyin yok mu? Kardeşlerim taşlar ve dal parçalarıyla oynarlar. Koşarlar, bağırırlar, çevrelerinde gördükleri şeylere bakarlar.»

Mary bağırıyordu ama çevredekileri incelemekteydi. Çün-

kü yapabileceği başka bir şey yoktu. Bazen ihtiyar Ben Weatherstaff'ı arıyordu. Onu birkaç kez çalışırken gördü. Ama adamın ya onunla konuşamayacak kadar işi vardı ya da huysuzluğu üstündeydi. Bir gün Mary ona doğru giderken, ihtiyar küreğini omzuna vurduğu gibi uzaklaşmıştı.

Mary hep aynı yere gitmeyi alışkanlık edinmişti. Duvarlarla çevrili bahçelerin arkasından geçmeyi seviyordu. O yol hoşuna gidiyordu. Yolun iki yanında boş tarhlar vardı. Duvar sarmaşıklarla kaplıydı. Hele bir yerinde sarmaşıklar inanılmayacak kadar sıktı. Sanki bahçıvan uzun süre oraya uğramamış, oradaki sarmaşıkları hiç kesmemişti. Oysa diğer bölümlerdeki sarmaşıklar dikkatle kesilmişti ve düzgün duruyordu.

Mary yaşlı bahçıvanla konuştuktan birkaç gün sonra bunu fark etti ve neden öyle olduğunu düşündü. Durmuş, rüzgârda sallanan bir sarmaşığa bakarken parlak bir kırmızılık gördü ve tatlı bir ses duydu. Ben Weatherstaff'ın kırmızı göğüslü ardıç kuşu duvarın üstüne konarak başını yana eğip kızı süzdü.

Mary, «Ah, sen mi geldin?» dedi. Sanki onu anlayacakmış gibi kuşla konuşmayı da hiç garipsemedi. Ondan cevap bekler gibiydi.

Ardıç kuşu, «Günaydın!» diyordu. «Güneş ne güzel, değil mi? Her şey ne kadar hoş. Hadi zıplayıp hoplalım ve birlikte şakıyıp şarkı söyleyelim!»

Mary gülmeye başladı. Sonra duvarda hoplama hoplama giden kuşun yanısıra koştu. Soluk yüzlü, sıska, çirkin Mary o an güzelleşir gibi olmuştu.

Kuşa yetişmeye çalışarak, «Seni seviyorum!» dedi. «Seni seviyorum.» Sonra ıslık çalıp kuş gibi şakımaya çalıştı, ama bunu nasıl yapacağını bilemiyordu. Kuş her şeyi anlamış gibiydi. Mary'ye şakıyarak karşılık verdi. Sonra kanatlarını açarak uçtu ve bir ağacın tepesine konup şarkısına orada devam etti.

Mary kuşu ilk kez görmesini anımsadı birden. Kendi meyva bahçesinde dururken ardıç kuşu ileride bir ağacın tepesin-

deydi. Şimdi kendi yine aynı meyva bahçesinin öbür yanındaydı ve kuş da aynı ağaca konmuş. Burada duvar epey alçaktı.

Orası kimsenin giremediği bahçe, diye düşündü. Kapısı olmayan bahçe. Kuş orada oturuyor: İçeriye görmeyi ne kadar isterdim!

Mary koşarak dönüp ilk sabah geçtiği yeşil kapıya gitti. Sonra yine koşarak ilerledi ve ikinci kapıdan geçip meyva bahçesine çıktı. Gerçekten de şarkısını bitirmiş olan ardıc kuşu aynı ağaçtaydı. Gagasıyla tüylerini kabartmaya koyulmuştu.

Evet, gizli bahçe burası. Hiç kuşkum yok...

Mary duvar boyunca ilerleyerek dikkatle baktı. Ama sonuç değişmedi. Orada kapı yoktu! Çocuk bu sefer koşarak sebze bahçelerini geçti ve sarmaşıkla kaplı duvarın bulunduğu yola çıktı. Sonuna kadar gitti. Yine de kapı filan göremedi.

Çok tuhaf, dedi içinden. Ben Weatherstaff kapı olmadığını söyledi. Gerçekten de yok. Ama on yıl önce vardı mutlaka, çünkü Bay Craven bunun anahtarını gömmüş.

Bu durum kafasını kurcalıyor, onu epey oyalıyordu. Miseltwaite Malikânesine geldiğine pişman değildi artık. Hindistan çok sıcak olduğu için hareket etmek, hatta düşünmek bile ona zor gelmişti. Oysa kırlardan esen bu tertemiz rüzgâr onun canlanmasını, yaşama bağlanmasını sağlıyordu.

Aşağı yukarı bütün gün dışarıda kalıyordu. Akşam yemeğine oturduğunda da aç, uykulu ve rahat oluyordu. Martha konuştuğunda sinirlenmiyor, hatta seviniyordu. Sonunda bir gün epeydir düşündüğü şeyi genç kıza sordu.

Mary yemeğini yemiş, ateş yanan şöminenin önünde oturuyordu. «Bay Craven neden o bahçeden nefret etmiş Martha?»

«Hâlâ o bahçeyi mi düşünüyorsun? Böyle yapacağını biliyordum. İlk duyduğumda ben de orayı çok merak etmiştim.»

Mary, «Neden Bay Craven bahçeden nefret etmiş?» diye yineledi.

Martha ayaklarını altına alarak rahatça oturdu. «Şu rüzgârın evin çevresinde ıslık çalmasını dinle.»

Küçük kız sert rüzgârın sesini duyuyordu. Rüzgâr yumruk gibi kapılara, pencerelere vuruyor ama içeri giremiyordu. Böyle güldür güldür yanan bir ateşin karşısında, bu sıcacık odada oturan kimse güvendeydi. Bunu düşünmek Mary'yi birden mutlu etti.

Bir süre rüzgârı dinledikten sonra yine kafasını kurcalayan soruya döndü. «Neden o bahçeden nefret ediyor?»

Martha, «Beni dinle,» diye mırıldandı. «Bayan Medlock bu konunun açılmamasını istediğini söyledi. Bayan Craven böyle emir vermiş. 'Benim dertlerim başkalarını ilgilendirmez,' demiş. Bay Craven o bahçe yüzünden mutsuz olmuştu. Bayan Craven evlendiği zaman o bahçeyi çok beğenmiş. Eşiyle birlikte o bahçeye bakarlarmış. Bahçıvanlardan hiçbirinin oraya girmesine izin verilmezmiş. Bay Craven'le eşi oraya girip kapıyı kapar ve saatlerce oturup konuşur, kitap okurlarmış. Bayan Craven çok gençmiş. Bahçede yüksek bir ağaç varmış. Bunun kalın alt dalı yere doğru eğilmiş. Bayan Craven o dala güller sardırılmış. Zaman zaman çıkıp daldaki oturmuş. Ama bir gün orada otururken dal kırılmış ve genç kadın yere düşmüş. Başını vurduğu için de ertesi gün ölmüş. Doktorlar kocasının da çıldırıp öleceğini sanmışlar. İşte Bay Craven bahçeden bu yüzden nefret ediyor. O günden beri bahçeye kimse girmemiş. Bunun sözünü bile ettirmiyormuş adam.»

Mary başka soru sormadı. Ateşe bakarak dışarıda çılgınlıklar atan rüzgârı dinledi.

Küçük kız olumlu bir gelişme gösteriyordu. Malikâneye gelmeli beri hem bedensel, hem de duygusal açıdan değişmişti. Kırmızı göğüslü ardıc kuşunun söylediklerini anladığını düşünüyor, kuşun da onu anladığına inanıyordu. Temiz havada dolaşmaktan, koşup oynamaktan canlanmış, iştahı açılmıştı. Ömründe ilk kez birine acıdığını hissediyordu. Böylece günden güne değişecekti.

Mary rüzgârı dinlerken başka bir ses daha duydu. Önce bunun ne olduğunu anlayamadı. Rüzgârın sesinden pek ayırt edemiyordu. Bu garip bir sestti. Sanki bir yerde bir çocuk ağlıyordu. Bazen rüzgâr da böyle sesler çıkarırdı. Ama Mary bir süre sonra sesin içeriden geldiği kanısına vardı. Evet, ses uzaktan geliyordu ama içerideydi.

Dönüp Martha'ya baktı. «Birin in ağladığını duyuyor musun?» diye sordu.

«Hayır. Buna rüzgâr neden oluyor. Bazen kırlarda rüzgâr inler gibi sesler çıkarır.»

Mary, «Dinle,» diye üsteledi. «Bu ses evden geliyor. O uzun koridorlardan birinden.»

O anda alt katta bir yerde bir kapı açıldı. Bu yüzden rüzgâr içeri doldu. Oturdukları odanın kapısı gürültüyle açılıverdi. Birden mumlar söndü. İkisi de telaşla ayağa fırladılar. O anda koridordan yankılanan sesi daha iyi duydular.

Mary atıldı! «İşte! Sana söyledim. Biri ağlıyor. Hem de galiba bir çocuk!»

Martha koşup kapıyı kilitledi. O sırada koridorlardan birinden gelen sesi de işittiler. Bir kapı kapanmıştı. Ortalığa derin bir sessizlik çöktü. Rüzgâr bile ıslık çalmıyordu artık.

Martha inatla, «Rüzgârı bu,» dedi. «Eğer rüzgâr değilse mutfaktaki hizmetçilerden Betty'dir. Bütün gün dış ağrısından yakındı.»

Ama onun garip hali Mary'nin gözünden kaçmadı. Genç kızın doğru söylemediğini anlamıştı.

Biri Ağlıyor

Ertesi gün bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Mary pencereden bakınca yağmur yüzünden kırların gözükmediğini fark etti. O gün dışarı çıkamayacaktı.

Martha'ya, «Böyle yağmur yağdığı zaman evde ne yaparsınız?» diye sordu.

«Birbirimizle kavgaya etmemeye çalışırız. On bir kardeşim var. Ev de küçük. Annem çok yumuşakbaşlı bir insandır, ama bizim gürültümüzden bezir tabii. Büyükler gidip ağılda oynarlar. Dickon yağmura aldırmaz. Güneşli havalarda da, yağmurda da kırlara gider, 'Yağmurlu günlerde diğer zamanlar göremediğim şeylere rastlıyorum,' der. Bir gün sulardan yarı boğulmuş bir tilki yavrusu bulup ceketinin altına sokarak eve getirdiydi. Yavruyu böyle ısıtmaya çalışmış. Yavrunun annesi öldürülmüş. Kardeşleri de yuva sular içinde kalınca boğulmuşlar. Dickon'un tilkisi şimdi evde. Bir keresinde de yarı boğulmuş bir karga yavrusu getirip evcilleştirdi. Şimdi kardeşimin yanından hiç ayrılmaz. Simsiyah olduğu için adı Kurum.»

Genç kız böyle durmadan konuştuğu için kızmıyordu artık Mary. Tam tersine, Martha'nın sözlerini ilginç buluyordu. O odadan çıkıp gidince üzülüyordu. Hindistan'da otururken didasının anlattığı öyküler Martha'ninkiler kadar güzel değildi. Kırın ortasında üç odalı küçük bir evde yaşıyordu on dört kişiden oluşan aile. Anladığına göre, çocuklar küçük köpek yavruları gibi neşeli ve dost canlısıydılar. Ama Mary'yi en çok Martha'nın annesiyle Dickon ilgilendiriyordu.

«Bir tilki yavrusu ya da karga olsaydı onunla oynardım,» diyerek içini çekti.

Martha şaşırıldı. «Örgü örmeyi bilir misin?»

«Hayır.»

«Ya dikiş dikmeyi?»

«Hayır.»

«Okumayı bilir misin?»

«Evet.»

«Öyleyse neden kitap okumuyorsun?»

Mary, «Hiç kitabım yok,» diye karşılık verdi. «Bütün kitaplarımı Hindistan'da bıraktım.»

«Yazık. Bayan Medlock belki kütüphaneye girmene izin verir. Orada binlerce kitap vardır.»

Mary kütüphanenin nerede olduğunu sormadı. Çünkü o anda aklına bir şey gelmişti. Gidip kütüphaneyi kendi bulacaktı. Bayan Medlock'un buna kızabileceği aklından geçmiyordu. Nasıl olsa kadın genellikle kendi oturma odasına çekilip dinleniyordu. Bu acayip yerde kimse birbirini görmüyordu. Zaten uşak ve hizmetçilerden başka kimse de yoktu. Efendileri yolculukta olduğu zamanlar onlar alt katta çok rahat bir yaşam sürüyorlardı. Duvarlarına bakır ve demir tavaların, tencerelerin asılı olduğu mutfak çok büyüktü. Yan tarafında da çalışanlara ayrılmış olan bölüm vardı. Hepsisi oraya toplaşip günde üç, dört öğün bol yemek yiyorlardı. Kâhya orada olmadığı zaman da aralarında eğleniyorlardı.

Mary'nin yemekleri hep aynı saatlerde getiriliyordu. Ona Martha bakıyordu. Diğerlerinin kıza aldırış ettikleri yoktu. Kâhya kadın iki günde bir çocuğun odasına uğruyordu. Ama kimse ona ne yaptığını sormuyordu. Ya da yapması gereken bir şeyi söylemiyordu. Mary İngilizlerin çocuklara böyle davrandıklarını sanıyordu. Hindistan'da dadısı onun peşini hiç bırakmaz, her emrine uyardı. Şimdi böyle biri yoktu. Artık kendi kendine giyinip soyunmaya da başlamıştı. Yoksa Martha yine onun budala olduğunu düşünürdü.

Mary bir gün eldivenlerinin giydirilmesini beklerken genç kız, «Senin aklın yok mu?» demişti. «Kardeşim Susan Ann senden çok daha akıllı. Oysa henüz dört yaşında. Bazen senin ahmak olduğunu düşünüyorum.»

Bunun üstüne Mary suratını asmıştı. Ama sonra durumu düşünüp Martha'ya hak vermişti.

O sabah Martha şöminenin önünü silip çıktıktan sonra Mary kitapları düşünmeye koyuldu. Ama aslında onu kitaplardan çok, oturduğu ev ilgilendirmekteydi. Bu evde çoğu kapalı olan yüz kadar oda vardı. Acaba gerçekten bunların kapıları kilitli mi, diye düşünüyordu. Onlardan birine girecek olursam

neler görürüm? Hem gerçekten yüz oda var mı? Neden gidip kapıları saymıyorum. Böylece bunun doğru olup olmadığını anlarım. Bahçeye çıkamayacağıma göre böyle oyalanırım. Mary'ye bazı şeyleri yapabilmek için alması gerektiği öğretilmemişti. Onun için de gidip Bayan Medlock'dan evde dolaşmak için izin istemeyi aklından bile geçirmedim.

Oturma odasından çıkıp koridorda ilerledi. Koridor çok uzundu. Buraya açılan başka koridorlar da vardı. Sıra sıra kapılar gördü. Bazı duvarlarda tablolar vardı: Türlü manzaralar, çok süslü, acayip elbiseler giymiş erkek ve kadınların portrelerini...

Sonra kendini büyük bir galeride buldu. Duvarlar portrelerle doluydu. Ağır ağır ilerleyerek onlara baktı. Sanki resimlerdeki insanlar da onu süzüyorlardı. Hindistan'dan gelmiş küçük bir çocuğun evlerinde ne yaptığını düşünür gibiydiler. Saten elbiseler giymiş küçük kızların resimlerini de gördü. Durup onlara dikkatle baktı. Bu çocukların adlarını merak etmişti. Hem neden yerlere kadar uzun saten elbiseler giymişlerdi? Erkek çocukların saçları uzundu. Elbiselerinin kolları kabarık, yakaları da dantelliydi. Sonra tıpkı ona benzeyen çirkin, sıradan bir kızın resmini gördü. Yeşil brokar elbise giymiş olan kızın parmağına yeşil bir papağan konmuştu. Çocuğun sert bakışlı gözleri merak doluydu.

Mary yüksek sesle, «Şimdi nerede oturuyorsun?» diye sordu. «Keşke burada olsaydın.»

O zamana kadar hiçbir küçük kız Mary gibi garip bir sabah geçirmemiştir herhalde. Bu ucu bucağı bulunmayan kocaman evde tek başına gibiydi. Aşağı iniyor, yukarı çıkıyor, dar ya da geniş koridorlardan geçiyordu. Her taraf boştu. Sanki bu evde hiç kimse yaşamamış buralarda bir insan dolaşmamıştı.

Ancak üçüncü kata gelince kapılardan birini açmayı düşünebildi. Bayan Medlock'un dediği gibi kapıların hepsi kapalıydı. Ama birinin tokmağını tutup çevirdi, ağır kapıyı iterek açtı. Duvarlara sırmalı kumaşlardan perdeler asılmıştı. Hindistan'da

görüüklerini andıran sedefli eşyalar vardı burada. Büyük bir pencereden kırlar gözüküyordu. Şöminenin üstündeki duvarda yine o çirkin kızın resmi vardı. Hem bu sefer Mary'ye daha da merakla bakar gibiydi.

Mary, belki de bu oda onundu, diye düşündü. Bana bakmasından rahatsız oluyorum.

Sonra sırayla kapıları açmaya başladı. Pek çok oda gördüğü için sıkılmaya başlamıştı. Saymamış olmakla birlikte evde yüz oda olduğuna inanıyordu artık. Her odada değerli halılar, tablolar, çok değişik eşyalar vardı.

Bir lady'nin oturma odası sandığı odanın duvarları işlemeli ipek kadifeyle kaplıydı. Camlı bir dolapta fildişinden yapılmış küçük filler vardı. Belki yüz kadar olan fillerin kimi büyük, kimi minicikti. Mary Hindistan'da işlenmiş fildişi görmüştü kuşkusuz. Filleri de bilirdi. Gidip dolabın kapağını açtı ve uzun süre bu fillerle oynadı. Sıkılınca da filleri sıraya dizerek dolabın kapağını kapadı.

Uzun koridorlarda dolaşmış, bir sürü odaya girip çıkmıştı, ama bu süre içinde kimseye rastlamamıştı. Dolabın kapağını kapadığı an hafif bir hışırtı duyarak irkildi ve sesin geldiği yana baktı. Şöminenin önünde duran kanepenin oradan gelmişti. Kanepenin köşesine bir yastık konmuştu. Bu kadife yastığın üstü delikti. O delikten küçük bir kafa uzanmış, iki ürkek göz Mary'ye dikilmişti.

Mary daha iyi görmek için usulca yaklaştı. O parlak gözler küçük bir fareye aitti. Fare yastığı kemirip bir delik açmış ve kendine rahat bir yuva yapmıştı. Minik altı fare yavrusu annelerine yaslanmış uyuyorlardı. Evde belki kimse yoktu ama hiç olmazsa oradaki yedi fare yalnız değildi.

Korkmayacaklarını bilsem onları alıp odama götürürdüm, diye düşündü küçük kız.

Uzun bir süre dolaşıp yorulmuştu, geri dönmeye karar verdi. İki üç kez yanlış koridora saparak yolunu kaybetti. Kendi odasının olduğu koridoru bulmak için epey dolaşması gerekti.

Evet, kendi katına gelmişti. Ne var ki, odasının yerini bulamıyordu bir türlü.

Duvarları halılarla kaplı kısa bir geçitte durup, «Galiba yine yanlış yere saptım. Hangi yöne gideceğimi bilemiyorum. Her yer ne kadar sessiz!» dedi alçak sesle.

Tam bu sözleri söylediği sırada sessizlik birden bozuldu. Bir çocuk bağırıyordu. Bir gece önceki gibi ağlamıyordu, odada kapalı kaldığı için inliyor gibiydi.

Mary'nin kalbi deli gibi çarpmaya başladı. Bu sefer ses daha yakından geldi, çocuk inliyor galiba, dedi içinden.

Heyecanla elini halı kaplı duvara dayayacak oldu. Sonra irkilerek geriledi. Halının gerisinde duvar yoktu. Bu 'halı oradaki koridorun önünü kapamaktaydı. Elinde bir deste anahtar olan kâhya kadın o koridordan geliyordu. Yüzünden de öfkeli olduğu belliydi.

Bayan Medlock, «Burada ne yapıyorsun?» diyerek Mary'yi kolundan tutup çekti. «Sana ne söylemişim?»

«Yanlış koridora sapsamışım. Ne tarafa gideceğimi bilmiyordum ve birinin inlediğini duydum.»

Kâhyadan nefret ettiğini düşünüyordu. Ama kadının sözlerini duyunca nefreti daha da arttı.

Bayan Medlock, «Kaybolduğun yalan,» diye çıktı. «Hadi hemen kendi odana git. Yoksa dayağın yersin.»

Mary'yi kolundan çekip sürüklercesine bir koridordan geçirdi ve başkasına çıkardı. Oturma odasına gelince de kapıyı açıp kızı içeri itti.

«Bana bak. Sana söylenen yerde oturacaksın. Yoksa seni kilitlerim. Efendim sana bir dadı tutacağını söylemişti. Bunu yapması iyi olacak. Birinin seni kontrol etmesi gerek. Yapacak çok işim var. Bir de seninle uğraşamam.»

• Kâhya kadın odadan çıkarken kapıyı çarpıp kapadı. Öfkeden yüzü bembeyaz olan Mary şömineye doğru gitti. Ağlamıyor, dişlerini sıkıyordu.

Bir yandan da, «Orada inleyen biri vardı!» diye tekrarlıyordu. «Orada biri vardı!»

Geçen gece çocuğun ağladığını, az önce de inlediğini duymuştu. Bir süre sonra gerçeği anlayacaktı. Zaten o sabah epey şey öğrenmişti. Fillerle oynamış, yastık yuvadaki farelere bakmıştı.

Bahçenin Anahtarı

İki gün sonra hava açınca Mary çok sevindi. Heyecanla Martha'ya seslendi. «Kıra bak! Kıra bak!» Gökyüzü masmavi ve berraktı. Bu mavilik kırlara da vurmuş gibiydi.

Martha neşeli neşeli güldü. «Evet. Fırtına geçti. Artık bahar yaklaşıyor. Daha vakit var ama havalar düzelmeye başladı.»

«İngiltere'nin hep yağmurlu ve karanlık olduğunu sanırdım.»

Martha şöminenin küllerini alarak doğruldu. «Yok, yok! Hiç de öyle değildir. Kırlara bayılacaksınız. Bizim Dickon gibi şafak vakti kırlara çıkıp güneş batana kadar orada kalmak isteyeceksin.»

Mary hevesle pencereden baktı. «Kıra gidebilir miyim acaba?»

Martha, «Orasını bilemem,» diye cevap verdi. «Sen doğduğundan beri bacaklarını kullanmamışsın. Beş mil yürüyemezsin. Bizim ev beş mil ötededir.»

«Evinizi görmek isterim.»

Martha bir an onu süzdükten sonra işine devam etti. Küçük kızın ilk günkü gibi somurtkan ve çirkin olmadığını düşünüyordu. «Anneme soracağım. Bugün izinliyim ve eve gideceğim. Çok mutluyum. Bayan Medlock annemin sözünü dinler. Belki annem onunla konuşur bu işi.»

Mary, «Annemi hiç görmemekle birlikte seviyorum,» dedi.
«Dickon'u da öyle.»

Martha gülümsedi. «Annemi herkes sever zaten. Kardeşi mi de öyle.» Kızı süzdü. «Acaba Dickon seni görse ne düşüncüdü?»

Mary soğuk ve kibirli bir sesle, «Benden hoşlanmazdı sanırım,» dedi.

Martha yine düşünceli bir tavır takındı. «Peki, sen kendinden hoşlanıyor musun?»

Mary durakladı. «Bu hiç aklıma gelmemişti... ama aslında hiç hoşlanmıyorum.»

Martha, «İnsan böyle düşünmemeli,» diye gülerek başını salladı. Daha sonra kıza kahvaltısını verip sevinçle oradan ayrıldı. Evine gidiyordu.

Mary kendini büsbütün yalnız hissederek bahçeye çıktı. Önce havuzun çevresinde koştu. Hava pek güzel olduğu için kısa süre sonra neşesi yerine geldi. Sonra ilk sebze bahçesine geçti. Ben Weatherstaff yanında iki yardımcısıyla orada çalışıyordu. Havanın güzelleşmesi yaşlı adamı da etkilemişti. Kızla kendiliğinden konuştu. «Bahar geliyor. Kokusunu duyuyor musun?»

Mary havayı içine çekerek baharın kokusunu duyduğunu düşündü. «Burnuma taze, ıslak, hoş bir koku geldi,» dedi.

Yaşlı adam yeri kazıyordu. «Bu güzel toprağın kokusudur. Toprak, ekim zamanı geldiği için mutlu. Kışın yetiştirecek bir şey olmadığı için sıkılır. Oysa şimdi toprağın içinde türlü şeyler büyüyor. Güneş onları ısıtıyor. Çok geçmeden sonra çiğdemler ortaya çıkacak.»

O sırada kızıl göğüslü ardıc kuşu uçarak gelip Mary'nin ayaklarının yakınına kondu. Küçük kuş neşeli neşeli zıplayarak dolaşıyordu. Mary dayanamayarak, «Acaba beni anımsıyor mu?» dedi.

İhtiyar bahçıvan kaşlarını çattı. «Seni anımsıyor mu! İnsanlar bir yana, bahçedeki her lahana kökünü bile tanır bu kuş!

Şimdiye kadar burada küçük bir kız görmemişti. Onun için de seni iyice tanımak niyetinde. Ondan bir şey gizlemeye gerek yoktur.»

Mary, «Onun kaldığı bahçede de çiğdemler açacak mı?» diye sordu.

'Weatherstaff somurttu. «Hangi bahçede?»

«Eski gül ağaçlarının olduğu bahçe.» Mary bilmeyi çok istediği için dayanamamıştı. «Oradaki çiçekler kurumuş mu? Yoksa yazları açıyorlar mı? Güller var mı?»

Bahçıvan başıyla kuşu işaret etti. «Ona sor. Tek bilen o. O bahçenin içini on yıldır başkası görmedi.»

Mary on yılın çok uzun bir süre olduğunu düşünüyordu. Kendi de on yıl önce doğmuştu.

Böyle düşünerek ağır ağır uzaklaştı. Dickon ve Martha'nın annesi gibi, bahçeyi de kuşu da sevmeye başlamıştı. Martha'dan da hoşlanıyordu. Böyle duygulara alışık olmayan biri için sevilecek pek çok kimse vardı. Mary ardıc kuşunu da bir insan gibi görüyordu. Yine çıkıp sarmaşıklarla kaplı uzun duvar boyunca yürümeye başladı. İşte o zaman Ben 'Weatherstaff'ın ardıc kuşu yüzünden başına çok ilginç bir şey geldi.

Bir şakıma duyarak başını çevirip bakınca, sol taraftaki boş çiçek tarhına konmuş olan kuşu gördü. Ardıc kuşu Mary'yi izlememiş gibi davranıyor, eğilip toprakları gagalıyordu. Ama Mary onun kendisini izlediğini anlamıştı. Bu sürpriz çocuğu çok sevindirdi.

«Demek beni anımsıyorsun!» diye bağırdı. «Anımsıyorsun! Dünyada senden daha güzel bir şey olamaz!»

Kuşa ıslık çaldı. Şakımaya çalıştı. Ardıc kuşu da zıplayıp kuyruğunu oynatıyor ve bir şeyler söylüyordu. Göğsünün kırmızısı saten bir yeleği andırıyordu. Minik kuş gururla göğsünü kabartarak dolaşıyor ve kendisinin bir insan kadar önemli olabileceğini açıklıyordu. Mary dayanamayıp yaklaştı, ona doğru eğildi. Kuş buna izin verdi. Çünkü Mary'nin hiçbir zaman ona kötülük yapmayacağını biliyordu. Bunu biliyor, çünkü o gerçek

bir insan, diye düşündü Mary. Hem dünyadaki bütün insanlardan da iyi. Mutluluktan soluğu tutulmuştu.

Çiçek tarhi tam anlamıyla boş değildi. Kışın dinlendirilen soğanlar oradan alınmıştı, ama tarhin gerisinde mazılar vardı. Mary kuşun onların önündeki yeni kazılmış toprakta zıpladığını gördü. Solucan arıyordu. Bir köstebeğin peşine düşen bir köpek orada epey derin bir çukur açmıştı.

Mary dalgın dalgın o çukura bakarken birden paslanmış demir ya da pirinçten bir halka gördü. Kuşu havalanıp uçarak yakındaki bir ağaca konunca çocuk uzanıp o halkayı aldı. Halkanın ucunda uzun süre toprakta gömülü kaldığı anlaşılan bir anahtar vardı.

Mary doğrulup elindeki anahtara biraz da korkuyla baktı. «Belki de on yıldır toprağın içindeydi,» diye fısıldadı. «Belki de bu bahçenin anahtarıdır!»

Ardıç Kuşu Yol Gösteriyor

Mary anahtara uzun süre baktı. Daha önce de söylediğimiz gibi, izin almayı öğrenmiş bir çocuk değildi. Anahtarın gizli bahçenin olduğunu düşündü. Eğer kapıyı bulursa bu anahtardan yararlanacaktı. Kapıyı açıp bahçeye girecek ve eski gül ağaçlarına ne olduğuna bakacaktı. Nedense küçük kız orasının başka yerlerden farklı olduğuna inanıyordu. Hem her gün gizlice oraya gidip oynayabilirdi. Anahtarın toprağa gömülü, kapının kilitli olduğunu sananlar Mary'nin bahçeye girdiğini bilemezlerdi. Heyecanla duvarda bir kapı aradıysa da bulamadı ve sonunda eve döndü.

Ertesi gün Martha geldiğinde pek neşeliydi. Hemen, «Bizimkilere seni anlattım,» diye söze başladı, «Seni çok merak ettiler. Hindistan'daki yerlilerden, bindiğin gemiden söz ettim.»

«Gelecek iznine kadar sana başka şeyler de anlatırım.

Herhalde sizinkiler file binip gezmekle ve subayların kaplan avlamalarıyla ilgilenirler.»

Martha çok sevindi. «Aman! Bunlara bayılacaklardır.»

«Annemle Dickon'un benden söz etmekten zevk alacakları hiç aklıma gelmemiştir.»

Martha, «Dickon'un gözleri faltaşı gibi açıldı,» dedi. «Ama annem yalnız kaldığını duyunca üzüldü. Bay Craven'in senin için bir mürebbiye bulması gerektiğini söyledi.»

Mary huysuzlandı. «Mürebbiye istemiyorum.»

«Ama annem artık derslerini öğrenecek yaşta olduğunu söylüyor. Bana, 'Martha, tek başına öyle kocaman bir yerde anesiz kalmayı bir düşün!' dedi. 'Çocuğu neşelendirmek için elinden geleni yap.' Ben de öyle yapacağıma söz verdim.» Sonra önlüğünün altından bir paket çıkardı. «Bak, sana bir armağan getirdim.»

Mary bağırdı. «Bir armağan mı?» Güçlkle geçinebilen, yoksul on dört kişi nasıl armağan verebilirdi?

Martha açıkladı. «Bir seyyar satıcı geldi. Tencereler, tabaklar filan getirmişti. Ama annemin böyle şeyler alacak parası yoktu. O sırada kırmızılı mavili tutacak yerleri olan bir ip gördük. Adam bunun için iki peni istedi. Annem, 'Martha, sen iyi bir kızsın,' dedi. 'Aylığını her zamanki gibi bana getirdin. Bu paranın her meteliği de gerekli. Ama bu paradan iki peni ayırıp o çocuğa bu ipi alacağım. İşte ip burada.» Kâğıdı açarak gururla gösterdi.

O güne kadar ip atlamamış olan Mary Lennox şaşırmıştı. «Bu neye yarar?»

Martha, «Neye mi yarar?» diye bağırdı. «Yani filler ve kaplanlar dolu Hindistan'da çocukların atlayacağı ipler yok mu? Demek bilmiyorsun. Şimdi bana bak.»

Martha odanın ortasına gidip ip atlamaya başladı. Kızın yüzündeki ilgi ve merak pek hoşuna gitmişti. Yüze kadar sayıp durdu. «On iki yaşımdayken beş yüze kadar atlardım. O zamanlar böyle şişman değıldim.»

Mary heyecanlanarak yerinden kalktı. «Çok hoş. Annen iyi bir insan. Acaba senin gibi atlayabilecek miyim?»

«Bir dene.» Martha ona ipi uzattı. «Önce acemilik çeker-
sin ama sonra alışırsın. Hadi üstüne kalın bir şey giy de bah-
çeye çık.»

Mary paltosunu giyip ipi aldı. Tam çıkacağı sırada durak-
ladı. «Martha, bu ip senin aylığına... senin paranla alındı. Te-
şekkür ederim.» Bu sözleri güçlkle söyleyebilmişti. Çünkü te-
şekkür etmeye alışık değildi. Sonra elini uzattı. «Teşekkür ede-
rim.»

Martha bu eli beceriksizce bir tavırla sıktı. Bunu bekleme-
diği belliydi. Bir kahkaha atarak, «Senin yerinde kardeşim Eli-
zabeth olsaydı beni öperdi,» dedi.

Mary kasılıp kaldı. «Seni öpmemi mi istiyorsun?»

Martha yine güldü. «Hayır. Sen başka türlü bir çocuk ol-
saydın beni öpmek isteyebilirdin. Hadi şimdi dışarı çıkıp ip at-
la.»

Küçük kız odadan çekinerek çıktı. Başlangıçta sinirlendiği
Martha'yı artık çok sevdiğini düşünüyordu.

Mary sarmaşık kaplı duvar boyunca ip atladı. Bu yeni oyuna
bayılmıştı. Bir ara soluk soluğa kalarak durdu ve o anda bir
sarmaşık dalının üstünde sallanan ardıç kuşunu gördü. Kuş yine
onu izlemişti. Mary bakınca da neşeyle şakıdı. Küçük kız
ona yaklaşırken cebindeki anahtarı anımsadı.

«Dün bana anahtarın yerini gösterdin,» dedi. «Bugün de
kapıyı göstermelisin. Ama yerini bildiğini sanmıyorum.»

Ardıç kuşu havalanıp uçtu ve şakıyarak duvarın üstüne
kondu. Mary Lennox dadısından pek çok peri masalı dinlemiş-
ti. Büyüye inanıyordu. O anda olan da böyle bir büyüydü işte.

Hafif bir rüzgâr sarmaşıkları dalgalandırdı. Bunu daha sert
bir rüzgâr izledi. Duvardan sarkan hiç kesilmemiş uzun sarma-
şıklar bir yana doğru gittiler. Mary o sırada kuşa yaklaşıyor-
du ki, birden sarmaşıkların arasındaki bir şeye gözü ilişti. Ko-
şup sarmaşıkları tuttu. Bunların altında bir kapı tokmağı vardı!

Mary'nin kalbi deli gibi çarpmaya başlamıştı. Sevinç ve heyecandan elleri titriyordu. Ardiç kuşu neşeli neşeli şakıyıp başını yana eğerek Mary'ye bakıyordu. Mary tokmağın altındaki kilidi de görmüştü. Yaklaştı ve cebinden çıkardığı anahtarı bu deliğe sokup çevirdi. Bunu yapabilmek için iki elini kullanması gerekti ama anahtar döndü sonunda.

Kız derin bir soluk alıp kimse olup olmadığını anlamak için arkasına baktı. Kimsecikler yoktu görünürde. Tekrar derin bir soluk alarak sarmaşıklardan oluşan perdeyi kaldırdı, kapıyı itti. Kapı ağır ağır açıldı.

Mary içeri girip kapıyı usulca kapadı. Çevresine bakarken heyecan ve mutluluktan kesik kesik soluyordu.

İşte sonunda gizli bahçeydi!

Gizli Bahçe

Burası çok güzel ve gizemli bir yerdi. Bahçeyi çevreleyen yüksek duvarları sarmaşık gülleri sarmıştı. Henüz çiçek açmamış olan bitkiler çok sık oldukları için birbirlerine girmişlerdi. Tarhlarda da kahverengimsi gül fidanları vardı. Ama en güzeli, güllerin bahçedeki bütün ağaçlara sarılmış olmasıydı. Mary güllerin kuruyup kurumadıklarını bilmiyordu. Grimsi ve kahverengi ince dallar her yanı kaplamıştı. Yerlere uzanan, duvarları kaplayan, ağaçları birbirine bağlayan bu ince dallar bahçeye gizemli bir hava vermekteydi. Burası şimdiye kadar gördüğü yerlerden çok farklıydı.

Mary, «Ne kadar sessiz,» diye mırıldandı. «Ne kadar sessiz!»

Ardiç kuşu da kendi ağacına konmuştu. Hareketsiz durmuş, hiç ses çıkarmadan Mary'ye bakıyordu.

Mary, «Sessiz olmasına şaşmamalı,» diye fısıldadı. «On yıldır burada ilk konuşan benim.»

Birini uyandırmaktan korkar gibi usulca yürüdü. Ağaçların arasındaki gül dallarından oluşmuş kemerlerin altından geçti. Bir yandan da düşünüyordu: Acaba bunlar kurumuş mu? Burası cansız bir bahçe mi? Öyle olmadığını umarım.

Ben Weatherstaff olsaydı o bitkilerin kuru olup olmadığını söyleyebilirdi. Mary burasının ölü bir bahçe olmasını istemiyordu. Biraz dolaşınca taş banklar, üstleri yosun tutmuş büyük mermer saksılar gördü. Biraz ileride çiçek tarhını andıran bir tümsek vardı. Dikkatle bakınca topraktan çıkmakta olan minik, yeşil uçları seçti. Yaşlı bahçıvanın sözlerini anımsadı. Eğilip iyice baktı. «Evet, bunlar büyüyorlar,» diye fısıldadı. «Belki de çiğdemdir bunlar. Belki bahçenin başka yerlerinde de büyümekte olan çiçekler vardır.»

Biraz daha dolaşınca, yeşermekte olan başka bitkiler de gördü. Sevinçle, «Burası ölü bir bahçe değil,» dedi. «Güller kurumuşsa bile yaşayan başka bitkiler var.»

Bahçıvanlık konusunda bir şey bilmiyordu. Ama o yeşil uçların çıktığı yerlerde kuru otlar vardı. Oysa bitkilerin büyümeleri için geniş yerlere gereksinmeleri olacaktı. Ucu sivrice bir tahta parçası buldu, oralardaki otları kazıp çıkardı. Bu arada ardıc kuşu sevinçle zıplayıp ötüyordu. Kendi bahçesiyle ilgilenilmesine memnun olmuştu sanki. Ben Weatherstaff'ın bunca zamandır bahçesine gelmeyişi şaşmış gibiydi. Topraklar kazılırken, kuşlara yiyebilecekleri türlü şeyler çıkardı. İşte şimdi Ben Weatherstaff'ın yarısı kadar bile olmayan, bu iyi kalpli yeni yaratık onun bahçesine gelmeyi akıl etmişti.

Mary öğle yemeğine kadar toprakları kazdı. Sonra telaşla paltosunu giyip ipini alarak koştu. Bahçede iki üç saat çalıştığına inanamıyordu. Orada çok mutlu olmuştu. Düzinelerle yeşil minik ucun çevresi temizlenmişti. Yeni krallığına bakarak, «Öğleden sonra yine geleceğim,» diye mırıldandı Mary.

Yemekte çok iştahlıydı. Yanakları kızarmış, gözleri parlıyordu. Onun bu canlılığını gören Martha pek sevindi. «İki par-

ça et, makarna ve tatlı! Annem ipin sana ne kadar iyi geldiğini duyunca memnun olacak!»

Mary toprakları kazarken soğana benzer bir şey çıkarmış, sonra yine aynı yere sokup üstünü örtmüştü. Ama bunun ne olduğunu bilemiyordu. Bunu Martha'ya sordu. «Soğana benzeyen beyaz kökler nedir?»

«Onlar çiçek soğanıdır. Fek çok bahar çiçeği soğandan çıkar. Çiğdemler, kartopları, zerrinler, sümbüller, zambaklar. Ah, bunlar pek güzeldir! Dickon bahçemize epey soğan dikti.»

Mary'nin aklına bir şey geldi. «Dickon çiçekten anlar mı?»

«Bizim Dickon tuğla duvarda bile çiçek yetiştirebilir. Bazı soğanlar yıllarca çiçek açarlar. İlişilmezse, toprak altında yayıp yavrularlar. Bazılarıysa mevsimi gelince yeniden dikilir.»

Mary yemekten kalkarak şöminenin önündeki koltuğuna oturdu. «Küçük bir küreğim olmasını isterdim.»

«Küreği ne yapacaksın?»

Mary ateşe bakarak biraz düşündü. Gizli ülkesinin duyulmaması için dikkatli davranması gerekiyordu. Bir kötülük yapmıyordu. Ama Bay Craven o kapıyı açtığını duyarsa çok kızardı. Oraya yeni bir kilit takar ve bahçeyi kilitleirdi. Mary de buna dayanamazdı. «Burası çok ıssız bir yer. Park çok büyük ve birçok bahçe var. Sadece seninle ve Ben Weatherstaff'la konuşabiliyorum. İşiniz olduğu zaman sizleri de göremiyorum. Küreğim olursa bir köşeyi kazıp bahçivandan alacağım tohumları ekerim. Böylece oyalanırım.»

Martha'nın yüzü aydınlandı. «Annem de böyle dedi!»

Mary, «Küçük bir kürek kaç a alınır?» diye sordu.

«Köydeki dükkânda küçük bir kürek, bir tırmık ve bir yaba gördüm. Üçü birarada iki şilindi.»

Mary, «Çantamda daha fazlası var,» diye atıldı. «Bayan Morrison bana beş şilin verdi. Bayan Medlock da her cumartesi bana bir şilin veriyor. Bu benim harçlığımış. Parayı nereye harcayacağımı bilemiyordum.»

Martha bağırdı. «Sen bayağı zenginsin! Aklıma bir şey gel-

di. O dükkânda paket paket tohum da var. Dickon onları iyi bilir. Sen yazı yazıyorsun. Bizim Dickon da büyük harfleri okuyabilir. Ona bir mektup yazalım. Hem bahçe gereçlerini, hem de tohumları alsın.»

Mary sevinçle el çırttı. «Öyleyse hemen mektubu yazalım.» Hemen masanın başına geçerek Martha'nın söylediklerini yazdı.

Sevgili Dickon,

Hepinizin iyi olduğunu umarım. Bayan Mary'nin bol parası var. Köydeki dükkândan bahçe gereçleri ve çiçek tohumları al. En güzel ve kolay büyüyecek çiçekleri seç. Çünkü Mary hiç çiçek yetiştirmemiş. Evdekilere sevgilerimi söyle. Mary bana Hindistan'ı anlatacak. Gelecek izin günümde filleri, aslan ve kaplan avına çıkan centilmenleri dinlersiniz artık.

Seni seven ablan,
Martha Pheobe Sowerby

Martha, «Parayı zarfa koyarız,» dedi. «Mektubu kasabın çırağıyla yollarım. Dickon da istediklerimizi alıp buraya getirir.»

Mary içini çekti. «Oh! Demek Dickon'u göreceğim. Onu görebileceğimi sanmıyordum!»

Martha sevindi. «Demek kardeşimi görmek istiyordun!»

«Evet. Tilki ve kargaların sevdiği bir çocuk görmedim ömrümde.»

Martha bir şeyi anımsayınca kızın sözünü kesti. «Ah, unuttum. Oysa sana bu sabah haber verecektim. Annemle konuştum. Bayan Medlock'dan izin alacağını söyledi. Bir gün arabayla bize gideceğiz. Annemin yulaf ekmeğiyle tereyağ yiyip süt içeceğiz.»

O gün ilginç ve güzel şeyler oluyordu! Mary on iki çocuklu ailenin oturduğu eve gidecekti! Sonra birden kaygılandı. «Acaba Bayan Medlock beni bırakır mı?»

«Evet. Annemi tanır ve ne kadar düzenli olduğunu, evimizi çok temiz tuttuğunu bilir.»

Mary, «O zaman Dickon'dan başka anneni de göreceğim,» diye mırıldandı. Çok sevinmişti. «Hindistan'daki annelere benzemiyor hiç.»

O gün mutluluk içinde geçti. Martha akşam yemeğine kadar onun yanında kaldı. Genç kız yemeği almak için aşağı ineceği sırada Mary, «Mutfaktaki hizmetçinin dişi hâlâ ağrıyor mu?» diye sordu.

Martha şaşırıldı. «Bu nereden aklına geldi?»

«Çünkü akşamüstü odama çıkarken geçen geceki gibi birinin inlediğini duydum. Bugün rüzgâr da yok. Yani sese rüzgâr neden olmadı.»

Martha rahatsız olmuş gibi kıpırdandı. «Koridorlarda dolaşıp kapıları dinlememelisin. Bay Craven buna çok kızar ve bu durumda ne yapacağı da bilinmez.»

Mary, «Dinlemiyordum,» dedi. «Odaya çıkıyordum ki, sesi duydum.»

Martha, «Aman, Bayan Medlock çingırağı çalıyor,» diyerek kaçarcasına odadan çıktı.

Dickon

Bir hafta süreyle güneş bahçeyi aydınlattı. Mary buraya Gizli Bahçe adını vermişti. Her gün oraya gidiyor ve tarhlarındaki otları temizlemeye devam ediyordu. Topraktaki soğanlar çok şaşırmışlardı. Çevreleri temizlenmiş olduğu için artık rahat büyüyeceklerini düşünüyorlardı. Hepsi de toprağın altında neşeye ve olanca güçleriyle çalışmaya başlamışlardı.

Mary kararlı bir kızdı. Artık yapacağı bir iş olduğu için de kendini tümüyle buna verebiliyordu. Yabanotlarının hepsini ka-

zıp çıkarıyor, tarhları temizliyordu. Yorulacak yerde mutluluk duyuyordu. Bahçede umduğundan çok daha fazla canlı bitki vardı. Her gün topraktan gözüken minik yeşil uçları fark ediyordu. Martha kendi haline bırakılan bazı soğanların toprak altında ürediklerinden söz etmişti. Bu bahçede on yıl toprak altında kalan soğanlar da böyle üremişlerdi herhalde. Mary, acaba ne zaman büyüyüp çiçek açacaklar, diye düşünüyordu.

Güneşli geçen bir hafta boyunca Ben Weatherstaff'la daha samimi olmaya çalışmıştı küçük kız. Adamın onu görünce küreğini alıp gideceğinden korktuğu için usulca sokuluyordu. Ama ihtiyar bahçıvan ona eskisi gibi ters davranmıyordu. Çocuğun kendisiyle arkadaş olmaya çalışması hoşuna gitmişti. Ayrıca Mary de eskisine göre çok nazikti. İlk karşılaştıklarında bahçıvanı Hintli bir uşak gibi görüp sert sert konuşmuştu.

Bir sabah yaşlı adam küreğini yere saplayarak durup Mary'e baktı. «Buraya geleli ne kadar oldu?» diye sordu.

«Bir ay kadar oldu sanırım.»

Bahçıvan, «Misselthwaite sana yaradı,» dedi. «Biraz topladın. Yüzün eskisi gibi sarı değil. Bu bahçeye ilk geldiğinde tüyleri yolunmuş kargaya benziyordun. Kendi kendime, bu kadar çirkin, bu kadar suratsız bir çocuk görmedim, demiştim.»

Mary güzellikle ilgilenen biri olmadığı için bu sözlerden alınmadı. «Topladığımı biliyorum. Bacaklarımda büzgü büzgü duran çoraplarım şimdi dar geliyor. İşte ardıç kuşu, Ben Weatherstaff!»

Güzel kuş, başlarının üstünde uçarak şakıyordu. Kırmızı göğsü saten gibi parlaktı. Kanat çırparken kendini ihtiyar bahçıvana beğendirmek istediği belliydi.

Yaşlı adam, «Demek geldin!» diye söylendi. «Arkadaşlık edecek başka birini bulmazsan bana geliyorsun artık!»

Mary, «Ah, bak!» diye bağırdı.

Kuş yere indikten sonra zıplaya zıplaya yaklaşıyordu. Sonra tatlı bir sesle şakıyarak bahçıvana baktı. Ben Weatherstaff mutluluğunu gizlemek için yüzünü buruşturarak konuştu. «Böy-

le yapıp beni kandıracağını sanıyorsun, değil mi? Sana kimse-
nin dayanamayacağını sanıyorsun.»

Ardıç kuşu kanatlarını çırpıp havalandı ve doğruca gelip
küreğin ucuna kondu. Mary gözlerine inanamıyordu. İhtiyar
adamın yüzünde de şaşkınlık okunuyordu. Soluk almaktan kor-
kar gibi duruyordu. Kimildarsa kuşun uçacağını sanıyordu.
«Aman Tanrım!» diye fısıldadı. «Sen insanın kalbine girmeyi bi-
liyorsun! Böyle duyarlı olabilmene şaşıyorum.»

Yaşlı adam küreğin sapına sanki bir mucize olmuş gibi
baktı. Kuş kanat çırpıp uçana kadar da öyle hareketsiz kal-
dı.

Ancak bir süre sonra küreği kaldırarak çalışmaya başladı.
Zaman zaman kendi kendine gülüyordu. Bunu görünce Mary
cekinmeden konuşabili. «Senin kendi bahçen var mı?»

«Hayır, ben bekârim. Martin'le bekçi kulübesinde kalıyo-
rum.»

«Bahçen olsaydı ne yetiştirirdin?»

«Lahana, patates ve soğan.»

«Peki, çiçek bahçesi isteseydin ne yetiştirirdin?»

«Soğanlar... Güzel kokulu çiçekler ama daha çok gül.»

Mary'nin gözlerinin içi güldü. «Gülleri sever misin?»

Bahçıvan bir kökü çekip attıktan sonra cevap verdi. «Evet,
severim. Bahçıvanlığını yaptığım genç bir lady'den öğrendim
bunu. Lady'nin çok sevdiği bahçesi güllerle doluydu. Gülleri
sanki çocuk ya da kuşmuş gibi öperdi.» Bir kök daha çekerek
kaşlarını çattı. «Aradan on yıl geçti.»

Mary çok ilgilenmişti. «O nerede şimdi?»

«Rahibe bakarsan cennetteymiş.»

Çocuk daha da ilgilenerek, «Peki, güller ne oldu?» diye
sordu.

«Kendi hallerine bırakıldılar.»

Mary heyecanlanmıştı. «Güller kurudu mu? Kendi haline
bırakılan güller ölür mü?»

Ben Weatherstaff istemeye istemeye, «Hanımı çok se-

verdim,» diye mırıldandı. «Güllere bayılırdı. Onun sayesinde gülleri de sevdim. Yılda bir iki kez gidip gülleri budardım. Köklerini kazardım. Toprak iyiydi. Güller gönüllerince büyüdüler. Bazıları kurumamıştır.»

«Peki, güllerin çiçeği ve yaprağı yoksa, kuruyup kurumadığını nasıl anlarsın?»

«Baharı bekle. Güneş onları ısıtır. Sonra yağmur gelir ve yine güneş açar. O zaman dallara bakarsın. Yer yer kahverengi küçük kabartılar görürsün. Bu da gülün canlı olduğunu gösterir.» Birden durup hevesle ona bakan çocuğu süzdü. «Birden neden böyle güllerle ilgilenmeye başladın?»

Mary'nin yüzü kıpkırmızı kesildi. «Şey... Şey...» diye kekeledi. «Bir bahçem olduğunu düşünmek istiyorum. Yapacağım bir şey yok. Ne bir şeyim, ne de bir kimsem var.»

Ben Weatherstaff ona bakarak mırıldandı. «Doğru. Kimsen yok.» Mary adamın sesinden kendisine acımış olduğunu düşündü. O zamana kadar kendine hiç acımamıştı. İnsanları sevmediği için sinirlenip öfkelenmişti. Ama artık dünya değişiyor, zevkli bir hal alıyordu. Gizli bahçesini kimse öğrenmezse orada hep mutlu olabilirdi.

Mary adama birkaç soru daha sorduktan sonra zıplayarak oradan ayrıldı. Ne tuhaf, diye düşünüyordu. Bahçıvan aksi bir adam. Ama onu da seviyorum. Hem çiçeklerle ilgili her şeyi biliyor.

Gizli bahçenin duvarını izleyerek yürüdü. İleride parka açılan kapı vardı. Ormanda tavşanlar olduğunu biliyordu. Onları görebilmek umuduyla kapıdan çıktı ve tuhaf, ılık gibi bir ses duyarak durdu.

Sonra soluğunu tutup öyle kaldı. Bir erkek çocuk sırtını bir ağaca dayayarak oturmuş kaval çalıyordu. Oniki yaşında kaddardı ve üstü başı tertemizdi. Elma gibi yanakları, kalkık küçük bir burnu, yusuvarlak mavi gözleri vardı. Dayandığı ağacın dalında bir sincap aşağı doğru uzanmış onu seyrediyordu. Yakındaki bir ağacın ardından bir sülün başını uzatmış dinliyor-

du. Çocuğun yakınında iki tavşan art ayaklarının üstüne oturmuş burunlarını oynatıyorlardı. Hepsi de çocuğun çaldığı havayı dinlemekteydiler.

Çocuk, Mary'yi görünce kavalı ağızından çekerek hafif sesle, «Kimildama,» diye mırıldandı. «Onları ürkütürsün.»

Sonra ağır ağır ayağa kalktı. Çok ağır davrandığı için hareket etmez gibiydi. Ancak o ayağa kalktıktan sonra sincap dönüp dallara tırmandı. Sülün başını geri çekti, tavşanlar da dört ayak üstü durdular ve sonra ağır ağır uzaklaştılar. Korkmadıkları belliydi.

Çocuk, «Ben Dickon'um,» dedi. «Sen de Mary olacaksın. Ağır ağır kalkmam gerekti, çünkü ani hareketler onları ürkütür. Çevrede yabancı hayvanlar varken yumuşak hareket etmek ve hafif sesle konuşmak gerekir.»

Dickon, Mary'yi uzun zamandır tanırmış gibi içtenlikle konuşuyordu. Erkek çocukları hiç tanımayan Mary ise biraz çekingendi. «Martha'nın mektubunu aldın mı?» diye sordu.

Çocuk başını sallayınca kızılımsı saçı alnına döküldü. «Evet, bu yüzden geldim. Bahçe için gereçleri aldım. Hepsi de iyi cinsten. Diğer tohumları alınca dükkândaki kadın beyaz gelincik ve mavi hezaren çiçeği tohumu armağan etti.»

Mary, «Şuraya oturalım,» dedi. «Onları bana göster.» Çocuktan çok hoşlanmıştı. Dickon'un yamalı elbisesi tertemizdi. Üstü başı da mis gibi funda kokuyordu. Kızıl saçlı, elma yaraklı, yuvarlak mavi gözlü çocuğa bakarken Mary'nin sıkılganlığı geçti.

Oğlan kahverengi kaba kâğıdı açarak içinden küçük paketler çıkardı. Her paketin üstünde bir çiçek resmi vardı. «Bu muhabbet çiçeği. Kokusu çok güzeldir. Hem çok kolay yetişir.» Birden gözleri parlamaya başladı. «Bize seslenen ardıc kuşu nerede?»

Kuş arkadaki bir ağaçta şakıyordu. Mary böyle ötenin kim olduğunu anladı tabii. «Gerçekten bize mi sesleniyor?» diye sordu.

Dickon dünyanın en doğal şeyiymiş gibi başını salladı. «Evet. Dost olduğu birine sesleniyor. 'İşte buradayım. Bana bak. Biraz konuşalım,' demek istiyor. İşte orada? Kimin kuşu bu?»

«Ben Weathrestaff'ın ama beni de biraz tanıyor sanırım.» Dickon hafif sesle, «Evet, seni tanıyor ve seviyor,» dedi. «Seninle dost olmuş. Hepsini bana bir dakika sonra anlatacağıdır.»

Yumuşak hareketlerle ağaca sokularak tıpkı ardıç kuşununkini andıran bir ses çıkardı. Kuş birkaç saniye dikkatle dinledikten sonra bir soruya cevap verir gibi şakıdı.

Dickon güldü. «Evet, senin arkadaşınmış.»

Mary çok heyecanlandı. «Gerçek mi? Benden hoşlandığından emin misin?»

Dickon, «Seninle dost olmasa bu kadar yaklaşmaz,» diye karşılık verdi. «Kuşlar dostlarını dikkatle seçerler. Ardıç kuşu dost seçmekte insanlardan daha titizdir. Bak sana sesleniyor. 'Beni görmüyor musun?' diyor.»

Bu doğruya benziyordu. Kuş dalda yan yan zıplıyor, ötüyor, bir şeyler söylüyordu.

Mary çocuğa baktı. «Kuşların her dediğini anlar mısınız?»

Dickon tatlı tatlı güldü. «Anlıyorum sanırım. Onlar da anladığımı düşünüyorlar. Kızlarda onlarla çok uzun süre bir arada kaldım. Kuşun yumurtasını kırıp çıkmasını, büyümesini, uçmayı öğrenmesini, ötmeye başlamasını gördüm. Bunları o kadar çok seyrettim ki, sonunda kendimi onlardan biri sanmaya başladım. Bazen kendimi onlardan biri sanmaya başladım. Bazen kendimi kuş, tilki, tavşan ya da sincap sanıyorum.»

Çocuk gülerek oturdu ve çiçek tohumlarını anlatmaya devam etti. Sonra başını çevirip kıza baktı. «Bunları senin için ekebilirim. Bahçen nerede?»

Mary önce kızardı, sonra bembeyaz kesildi. Dickon bunu gördü. Kızın ses çıkarmayışına da şaşırıldı. «Sana biraz toprak vermediler mi?» dedi.

«Erkek çocukları tanımıyorum. Sana bir sır söylersem saklayabilir misin? Bu büyük bir sır. Biri öğrenirse ne yaparım bilmem. Herhalde ölürüm!»

Dickon büsbütün şaşırды, ama serinkanlılıkla karşılık verdi. «Ben sır saklarım. Tilki yavruları, kuş yuvaları, deliklerde yatsayan hayvanlarla ilgili sırları diğer çocuklardan saklamasam, kırdada hiçbir yaratık güvende olamaz. Evet, sır saklayabilirim.»

Mary onun ceketinin kolunu yakaladı. «Bir bahçe çaldım. Benim değil, ama kimsenin de değil. Kimse bu bahçeyi istemiyor. Kimse oraya gitmiyor. Belki de bahçedeki her şey kurumuştur. Bunu bilemiyorum.»

Birden eskisi gibi aksileşti. «Umurumda değil! Ben o bahçeyi seviyorum! Oysa onlar sevmiyorlar. Bahçeyi elimden almaya hakları yok. Bahçeyi kapayıp ölmeye bırakmışlar.» Sonra elleriyle yüzünü örtüp hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı.

Dickon'un merakla bakan mavi gözleri daha da yuvarlaklastı. «Hımm!» diye mırıldandı çocuk.

«Yapacağım bir şey yok. Bana ait olan bir şey de yok. O bahçeyi ben buldum ve içine girdim. Tıpkı o ardıc kuşu gibi davrandım. Kimse bahçeyi kuşun elinden almaya kalkışmaz.»

Dickon hafif bir sesle, «Bahçe nerede?» diye sordu.

Mary ayağa kalktı. «Benimle gelersen gösteririm.»

Önden yürüyerek sarmaşıklarla örtülü duvara gitti. Onu izleyen çocuğun yüzünde acıma dolu bir ifade belirmişti. O anda yabancı bir kuşun yuvasına bakmaya gittiğini düşünür gibiydi. Yumuşak adımlarla yürüyordu. Ama Mary sarmaşıkları kaldırıp duvara yaklaşınca Dickon irkildi. Orada bir kapı vardı. Mary bunu açtı ve birlikte içeri girdiler.

Kız durup kafa tutar gibi elini salladı. «İşte burası. Gizli bahçe. Dünyada burasının yaşamasını isteyen bir tek ben varım.»

Dickon çevresine bakındı. «Garip ama güzel bir yer. İnsan burada düş görür gibi oluyor.»

Ardıç Kuşunun Yuvası

Çocuk iki üç dakika etrafına baktıktan sonra yumuşak adımlarla ilerledi. Gövdeleri gri renkli ağaçlara sarılıp kalmış gülleri, duvarlarda birbirine girmiş dalları, aşağı sarkan sarmaşıkları, otları, her şeyi görmüştü.

Sonra, «Burasını göreceğim hiç aklıma gelmezdi,» diye fısıldadı.

«Burayı biliyor muydun?»

Mary yüksek sesle konuşmuştu. Çocuk ona işaret etti. «Yavaş konuşmalıyız. Biri sesimizi duyup burada ne yaptığımızı merak edebilir.»

Mary korkuyla elini ağzına götürdü. «Ah, unuttum!» Sonra kendini topladı. «Bu bahçeyi biliyor muydun?»

Dickon, «Martha anlattıydı,» diye cevap verdi. «Kimse içini görmemişti. Bahçeyi çok merak ederdik.» Birbirine girmiş dallara mutlulukla baktı. «Baharda burası kuş yuvalarıyla dolacak. İngiltere'nin yuva yapmak için en güvenli yeri burası. Kimse böyle karışmış ağaç ve gül dallarının arasına girip yuvalara ilişemez. Kırdaki bütün kuşların buraya yuva yapmamalarına şaşıttım.»

Mary farkına varmadan yine onu kolundan tuttu. «Bahçede güller olacak mı? Bunu anlayabilir misin. Belki de hepsi kurumuştur.»

«Hayır, hepsi kurumamış. Şuna bak!»

En yakındaki, üstü yer yer yosunlanmış eski bir gül ağacına yaklaştı. Cebinden çakısını çıkarıp açtı. «Kesilmesi gereken çok kuru dal var. Ama bak, şu dal geçen yıl büyümüş.» Gri renkli, kuru dalları itti. Kahverengimsi yeşil renkli ince bir dalı gösterdi. «Bak, bu canlı.»

Mary, «Canlı olmasına sevindim!» diye fısıldadı. «Hepsininin

canlı olmasını istiyorum. Hadı bahçede dolaşalım ve hangilerinin kurumamış olduğunu anlayalım.»

Çok heyecanlanmıştı, Dickon da ondan farksızdı. Birlikte her ağacı ve fidanı incelediler, Dickon elindeki çakıyla bazı kuru dalları kesti. Çiçek konusunda da çok bilgiliydi. «Bu güller kendi hallerine bırakılmış. Güçlü olanlar bu yüzden daha da büyümüş. Zayıf olanlar ölmüş. Ama güçlü olanlar bütün bahçeye yayılmış. Bu eşsiz bir şey.» Uzanıp kuru gibi duran kalın gri bir dalı çekti. «Bunun ocakta yakılmaya yarayacağını sanırsın. Ama kökü hiç de öyle değil. Bunu dibe yakın yerden keseceğim. O zaman göreceğiz.» Gülü toprağa yakın yerden kesti. «İşte! Sana söyledim. Şuna bak,» dedi sevinçle.

Mary dizüstü çökmüş, dikkatle bakıyordu.

Dickon, «Böyle yeşilimsi ve sulu olursa canlı demektir,» diye açıkladı. «Kestiğim parça gibi içi kuru olur ve çabuk kırılırsa kurumuş demektir. Buradaki kuru dalları kesecek olursak yaza...» Başını kaldırıp tepedeki sarılmış dallara baktı. «Güllerden bir fıskiye olacak burada.»

Güllere bakmaya devam ettiler. Bir ara Dickon durup hayretle içini çekti. Eliyle biraz ilerisini işaret ederek, «Bunu kim yaptı?» diye sordu.

Mary'nin otlarını temizlemiş olduğu tarhlardan birini gösteriyordu. «Ben yaptım,» dedi küçük kız.

«Hani çiçeklerden hiç anlamıyordun?»

«Anlamıyorum. Ama filizler çok ufaktı, otlarsa çok sık ve güçlüydü. Sanki soluk alacak yer bulamıyorlarmış gibi geldi bana. Böylece hepsine biraz yer açtım. Aslında ne olduklarını bile bilmiyorum.»

Dickon tarhın yanına gidip çömelerek gülümsedi. «Aferin sana. Bir bahçıvan da başka bir şey yapamazdı. Şimdi hepsi birden boy atacak. Bunlar çiğdem ve kartopu, oradakiler de zerrin. Ah, bunlar çok güzel olacak!»

Çocuk tarhtan tarha koşuyordu. Sonra, «Senin kadar küçük bir kız için bu pek yorucu bir iş,» diye mırıldandı.

«Şişmanlıyorum ve güçleniyorum. Eskiden hep yorgundum. Şimdi toprağı kazarken hiç yorulmuyorum.»

Dickon memnun memnun çevresine bakındı. «Burada yapılması gereken çok iş var.»

Mary, «Yine gelip bana yardım eder misin?» diye yalvardı. «Ben toprağı kazıp otları sökebilirim. Bana söyleyeceklerini yaparım. Ne olur gel, Dickon!»

«İstersen her gün gelirim. Yağmur da yağsa, güneş de çıksa geleceğim. Ömrümde bu kadar zevkli bir iş yapmamıştım. Buraya kapanıp bir bahçeyi uykudan uyandıracacağız. Ama burası bir bahçıvanın baktığı bahçe gibi düzgün olmamalı. Güllerin böyle birbirlerine karışmaları daha güzel.»

Mary anlayışla ona baktı. «Haklısın. Çok düzenli olursa, gizli bir bahçeye benzemez.»

Dickon durup başını kaşdı. «Burası gerçekten gizli bir bahçe, ama on yıldır ardıc kuşundan başkasının da burayı görmüş olması gerekir.»

Mary, «Kapı kilitliydi,» diye karşılık verdi. «Anahtar da gömülmüştü.»

«Doğru. Tuhaf bir yer. Bana kalırsa son on yıl içinde bu güller budanmış.»

«Ama nasıl olur?»

Dickon bir güfün dalını inceledi. «Doğru! Nasıl olabilir? Kapı kilitli, anahtar da gömülmüş.»

İki çocuk çalışmaya başladılar. Dickon yerden toprak alıp kokladı ve parmaklarının arasında ufaladı. «Bu çok verimli kara toprak. Başka şeye gerek yok. Buraya kuşlar dolacak ve çiçeklerin arasında şarkı söyleyecekler.»

Mary onun yanına çömelmiş, tohum paketlerini tutuyordu. Birden, «Dickon,» dedi. «Martha'nın söylediğı kadar iyisin. Senden hoşlandım. Böylece hoşlandığım beşinci kimse oldun. Beş kişiyi sevebileceğim hiç aklıma gelmezdi.»

Dickon doğrulup ona baktı. «Sadece beş kişi mi? Diğer dördü kimler?»

«Annen, Martha, ardıc kuşu ve Ben Weatherstaff.»

Dickon kahkahalarla gülerken sesinin duyulmaması için eliyle ağzını örttü. «Beni garip bir çocuk sandığını biliyorum. Ama senin kadar acayip bir kız görmediğimi de söylemeliyim.»

O zaman Mary ondan umulmayacak bir şey yaptı. Oğlana doğru eğilerek, «Sen de benden hoşlanıyor musun?» diye sordu.

«Elbette, sen çok iyi bir kızsın. Ardıc kuşu da tıpkı benim gibi senden hoşlanıyor.»

O sırada avludaki saat çaldı. Öğle yemeği vakti gelmişti. Mary, «Eve dönmem gerek,» diye mırıldandı üzüntüyle. «Senin de gitmen gerek herhalde.»

Dickon güldü. «Yemeğimi yanımda taşıyım. Annem cebime bir şeyler atmama izin verir.» Otların üstünden ceketini alarak cebinden kaba temiz bir beze sarılı yemeğini çıkardı. İki dilim kalın ekmeğin arasına bir şey konmuştu. «Çoğu zaman sade ekmeğim yerim. Ama bugün ekmeğin arasında kalın bir dilim jambon var. Hadi sen gidip karnını doyur. Ben yemeğimi bitirince biraz daha çalışır, sonra eve dönerim. Hem ardıc kuşunu çağırıp jambonun yağlı kabuğunu vereceğim. Ardıc kuşları yağı pek severler.»

Mary ondan ayrılmayı hiç istemiyordu. Kapıya giderken birden durdu. Sanki Dickon bir orman perisiydi ve kendi giderse ortadan kaybolacaktı. «Ne olursa olsun... sırrımı söylemeyeceksin, değil mi?» dedi.

Jambonlu ekmeği yemekte olan çocuk yanaklarını şişirerek güldü. «Sen bir ardıc kuşu olsaydın ve bana yuvanın yerini gösterseydin, bunu kimseye anlatır mıydım? Hayır... Yuva yapan bir ardıc kuşu kadar güvendesin.»

Mary böyle olduğunu anladı.

Biraz Toprak

Mary koşa koşa eve döndüğünde yanakları pespembe olmuştu. Yemeği masada bekliyordu. Masanın yanında da Martha beklemekteydi. «Geç kaldın,» dedi. «Nerede kaldın?»

«Dickon'u gördüm! Dickon'u gördüm!»

Martha çok sevindi. «Geleceğini biliyordum. Peki, kardeşimi beğendin mi?»

Mary kararlı bir sesle, «Çok güzel,» dedi.

Martha şaşırarak birlikte memnun oldu. «Onun kadar iyi bir çocuk olamaz. Ama güzel olduğunu hiç düşünmemiştim. Burnu fazla kalkık, gözleri de çok yuvaraktır.»

Mary, «Öyle,» diye cevap verdi. «Keşke benim gözlerim de onunkiler gibi yuvarlak olsaydı.»

Martha neşeli neşeli güldü. «Senin yüzünde o gözler pek tuhaf dururdu. Kardeşimi görür görmez seveceğini biliyordum. Peki, bahçe gereçleriyle tohumları beğendin mi?»

«Onları getirdiğini nereden biliyorsun?»

«Getirmemiş olmasını düşünemezdim. Dickon çok güvenilir bir çocuktur. Söz verdiği için gerekirse tohumları Yorkshire' dan bile getirirdi.»

Mary kızın onu güç durumda bırakacak sorular soracağından korkuyordu. Öyle de oldu. Martha ona tohumları nereye ekeceğini sordu. «Kiminle konuştun?»

«Daha kimseye bir şey söylemedim.»

«Başbahçivana sorma. Bay Roach pek kibirlidir.»

Mary, «Onu hiç görmedim,» diye cevap verdi. «Sadece bahçıvan yardımcılarıyla Ben Weatherstaff'ı tanıyorum.»

«Senin yerinde olsam Ben Weatherstaff'a sorarım. Asık suratlıdır ama aslında iyi kalplidir. Bay Craven ona hiç karışmaz. Çünkü Bayan Craven sağken Ben buradaymış ve kadınca-

ğızı oyalarmış. Bayan Craven, Ben Weatherstaff'dan memnunmuş. Belki sana bir köşede bir yer bulur.»

Mary kaygıyla ona baktı. «Herkesten uzak ve kimsenin istemediği bir yer olursa itiraz etmezler, değil mi?»

«Karşı çıkmaları için bir neden yok. Kimseye zarar verecek değilsin ki.»

Mary yemeğini çabucak yedi. Sofradan kaikinca hemen odasına koşup şapkasını giyecekti. Ama Martha, «Sana bir şey söylemem gerekiyor,» dedi. «Önce yemek yemenin daha doğru clacağını düşündüm. Bay Craven bu sabah geri döndü. Seni görmek istiyor sanırım.»

Mary'nin rengi soldu. «Ya! Neden? Neden? Buraya geldiğimde beni görmek istemedi. Pitcher'in bunu söylediğini duydum.»

Martha, «Şey,» diye mırıldandı. «Bayan Medlock buna annemin neden olduğunu söyledi. Annem kırdada dolaşırken Bay Craven'le karşılaşmış. O zamana kadar annem onunla konuşmamış hiç. Ama Bayan Craven iki üç kez evimize gelmiş. Bay Craven bunu unutmuş ama annem anımsıyormuş. Bundan cesaret alarak adamı durdurmuş ve ona bazı şeyler söylemiş. Ne dediğini bilmiyorum. Ama annemi dinleyen Bay Craven, yarın tekrar yola çıkmadan önce seni görmeye karar vermiş.»

Mary içini çekti. «Oh! Demek gidiyor! Buna çok sevindim iştel!»

«Hem uzun süre dönmeyecek. Sonbahara ya da kışa kadar uzaklarda kalacakmış. Türlü ülkeleri gezecekmiş. Hep böyle dünyayı dolaşır zaten.»

Mary mutluluk duydu. «Ne iyi!» Bay Craven kışa kadar dönmezse, gizli bahçenin canlanmasını gözleyebilecekti. Adam sonradan durumu anlayıp bahçeyi elinden alsa bile Mary hiç olmazsa onun anısıyla yetinecekti.

«Acaba beni neden...»

Sözünü tamamlayamadan kapı açılarak Bayan Medlock İçeri girdi. En iyi siyah elbisesini giyip yakasına kocaman bir

broş takmıştı. Hem sinirli, hem de heyecanlıya benziyordu.

«Saçların dağılmış,» dedi. «Git fırçala. Martha, onun en iyi elbisesini giymesine yardım et. Bay Craven onu çalışma odasına götürmem için beni yolladı.»

Mary'nin pembe yanakları soldu. Kalbi deli gibi çarpıyordu. Yine soğuk, sessiz ve hırçın bir çocuk haline geldiğini hissetti. Bayan Medlock'a cevap bile vermeden dönüp yatak odasına geçti. Elbisesi değiştirilip saçları fırçalanırken de bir şey söylemedi. Daha sonra kâhya kadının peşisıra sessiz sedasız koridorlardan geçti. Söyleyecek ne vardı? Bay Craven'i görmek zorundaydı. Eniştesi ondan hoşlanmayacaktı. Kendi de onu sevmeyecekti kuşkusuz. Mary eniştesinin onun için ne düşüneceğini biliyordu.

O zamana kadar girmedığı bir bölüme götürüldü. Bayan Medlock bir kapıya vurunca içeriden biri, «Girin,» dedi. Kâhya kadınla birlikte odaya girdiler. Şöminenin önündeki koltukta bir adam oturuyordu. Kadın ona bakarak, «Bu Mary,» diye mırıldandı.

«Sen gidebilirsin. Çocuğu almanı istediğim zaman çingırağı çalarım.»

Bayan Medlock çıkıp kapıyı kapadı. Mary orada durmuş, ellerini ovuşturuyordu. O anda birden çirkinleşmiş gibiydi. Koltuktaki adamın aslında kambur olmadığını görmüştü. Omuzları fazla çıkıktı galiba. Siyah saçlarında kırlar vardı. Bay Craven başını çevirip ona baktı. «Buraya gel!»

Mary ona yaklaştı. Adam çirkin değildi. O kadar mutsuz olmasaydı yakışıklı sayılırdı. Eniştesi kızı görmekten sıkılmış ve ona ne yapacağını bilemezmiş gibi bakıyordu. Sonra, «İyi misin?» diye sordu.

«Evet, efendim.»

«Sana iyi bakıyorlar mı?»

«Evet.»

Adam sıkıntılı bir tavırla alnını ovuşturdu. «Çok zayıfsın.»

Mary çok soğuk davrandığının farkındaydı. «Topluyorum.»

Eniştesinin yüzü ne kadar mutsuzdu! Siyah gözleri Mary'yi görmez gibiydi. Sanki başka bir şeye bakıyor ve bu yüzden Mary'ye ilgilenemiyordu.

«Seni unutmuşum. Seni nasıl anımsayabilirdim? Sana bir dadı ya da mürebbiye yollayacaktım ama aklımdan çıktı.»

Mary, «Lütfen!...» diye söze başladı, ama boğazına bir yumruk tıkanı. «Lütfen!...»

«Ne söylemek istiyorsun?»

«Şey... Dadiya, gerek kalmayacak kadar büyüdüm. Şimdilik bir mürebbiye tutmayın lütfen.»

Adam yine alnını ovuşturarak ona baktı. «Sowerby denilen kadın da öyle söyledi.»

O zaman Mary cesaretini topladı. «...Martha'nın annesi mi?»

«Öyle sanırım.»

Mary, «O, çocukları tanıyor,» diye mırıldandı. «On iki çocuğu olduğu için onları iyi biliyor.»

Bay Craven kendini toparlar gibi oldu. «Peki, ne yapmak istiyorsun?»

Mary sesinin titremediğini umarak karşılık verdi. «Bahçede oynamak istiyorum. Hindistan'da bahçeye çıkmayı hiç sevmezdim. Ama burada açık havada oynamak iştahımı açıyor ve topluyorum.»

Adam onu inceliyordu. «Bayan Sowerby açık havanın sana iyi geleceğini söyledi. Belki de öyledir. Mürebbiye tutmadan önce güçlenmen gerektiğini ileri sürdü. Peki, nerede oynuyorsun?»

Mary yutkundu. «Her yerde. Martha'nın annesi bana bir ip yollamış. İp atlıyorum... Sonra topraktan bitkilerin çıkıp çıkmağına bakıyorum. Kimseye zarar vermiyorum.»

Adam üzüntülü bir sesle, «Böyle korkmamalısın,» dedi. «Se-

nin gibi bir çocuk kimseye zarar veremez zaten! İstediyini yapabilirsin.»

Mary korkarak bir adım ilerledi ve titreyen bir sesle, «Yapabilir miyim?» diye sordu.

Kızın kaygılı yüzü eniştesini daha da üzdü. «Böyle korkmamalısın!» diye atıldı. «İstediyini yapabilirsin elbette. Vasin olmakla birlikte, bu konuda yetenekli değilim. Sana zamanımı ve ilgimi veremem. Bunu yapamayacak kadar hasta, yorgun ve mutsuzum. Ama burada neşeli ve mutlu olmanı isterim. Çocuklarla ilgili bir şey bilmiyorum ama Bayan Medlock senin bütün gereksinmelerini sağlayacaktır. Bayan Sowerby seninle konuşmamı söyledi. Onun için seni çağırttım. O kadını tanıyordum. Karşıma çıkıp Bayan Craven'in ona çok iyilik etmiş olduğunu anlattı.» Adam eşinin adını söylemekte zorluk çekiyordu. Birden aklına gelmiş gibi sordu. «Oyuncak, kitap, bebek filan ister misin?»

Mary ona baktı. «Acaba bana biraz toprak verebilir misiniz?» Telaşından bu sözlerin garipliğini anlayamadı. Aslında böyle demek istememişti.

Bay Craven şaşırıldı. «Toprak mı? Ne demek istiyorsun?»

«Şey... tohum ekeceğim... çiçekler yetiştirebileceğim bir yer.»

Adam bir an ona baktıktan sonra elini gözlerine götürdü. Hafif bir sesle, «Bahçeleri bu kadar çok mu seviyorsun?» diye sordu.

«Hindistan'dayken hep yorgun ve hasta olduğum bahçeyle hiç ilgilenmezdim. Ama burada her şey çok güzel.»

Bay Craven ayağa kalkarak odada dolaşmaya başladı. «Bir parça toprak,» diye mırıldandı. Mary bu sözün ona bir şeyi anımsatmış olduğunu sezdi. Adam durup kıza baktığı zaman siyah gözlerinde yumuşak, sevecen bir bakış belirmişti. «İstediyin kadar toprağın olabilir. Bana toprağı seven ve çiçek yetiştirmekten zevk alan birini anımsattın. İstediyin toprak parçası senin olsun. Orasını canlandır.»

«Başkalarının istemediği bir bahçeyi alabilir miyim?»

Adam, «İstediyin yeri al,» diye yineledi. «Artık gitmelisin. Çok yorgunum.» Çingırağı çalarak Bayan Medlock'u çağırdı. «Hıççakal. Ben yaz boyunca uzakta olacağım.»

Kâhya kadın hemen içeri girince Mary onun koridorda beklediğini anladı. Bay Craven, «Bayan Medlock,» dedi. «Çocuğu görünce Sowerby'nin ne demek istediğini anladım. Derslere başlamadan önce biraz toplayıp güçlenmeli. Ona bol yemek verilsin. Bahçede koşup oynasın. Çocuğun üstüne fazla düşme. Zaman zaman Bayan Sowerby gelip onu görecek. Arasına kendi de o kadının evine gidebilir.»

Kâhya kadın, Mary'ye bakması gerekmediğini anlayınca memnun oldu. Kızın sıkıcı bir sorumluluk olduğunu düşünüyordu ve onu elinden geldiğince az görmektedir. Ayrıca Martha'nın annesini de severdi.

«Peki, efendim.»

«Şimdi çocuğu götür ve bana Pitcher'i yolla.»

Mary oradan ayrılır ayrılmaz kendi odasına koştu. Martha onu bekliyordu. Kız sevinçle, «Bahçem olacak!» diye bağırdı. «Uzun süre mürebbiye tutulmayacak! Annem beni görmeye gelecek ve ben de sizin eve gidebileceğim. Bay Craven benim gibi küçük bir kızın kimseye zarar vermeyeceğini ve istediğim yerde istediğim her şeyi yapabileceğimi söyledi!»

Martha sevindi. «Doğrusu çok iyi davranmış sana.»

Mary birden ciddileşti. «Martha, o aslında çok iyi bir insan ama çok üzüntülü. Alnı kırıksık içinde kalmış.»

Sonra hevesle kapıya gitti. Gizli bahçeye dönecekti.

Colin

Mary o gece yatağına yatarken çok mutluydu. Ertesi gün yine bahçesinde çalışacaktı. Ama gece yarısı hava birden boz-

du ve fırtına çıktı. Yağmur şiddetle yağmaya başladı. Bu yüzden uyanan Mary üzüntüyle içini çekti. «Bu yağmur da benim kadar huysuz. Onu istemediğimi bildiği için geldi,» diye mırıldandı.

Başını yastığa gömerek öyle kaldı. Yağmurun sesi ve çıgılık atan rüzgâr yüzünden uykusu kaçmıştı. Rüzgâr tıpkı kırlarda kaybolup ağlayan biri gibi sesler çıkarıyor, diye düşündü. Ama sonra birden kalkıp yatakta oturdu. Bu sefer duyduğum fırtına değil. Daha önce de duymuştum bu sesi. Biri ağlıyor.

Cdasının kapısı aralık kalmıştı. Ses koridordan geliyordu. Uzakta bir yerde biri ağlıyordu. Kız bir süre daha dinleyince yanılmadığı kanısına vardı. Ağlayanın kim olduğunu anlaması gerekiyordu. Bu durum gizli bahçeden ve gömülen anahtardan daha da garipti. O ara yağmura kızdığı için birden cesaretlenmişti. Usulca yataktan kalktı. Gidip durumu öğreneceğim. Herkes uyuyordur. Bayan Medlock'a da aldırmiyorum... Hiçbir şey umurumda değil!

Komodun üstünde bir şamdan vardı. Mary bunu alıp ses çıkarmadan odadan çıktı. Koridor çok uzun ve kapkaranlık ama büyük bir heyecana kapılan çocuk buna aldırmadı. Kaybolduğu gün, bir halının örttüğü kısa geçitin orada Bayan Medlock'la karşılaşmıştı. Ses de o geçitten geliyordu. Bu sefer yolunu şaşırılmama dikkat ederek ilerledi ve sonunda o kısa geçide vardı. Tam karşısında üstü halı örtülü bir kapı gördü. Altından hafif bir ışık süzülüyordu. Biri o odada ağlamaktaydı. Hem ağlayan da yetişkin biri değildi.

Gidip kapıyı açınca kendini büyük bir odada buldu. Odanın antika eşyaları çok güzeldi. Şöminede ateş yanıyordu. Sütunları oymalı, perdeleri sırmalı, üstünde sim işlemeli bir örtü bulunan kocaman bir karyolada bir erkek çocuk yatıyordu. Acı acı ağlamaktaydı.

Mary odaya bakarak, acaba gerçek mi, diye düşündü. Yoksa düş mü görüyorum?

Çocuğun fildişi rengindeki yüzü çok zayıftı ve gözleri çok

iri duruyordu. Gür saçları da alnına döküldüğü için yüzü büsbütün küçülmüştü. Çocuk hasta görünüyordu, ama can acısından değil üzüntü ve bitkinlikten ağlar gibiydi.

Mary elinde şamdanla yaklaşınca çocuk onu görüp yastıkta başını çevirdi ve korkuyla, «Sen hayalet misin?» diye fısıldadı.

Mary de korkuyla karşılık verdi. «Hayır, değilim. Sen öyle misin?»

Çocuk bir an durduktan sonra, «Ben hayalet değilim,» dedi. «Colin'im.»

«Colin de kim?»

«Ben Colin Craven'im. Ya sen kimsin?»

«Ben Mary Lennox'um. Bay Craven de eniştem oluyor.»

Çocuk, «O benim babam,» diye mırıldandı.

Mary şaşırıldı. «Baban mı? Kimse onun bir oğlu olduğunu söylemedi. Acaba neden?»

Çocuk iri gözlerini ondan ayırmıyordu. «Buraya gel.» Mary yatağa yaklaşınca da elini uzatıp onun koluna dokundu. «Sen gerçeksin, değil mi? Sık sık gerçeğe benzer düşler görüyorum. Sen de o düşlerden biri olabilirsin.»

Mary, «İstersen seni çimdikleyeyim,» dedi. «Böylece düş olmadığını anlarsın. Bir an ben de düş gördüğümü sandım.»

«Sen nereden geldin?»

«Kendi odamdan. Fırtınadan uyuyamadım ve sonra birinin ağladığını duydum. Ağlayanın kim olduğunu anlamak istedim. Neden ağlıyordun?»

«Çünkü ben de uyuyamadım. Başım da çok ağrıyordu. Adın neydi?»

«Mary Lennox. Buraya geldiğimi sana söylemediler mi?»

Çocuk, «Hayır,» diye karşılık verdi. «Bunu yapmaya cesaret edemezler.»

«Neden?»

«Çünkü beni görmenden korkacağımı bilirler. Kimsenin beni görmesine ve benden söz etmesine izin vermem.»

Mary iyice şaşırmişti. «Neden?»

«Çünkü ben hep böyleyim. Hastayım ve yatmam gerekiyor. Babam kimsenin benden söz etmesine izin vermez. Eğer yaşarsam kambur olacağım. Ama yaşamayacağım. Babam kendi gibi olacağımdan korkuyor.»

Mary, «Burası ne garip bir ev,» diye mırıldandı. «Her şey gizli. Odalar kilitli... Bahçeler kilitli... ve sen! Seni de odana mı kilitliyorlar?»

«Hayır, burada kalmayı kendim istiyorum. Yerimden kılmıdamıyorum. Çünkü hareket etmek beni çok yoruyor.»

Mary, «Baban gelip seni görmüyor mu?» diye sordu.

«Bazen, genellikle de uyuduğum sırada. Aslında beni görmek istemiyor.»

Mary dayanamayıp, «Neden?» diye sordu.

Çocuk öfkelenir gibi oldu. «Annem ben doğarken ölmüş. Onun için babam bana bakınca üzülüyor. Bunu bilmediğimi sanıyor ama bazı kimseler konuşurken duydum. Aslında babam biraz da nefret ediyor.»

Mary kendi kendine konuşur gibi, «Annen öldüğü için o bahçeden de nefret ediyor,» dedi.

«Hangi bahçeden?»

Mary, «Şey...» diye kekeledi. «Annemin sevdiği bir bahçe işte... Sen hep burada mısın?»

«Bazen beni deniz kıyısına götürürler. Ama insanlar bana merakla baktıkları için oralarda kalmam. Sırtımın düz olması için de çelik yelek giyiyordum. Sonra Londra'dan ünlü bir doktor beni görmeye geldi. Bunun saçma olduğunu ve yeleği çıkarmalarını söyledi. Ayrıca bol bol temiz havaya çıkmam gerekiyormuş. Oysa ben temiz havadan nefret ediyorum, dışarı çıkmak da istemiyorum.»

Mary, «Buraya ilk geldiğimde ben de böyleydim,» diye karşılık verdi. «Neden bana öyle bakıyorsun?»

«Çünkü benim düşlerim gerçeğe benzer. Oysa senin bir düş olmanı istemiyorum.»

Mary birden bir şey düşündü. «Madem insanları sevmiyorsun beni de istemezsin sanırım. Gideyim mi?»

Çocuk onun kolunu tuttu. «Hayır. Gidersen düş olduğuna inanacağım. Gerçeksen şu küçük sandalyeye oturup benimle konuş. Bana kendinden söz et.»

Mary şamdanı yatağın yanındaki alçak masaya bırakıp oturdu. Oradan ıgıtmeyi hiç istemiyordu. Bu gizli odada oturup esrarlı çocukla konuşmaya can atıyordu. «Sana ne anlatmamı istersin?»

Colin ona nereden geldiğini sordu. Hindistan'la ilgili türlü şeyler anlattırdı. Malikânede rahat edip etmediğini öğrenmek istedi. Mary hastalığı yüzünden onun diğer çocuklardan çok farklı olduğunu anladı. Ona bakan hemşirelerden biri okuma yazma öğretmişti. Çocuk yatakta ya kitap okuyor ya da resimlere bakıyordu.

Colin babasını görmüyordu ama adam eğlenebilmesi için ona güzel şeyler alıyordu. Her istediğini veriyorlar, istemediği hiçbir şeyi yapmıyorlardı. Yine de çocuk mutsuzdu.

Colin kayıtsızlıkla, «Herkes benim istediğimi yapmak zorundadır,» dedi. «Öfkelenirsem hastalanıyorum. Hiç kimse sağ kalıp büyüyeceğime inanmıyor.» Bu düşünceye alışmış gibi sakin sakin konuşmuştu. Bu arada Mary'nin sesi de hoşuna gitmişti galiba. Kız konuşurken o uykulu uykulu dinliyordu. Hatta Mary iki kez onun uyuyakaldığını sandı.

Sonunda Colin bir soru sorarak yeni bir konu açtı. «Kaç yaşındasın?»

«On yaşındayım. Sen de on yaşındasın.»

Colin şaşırıldı. «Bunu nereden biliyorsun?»

«Çünkü sen doğduğunda bahçe kapısı kilitlenip anahtar gömülmüş. O kapı on yıldır kilitli.»

Colin dirseğinin üstünde doğrularak ona doğru döndü. «Hangi bahçenin kapısı? Bunu kim yapmış? Anahtar neden gömülmüş?» Birden çok ilgilenmişe benziyordu.

Mary telaşlandı. «Bay Craven'in nefret ettiği bahçe. Kapıyı kilitlemiş. Kimse... onları nereye gömdüğünü bilmiyor.»

Colin merakla, «Nasıl bir bahçe bu?» diye üsteledi.

Mary dikkatli davrandı. «On yıldır oraya kimsenin girmesine izin verilmemiş,» demekle yetindi. Ama çok geç kalmıştı. Colin tıpkı ona benziyordu. Çok meraklı bir çocuktü. Gizli bahçe Mary gibi Colin'i de heyecanlandırmıştı.

«Bahçe nerede? Kapısını aramadın mı hiç? Neden bahçıvanlara sormadın?»

Mary, «Bu konuyu açmıyorlar,» dedi. «Sanırım sorulara cevap vermemeleri söylenmiş.»

«Ama ben onları konuştururum.»

«Öyle mi?» Mary korkmaya başlamıştı. Colin sorular sormaya başlarsa sorun çıkabilirdi.

Colin, «Herkes benim istediklerimi yapmakla görevlidir,» dedi. «Bunu söylemişim. Eğer yaşarsam bir gün burası benim olacak. Hepsi bunu biliyorlar. Onları konuşturabilirim.»

Mary şımarık bir kız olduğunun farkında değildi. Ama karşısındaki çocuğun fazla şımartılmış olduğunu anlıyordu. Bütün dünyanın kendisine ait olduğunu sanıyordu Colin. Hem uzun yaşamayacağını sakın sakın söylemesi ne kadar garipti!

Hem merak ettiği, hem de gizli bahçeyi unutturabileceğini sandığı için, «Yaşamayacağını mı düşünüyorsun?» diye sordu.

Colin yine kayıtsızlıkla karşılık verdi. «Yaşayacağımı sanmıyorum. Kendimi bildim bileli yaşamayacağımı söylüyorlar. Başlangıçta anlayamayacak kadar küçük olduğumu düşünüyorlardı. Şimdi de duymadığımı sanıyorlar. Ama her şeyi biliyorum. Doktorum babamın kuzenidir. Yoksul biridir. Ben ölecek olursam, babam da ölünce malikâne ona kalacak. Onun için de doktorum yaşamamı istemiyor sanırım.»

«Peki, sen yaşamak istiyor musun?»

Çocuk huysuz huysuz söylendi. «Hayır. Ama ölmek de is-

temiyorum. Burada hasta yatarken ölmeyi düşünüyor, sonra hüngür hüngür ağlıyorum.»

«Ağladığını üç kez duydum. Ama kim olduğunu bilmiyordum.» Ona bahçeyi unutturmak istiyordu.

Colin, «Başka şeylerden söz edelim,» diye mırıldandı. «Bana bahçeyi anlat. Orayı görmek istiyor musun?»

Mary'nin sesi pek hafif çıktı. «Evet.»

Colin devam etti. «Ben çok istiyorum. Ömrümde şimdiye kadar pek bir şey istemedim. Ama o bahçeyi görmek istiyorum. Anahtarın gömüldüğü yerden çıkarılmasını, kapının açılmasını istiyorum. Beni sandalyeme koyup o bahçeye götürmeliler. Böylece temiz hava almış olurum. Onlara kapıyı açtıracam.»

Colin iyice heyecanlandığı için gözleri pırl pırl parlamaya başlamıştı. «Beni memnun etmek zorundalar. Beni bahçeye götürmelerini sağlayacağım.»

Mary ellerini birbirine kenetlemişti. Her şey alt üst olacaktı. Dickon da bir daha gelmeyecekti. Güvenli bir yuvası bulunan bir ardıç kuşu gibi hissedemeyecekti kendini. Dayanamayarak, «Ne olur bunu yapma!» diye bağırdı.

Colin ona hayretle baktı. «Neden? Bahçeyi görmek istediğini söyledin.»

Mary hıçkırır gibi bir ses çıkardı. «Evet ama, onlara kapıyı açtırırsan bahçenin gizli yanı kalmayacak.»

Çocuk ona doğru eğildi. «Gizli yanı mı? Ne demek istiyorsun? Hadi anlat.»

Mary telaşla konuşmaya başladı. «Bunu sadece biz bilirsek... Sarmaşıkların altında bir yerde gizlenen kapıyı bulursak... Yani böyle bir kapı varsa... O kapıdan geçip içeri gireriz. Kimse de orada olduğumuzu bilemez. Orasının kendi bahçemiz olduğunu düşünürüz. Kendimiz ardıç kuşları, bahçeyi de yuvamız sayarız. Her gün orada oynar, toprakları eşeler, tohumları ekeriz. Böylece bahçeyi canlandırırız...»

Colin onun sözünü kesti. «Bahçedeki bitkiler kurumuş mu?»

«Eğer kimse bakmazsa her şey kuruyacak. Soğanlar yaşayacaktır ama güller...»

Colin de onun kadar heyecanlanmıştı. Yine atıldı. «Soğan nedir?»

«Zerrinler, zambaklar ve kartopları. Onlar şimdi toprağın içinde uğraşıyorlar. Bahar yaklaştığı için yeşil yapraklarıyla toprağı delmeye çalışıyorlar.»

Colin, «Demek bahar geliyor,» dedi. «Bahar nasıl bir şey? Hastaysan baharı odandan göremezsin.»

«Yağmur yağar, sonra güneş açar. Bunlar birbirini izler ve bitkiler toprağın yüzüne çıkmaya uğraşırlar. O bahçe gizli kalırsa her gün oraya gidip bitkilerin büyümesini seyredebiliriz. Gül ağaçlarından kaçınır kurumadığını anlarız. Görmüyor musun? Bahçe gizli kalırsa çok daha iyi olmaz mı?»

Colin başını yastığa dayayıp yattı. Yüzünde garip bir ifade belirmişti. «Yaşayamayacağımı bilmem konusu dışında hiçbir sırrım olmadı. Onlar öleceğimi duyduğumu bilmiyorlar, dolayısıyla bu bir sır sayılır. Ama senin söylediğini daha çok beğendim.»

«Seni bahçeye götürmelerini söylemezsen, belki... yani kesinlikle bahçeye girmeyi başaracağım. Eğer doktor sandalyenle dışarı çıkmayı istiyorsa bunu yapabilirsin. Belki tekerlekli sandalyeni itecek bir çocuk da buluruz. Böylece oraya yalnız gideriz. O zaman bahçe hep gizli kalır.»

Colin sevinmişti. «Gizli bahçede temiz hava almaya bir şey demem.»

Mary onun razı olduğunu öğrenince rahat bir soluk aldı. Hep düşündüğü gizli bahçenin bakımsız olabileceğini anlattı. Orada kuş yuvaları bulunacağından söz etti. Ondan sonra da Ben Weatherstaff'la ardıc kuşunu anlattı. Korkusu geçtiği için keyifli keyifli konuşuyordu. Colin ardıc kuşunun yaptıklarını duyunca gülümsedi. O zaman Mary çocuğun güzel olduğunu düşündü. Oysa başlangıçta kocaman gözlü, sıska soluk yüzlü,

gür saçlı çocuğun kendisinden de çirkin olduğuna karar vermişti.

Colin, «Kuşların böyle olabileceklerini hiç düşünmemiştim,» dedi. «Bütün gün odaya kapanınca bir şey göremiyor insan. Sen pek çok şey biliyorsun. Sanki gizli bahçeye girmişsin gibi konuştun.» Mary ne diyeceğini bilemedi. Neyse ki, çocuk cevap beklemediği için devam etti. «Şimdi bir şeye bakmana izin vereceğim. Şöminenin rafının üstündeki gül rengi ipek perdeyi görüyor musun?»

Mary başını kaldırdınca perdeyi gördü. Yumuşak ipek duvara asılı bir tabloyu gizliyordu galiba. «Evet.»

«O perdenin kordonu var. Git onu çek.»

Şaşıran Mary kalkıp kordonu buldu. Perde yana kaydı ve bir resim ortaya çıktı. Gözleri gülen bir kızın resmiydi. Parlak saçlarını mavi bir kurdeleyle bağlamıştı. Neşeli gözleri tıpkı Colin'inki gibi koyu griydi. Ama simsiyah, uzun kirpikleri yüzünden onun gözleri çok daha iri duruyordu.

Colin, «Annem,» dedi. «Neden öldüğünü bilmiyorum. Öldüğü için bazen ondan nefret ediyorum.»

«Ne tuhaf!»

«Yaşasaydı bu kadar çok hastalanmazdım sanırım. Ben de yaşardım! Babam beni görmekten kaçınmazdı. Hem sırtım da güçlü olurdu. O perdeyi kapa.»

Mary denileni yapıp iskemlesine döndü. «Annen senden çok daha güzel ama gözleri tıpkı seninkiler gibi. Neden resmin üstünde perde var?»

Colin rahatsız rahatsız kımıldandı. «Bunu ben istedim. Bazen onun bana bakmasına dayanamıyorum. Ben böyle hasta ve üzüntülüken o durmadan gülümsüyor. Hem o resim benim! Onu herkesin görmesini istemiyorum.»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Mary, «Bayan Medlock buraya geldiğimi anlarsa ne yapar?» diye sordu.

«O sadece benim istediklerimi yapar. Ona her gün bura-

ya gelip benimle konuşmanı istediğimi söyleyeceğim. Geldiğine sevindim.»

Mary, «Ben de öyle,» dedi. «Sık sık geleceğim... Ama her gün çıkıp gizli bahçenin kapısını da aramam gerekiyor.»

«Evet, bunu yapmalısın. Daha sonra gelip bana anlatırsın.» Gözlerini kapatarak bir süre hareketsiz kaldı. Sonra, «Sen de bir sır olmalısın,» diye ekledi. «Durumu kimseye söylemeyeceğim. Hemşireyi istediğim zaman odamdan çıkarılabilirim. Tek başıma kalmak istediğimi söyleyebilirim. Martha'yı tanıyor musun?»

«Evet, çok iyi tanıyorum. Bana o bakıyor.»

Colin başıyla koridoru işaret etti. «Martha yandaki odada kalıyor. Hemşire bugün izinliydi. İzindeyken yerine Martha'yı bırakır. Martha ne zaman odama geleceğini sana söyleyecektir.»

Mary kimin ağladığını sorunca Martha'nın neden telaşlandığını anlamıştı. «Martha senin durumunu biliyordu demek?»

«Evet. Çoğu zaman bana o bakar. Hemşire benden kaçmak istediği için yerine Martha gelir.»

Mary, «Burada fazla kaldım,» diye mırıldandı. «Artık gideyim mi? Uykun geldi galiba.»

Colin biraz da çekinerek, «Keşke sen yanımdan ayrılmadan uykuya dalabilseydim,» dedi.

Mary sandalyeyi karyolaya yaklaştırdı. «Gözlerini kapa. Hindistan'da dadım beni uyutmak için şarkı söyleyerek ellerimi okşardı. Ben de aynı şeyleri yapacağım.»

Colin uykulu uykulu, «Belki hoşuma gider,» diye mırıldandı.

Küçük kız nedense Colin'e acımişti. Eğilip onun elini okşayarak Hintçe bir şarkıya başladı.

«Çok güzel,» diyen çocuğun sesi şimdi daha da uykuluydu. Mary tekrar ona baktığında uzun siyah kirpikli gözlerin kapanmış olduğunu gördü. Colin derin bir uykuya dalmıştı. Mary şamdanı alıp usulca oradan ayrıldı.

Genç Mihrace

Sabah olduğunda yağmur devam ediyordu ve kırlar sislerin ardında gizlenmişti. O gün bahçeye gitmeye olanak yoktu. Martha'nın çok işi olduğu için Mary onunla da konuşamadı. Ama öğleden sonra ona gelip kendisiyle oturmasını söyledi. Martha elinde örgüsüyle geldi. Oturur oturmaz da, «Nen var?» diye sordu. «Anlatacağın bir şey oldu galiba.»

«Evet. Kimin ağladığını öğrendim.»

Martha'nın yüzü korkudan kıpkırmızı kesildi. «Ah, Mary! Bunu yapmayacaktın. Bu yüzden başım derde girecek. Sana Colin'in sözünü bile etmedim. Şimdi bu yüzden işimden olacağım! Annem buna ne diyecek?»

Mary, «İşinden olmayacaksın,» diye cevap verdi. «Beni gördüğüne sevindi. Onunla uzun uzun konuştuk. Odasına gitliğime memnun olduğunu söyledi.»

Martha bağırdı. «Gerçek mi? Colin öfkelendiği zaman korkunç olur. Aslında ağlayacak yaşta değil. Ama kızınca avaz avaz bağırmaya başlar ve ödümüzü kopartır. Ona karşı gelemeyeceğimizi de iyi bilir.»

Mary, «Hiç öfkelenmedi,» diye anlattı. «İsterse gidebileceğimi söyledim ama beni oturttu. Bana türlü sorular sordu. Hindistan'dan, ardıç kuşundan, bahçelerden söz ettim. Beni bırakmadı. Annesinin resmini gösterdi. Ayrılmadan da ninni söyleyerek onu uyuttum.»

Martha hayretle içini çekti. «Buna inanmak zor! Seninkisi aslan inine girmekten farksız bir iş. Eğer her zamanki gibi öfkeli olsaydı bir çığlık atıp bütün evi ayağa kaldırırdı. Yabancıların onu görmesine izin vermez.»

«Ama benim görmeme bir şey demedi. Orada kaldığım sürece birbirimize baktık.»

Şaşırın Martha, «Ne yapacağımı bilemiyorum!» diye bağırdı. «Bayan Medlock bunu duyarsa emrine karşı geldiğimi, her şeyi sana anlattığımı sanır. Bu yüzden beni kovar.»

«Colin Bayan Medlock'a bir şey söylemeyecek. Şimdilik bu bir sır olarak kalacak. Colin her isteğinin yerine getirildiğini de söyledi.»

Martha, «Bu doğru,» diyerek içini çekti.

«Bayan Medlock'un onun her dediğini yaptığını söyledi. Şimdi her gün odasına gidip onunla konuşmamı istiyor. Beni görmek istediği zaman sen gelip haber vereceksin.»

Zavallı Martha, «Ben mi?» diye inledi. «İşimden olacağım!»

Mary, «Colin'in dediğini yaptığın için kimse seni kovamaz,» dedi. «Çünkü herkese onun isteklerini yerine getirmesi emredilmiş.»

Martha ona şaşkın şaşkın bakıyordu. «Yani Colin'in sana iyi davrandığını mı söylüyorsun? Öyleyse ona bir şey yapmış olmalısın!»

Mary, «Büyü mü demek istiyorsun, Martha?» diye sordu. «Bunu Hindistan'da duydum. Ama büyü yapmayı bilmiyorum. Sadece odasına gittim. Beni görünce şaşırды. İkimiz de önce düş gördüğümüzü sandık. Birbirimize sorular sorduk. Daha sonra oradan ayrılmak istedim; ama buna izin vermedi.»

Martha, «Dünyanın sonu geldi!» diye bağırdı.

«Onun nesi var?»

«Bunu kimse bilmiyor,» diye karşılık verdi genç kız. «O doğduğu zaman Bay Craven deliye döndü. Doktorlar neredeyse onu tımarhaneye kapatacaklardı. Bayan Craven ağaçtan düşüp ağır yaralandıktan sonra bebek dünyaya gelmişti. Bayan Craven ölünce kocası bebeği görmek bile istemedi. Deli gibi konuşuyor, bebeğin de kendi gibi kambur olacağını söylüyordu. Onun ölmesinin daha iyi olacağını tekrarlıyordu.»

«Colin kambur mu? Hiç de kambura benzemiyordu.»

Martha, «Henüz değil,» dedi. «Ama sırtının zayıf olduğundan korkuyorlar. Onun için de hep sırtıyla ilgileniyorlar. Çocu-

đu sırtüstü yatırıyorlar. Bir ara çelik yelek bile giydirdiler. Ama Colin buna çok sinirlendi ve bu yüzden iyice hastalandı. Sonra büyük bir doktor onu görmeye geldi. O yeleği çıkarttırdı. Üstelik öbür doktora çok ağır sözler söyledi. 'Çocuğa çok fazla ilaç vermiş ve onu çok şımartmışsınız,' dedi.»

«Onun çok şımarık olduğunu ben de düşündüm.»

Martha, «Colin kadar korkunç bir çocuk olamaz!» diyerek içini çekti. «Evet, epey hastalandı. İki üç kez fena soğuk aldı, az kalsın ölecekti. Bir keresinde de tifoya tutuldu. O zaman Bayan Medlock'un ödü patlıyordu. Colin kendinden geçmiş sayıklıyordu. Bayan Medlock telaşından hemşireye, 'Bu sefer ölecek,' dedi. 'Kendi için de, hepimiz için de böylesi daha iyi.' Sonra dönüp çocuğa baktı. Bir de ne görsün! Colin gözlerini açmış ona bakmıyor mu! Bayan Medlock neye uğradığını anlamayadı. Colin onu uzun uzun süzüp, 'Bana biraz su ver ve çeneni de kapa,' dedi.»

Mary, «Ölecek mi dersin?» diye sordu.

«Annem temiz hava almayan, sırtüstü yatıp kitap okuyan ve ilaç içen bir çocuğun yaşayamayacağını söylüyor. Colin zayıf ve temiz havaya çıkmak da istemiyor. Çabuk soğuk alıp hastalanıyor.»

Mary gözlerini ateşe dikerek mırıldandı. «Acaba bahçeye çıkıp büyüyen şeylere bakmak ona iyi gelmez mi? Bana çok iyi geldi.»

Martha, «Bir gün korkunç bir olay çıkardı,» diye devam etti. «Onu bahçeye çıkarıp havuzun oradaki güllerin arasındaki sıraya oturtular. Colin bir gazetede güllerden geçen bir nezle olduğunu okumuş. Aksırmaya başladı ve güllerden nezle olduğunu söyledi. Kuralları bilmeyen yeni bir bahçıvan o sırada oradan geçiyordu. Dönüp merakla Colin'e baktı. Çocuk birden haykırmaya başladı. 'Kambur olacağımı bildiği için baktı!' diye bağıriyordu. Bağırip ağlamaktan ateşi çıktı ve hastalandı. Bu da bahçeye ilk ve son çıkışı oldu işte.»

«Bana böyle kızacak olursa bir daha onu görmeye gitmem.»

Martha, «Seni görmek isterse gitmek zorundasın.» diye karşılık verdi. «Bunu şimdiden bilmelisin.»

Kısa süre sonra çingirak çaldı ve Martha örgüsünü toplayarak kalktı. «Hemşire biraz onun yanında kalmamı istiyor sanırım. Colin'in öfkeli olmadığını umarım.»

Ama Martha on dakika sonra geri döndü. Yüzünden hayreti okunuyordu. «Sen onu büyülemişsin. Divana uzanmış, resim kitaplarına bakıyordu. Hemşireye altıya kadar izinli olduğunu söyledi. Bana da yan odada beklememi emretti. Hemşire odadan çıkar çıkmaz bana seslenip, 'Mary Lennox'u istiyorum,' dedi. 'Gelip benimle konuşsun. Bunu kimseye söylemeyeceğini de unutma!' Hemen gitsen iyi olur.»

Mary hevesle gitti. Aslında Dickon'u görmeyi daha çok istiyordu. Ama Colin'den de hoşlanmıştı.

Odaya girince şöminede büyük bir ateş yandığını gördü. Gündüz ışığında oda çok daha güzeldi. Halıların renkleri çok uyumluydu. Duvarlarda resimler vardı. Raflara sıra sıra kitaplar dizilmişti. Hava kapalıydı ve yağmur yağıyordu, ama canlı renkler sayesinde oda iç açıcıydı. Kadife bir sabahlık giymiş olan Colin, divanda bir yastığa dayanmış oturuyordu. Yanakları pembe pembeydi. «Gel,» dedi. «Bütün sabah seni düşündüm.»

«Ben de öyle. Martha'nın ne kadar korktuğunu bilemezsin. Bu yüzden Bayan Medlock'un onu kovacağını sanıyor.»

Çocuk kaşlarını çattı. «Gidip Martha'yı buraya çağır. Yan odada.»

Mary denileni yaptı. Zavallı Martha dehşete kapılmış, tir tir titriyordu. Colin'in kaşları hâlâ çatıktı. «Sen benim istediklerimi yapmakla görevlisin, değil mi?»

Kızcağız kıpkırmızı kesildi. «Her istediğinizi yapacağım, efendim.»

«Medlock da böyle yapmak zorunda, değil mi?»

«Herkes emirlerinize uymak zorunda, efendim.»

«Bu durumda Bayan Mary'yi odama getirmen için sana emir verince Medlock seni nasıl kovabilirmiş?»

Martha, «Ne olur efendim,» diye yalvardı. «Bayan Medlock durumu duymasın.»

Colin kibirli bir tavırla, «Bayan Medlock işime karışacak olursa onu kovarım. Bunu yapabileceğimi çok iyi bilir,» dedi.

Martha eğilip selam verdi. «Ben görevimi yapmaya çalışıyorum, efendim.»

Colin büsbütün kibirlenerek, «Görevin bana karşı,» dedi. «Ben de seni koruyacağım. Şimdi git.»

Martha çıkıp kapıyı kapayınca Colin, Mary'nin ona hayretle baktığını gördü. «Neden bana böyle bakıyorsun?»

«İki şey düşünüyorum.»

«Neymiş onlar? Otur da anlat.»

Mary bir koltuğa yerleşti. «Birincisi şu: Vaktiyle Hindistan' da mihrace olan bir çocuk görmüştüm. Üstünde başında yakutlar, zümrütler, pırlantalar vardı. Adamlarıyla da tıpkı Martha'ya yaptığı gibi kibirli bir tavırla konuşuyordu. Çocuğun söylediklerinin hemen yapılması gerekiyordu. Yoksa adamları öldürtürdü sanırım.»

Colin, «Mihraceyi biraz sonra anlatırsın,» dedi. «Önce ikinci şeyi söyle.»

«Dickon'dan çok farklı olduğunu düşünüyordum.»

«Dickon da kim? Ne garip bir ad!»

Mary gizli bahçenin sözünü etmeden ona Dickon'u anlatabileceğini düşündü. Dickon'dan söz etmekten hoşlanıyordu. «Martha'nın kardeşi. Henüz on iki yaşında. Dünyada onun gibi biri daha yoktur. Tilkiler, sincaplar ve kuşlarla arkadaşlık kurmuş. Kavaliyle tatlı bir hava çalınca hayvanlar gizlendikleri yerden çıkıp onu dinliyorlar. Bu tıpkı Hindistan'daki bazı adamların düdükle çalınan yılan oynatmalarına benziyor.»

Colin'in yanındaki masada birtakım kitaplar duruyordu. Onlardan birini çekti çocuk. «Bunda bir yılan oyuncunun resmi var. Gel bak.»

Kitaptaki renkli resimler gerçekten güzeldi. Colin heyecanla, «Dickon'un böyle büyü yapabildiği doğru mu?» diye bağırdı.

«Dickon kaval çaldı, oradaki hayvanlar da dinlediler. Ama Dickon buna 'büyü' demiyor. Kırdı yaşadığı için hayvanların huylarını bildiğini söyledi. Hayvanları çok seviyor. Kendini bazen bir tilki ya da tavşan sandığını anlattı. Sonra ardıc kuşuna sorular sordu. Hafif hafif şakıyarak birbirleriyle konuştular.»

Colin arkasındaki yastığa dayandı. Gözleri daha irileşmiş, yüzü kızarmıştı. «Bana onu anlat.»

Mary, «Kuşların yumurtalarını ve yuvalarını biliyor,» diye devam etti. Tilkiler, gelincikler ve su samurlarının nerede yaşadıklarını da biliyor. Ama bunu gizliyor. Çünkü başka çocukların yuvaları bulup hayvanları korkutmalarını istemiyor. Kırdarda yaşayan bütün hayvanları tanıyor.»

«Peki, kırları seviyor mu? O otlarla dolu, uçsuz bucaksız, sıkıcı yerleri seviyor mu?»

Mary karşı çıktı. «Kırlar çok güzel. Orada binlerce güzel şey büyüyor. Binlerce küçük yaratık kırdı yuva yapıyorlar. Orası onların dünyası. Birbirleriyle bağıarak ya da şakıyarak konuşuyorlar.»

Colin dirseğinin üstünde doğrulup ona baktı. «Bütün bunları nereden biliyorsun?»

Mary, «Oralara hiç gitmedim,» diye açıkladı. Kırları önce Martha, sonra Dickon anlattı. Dickon konuşurken bütün o yaratıkları gözleriyle görür gibi oluyorsun.»

Colin, «Hastaysan hiçbir şey göremezsin,» diye söylendi. Uzaktan gelen bir sesi duyan ve bunu merak eden birine benziyordu o an.

Mary, «Odanda kalırsan göremezsin elbette,» diye karşılık verdi.

Colin, «Kıra gidemem,» dedi ağlamaklı bir sesle.

Mary bir süre ses çıkarmadı. Sonra cesaretle konuştu. «Bir gün gidebilirsin.»

Çocuk irkilerek, «Kıra nasıl giderim?» diye bağırdı. «Bunu nasıl yaparım? Ben öleceğim.»

Mary ona hiç acımadı. Onun böyle ikidebir ölümden söz etmesi hiç hoşuna gitmiyordu. «Bunu nereden biliyorsun?»

Colin ters ters, «Kendimi bildiğimden beri duyuyorum,» diye homurdandı. «Hep bunu fısıldıyor ve anlamadığımı sanıyorlar. Zaten ölmemi istiyorlar.»

Mary'nin inadı tuttu. «Böyle bir şey istediklerini bilsem asla ölmem doğrusu. Ölmeni isteyen kim?»

«Hizmetçiler ve uşaklar. Ve tabii Doktor Craven. Çünkü böylece Misselthwaite Malikânesini ele geçirecek, yoksulken zengin olacak. Açıkça bir şey söylemiyor ama ne kadar hastalanırsam o kadar seviniyor. Tifo olduğum zaman sevincinden şişmanladıydı. Babam da ölmemi istiyor sanırım.»

Mary, «Bunu istediğini sanmıyorum,» dedi inatla.

Colin dönüp hayretle ona baktı. «Oyle mi?» Sonra sırtüstü yatarak düşünmeye başladı.

Sonunda Mary, «Londra'dan gelen ünlü doktor bence daha akli başında biri,» diye mırıldandı. Öleceğini o da söyledi mi?»

«Hayır.»

«Peki, ne söyledi?»

Colin, «O fısıldayarak konuşmadı,» diye cevap verdi. «Belki de fısıltıdan nefret ettiğimi biliyordu. Yüksek sesle konuştu. 'Bu çocuk aklına yaşayacağını koyarsa iyileşir. Onun böyle düşünmesini sağlayın,' dedi. Oldukça da öfkeliydi sanırım.»

«Senin böyle düşünmeni sağlayacak birini biliyorum,» dedi Mary. Bu işi fazla gecikmeden halletmek istiyordu. «Dickon bunu yapabilir sanırım. O yaşayan yaratıklarla konuşuyor. Ölümlerden ve hastalardan söz ettiğini duymadım. Gökyüzünde uçan kuşlara, toprakta büyümekte olan bitkilere bakıyor. Yuvarlak mavi gözlerini kocaman kocaman açıyor. Gülüşü de çok tatlı.»

Yanakları elma gibi kırmızı.» Colin'e baktı. «Beni dinle. Ölmekten söz etmeyelim. Yaşayan şeyleri konuşalım. Dickon'u anlayalım sana. Sonra da kitabındaki resimlere bakarız.»

Mary en uygun şeyi söylemişti. Böylece Colin'e kırdaki küçük evi, orada yaşayan on dört kişiyi, Dickon'un annesini, kendisine yolladığı ipi, kırları, toprakta yeşeren bitkileri anlattı.

Colin çok ilgilenmiş ve eğlenmişti. Hatta sırtının zayıf olduğunu unutarak doğrulmuş oturuyordu. Ben Weatherstaff'ın ardıc kuşuyla konuşmasını dinlerken de katıla katıla güldü.

Sonra birden bir şey anımsamış gibi Mary'ye baktı, «Biliyor musun, hiç düşünmediğimiz bir şey var! Sen dayımın kızı oluyorsun! Biz kardeş çocuklarıyız!»

Bu kadar uzun süre konuştukları halde böyle bir şeyi yeni anımsadıklarına şaşarak gülmeye başladılar. O sırada kapı açıldı, Doktor Craven ve Bayan Medlock içeri girdiler.

Doktor Craven telaşından ne yapacağını şaşırıp geriledi. Kâhya kadına çarptı.

Bayan Medlock'un gözleri yuvalarından uğrayacaktı. «Aman Tanrım!» diyebilirdi. «Aman Tanrım!»

Sonra Doktor Craven kendini toplayarak ilerledi. «Bu ne demek oluyor? Bu nasıl iş?»

Mary o zaman yine çocuk mihraceyi anımsadı. Colin ne doktora, ne de Medlock'a aldırıyordu. Odaya yaşlı bir kediyle bir köpek girseydi ancak bu kadar tepki gösterirdi. «Bu, yeğenim Mary Lennox. Gelip benimle konuşmasını istedim. Ondan hoşlanıyorum. Onu çağırdığım zaman gelip benimle arkadaşlık etmesi gerek.»

Doktor Craven sitem eder gibi kâhya kadına baktı. Bayan Medlock içini çekti. «Ah, efendim... Bunun nasıl olduğunu bilemiyorum. Bu evde ağzını açmaya cesaret edecek bir tek hizmetçi ve uşak yoktur. Herkese emir verilmiştir.»

Colin, «Ona bir şey söyleyen olmadı,» dedi. «Ağlamamı duymuş. Gelip beni buldu. Geldiğine de remnünüm. Saçmalama, Medlock.»

Mary, Doktor Craven'in bu işten hiç memnun olmadığını anladı. Ama adam, hastasına karşı gelmeye de cesaret edemiyordu. Colin'in yanına oturup nabzına baktı. «Korkarım fazla heyecanlanmışsın. Heyecan senin için zararlıdır, oğlum.»

Colin'in gözlerinde tehlikeli bir pırıltı belirdi. «Eğer Mary'yi buradan uzaklaştırırsanız o zaman heyecanlanırım işte. Eskisinden iyiyim. Mary iyileşmeme yardım ediyor. Hemşire onun çayını da benimkiyle birlikte getirsin. Birlikte çay içeceğiz.»

Bayan Medlock'la Doktor Craven kaygıyla bakiştılar, ama anlaşılacakları bir şey yoktu.

Medlock çekinerek konuştu. «Bay Colin eskisinden daha iyi gözüküyor... Ama düşünüyorum da, Mary bu odaya gelmeden önce daha da iyiydi galiba.»

«Mary odama dün gece girdi. Benimle uzun süre oturdu. Bana bir Hint ninnisi söyleyerek uyumamı sağladı. Uyandığım da kendimi daha iyi hissettim ve kahvaltı istedim. Şimdi de çayımı istiyorum. Hemşireye söyle, Medlock.»

Doktor Craven odada fazla kalmadı. Gelen hemşireye birkaç kelime söyledi. Sonra Colin'e döndü. «Fazla konuşmamalısın. Hasta olduğunı unutma. Hemen yorulduğunu aklından çıkar.» Mary onun unutulmaması gereken bir sürü tatsız şey saydığını düşündü.

Colin gözlerini doktorun yüzüne dikmişti. Sonunda, «Ben bunların hepsini unutmak istiyorum,» dedi. «Mary bana bunları unutturuyor. Onun için Mary'yi istiyorum.»

Doktor Craven odadan çıkarken pek mutlu gözüküyordu. Yabancılar karşısında hemen taş kesilip somurtan Mary'ye şaşkın şaşkın baktı. Cana yakın birine hiç benzemiyordu, ama Colin gerçekten daha sağlıklı görünüyordu. Doktor koridordan geçerken derin derin içini çekti.

Colin hemşirenin getirip divanın yanındaki masaya bıraktığı çay tepsisine baktı. «Canım istemediği zamanlar bana zorla bir şeyler yedirmeye kalkışıyorlar. Ama sen yersen ben de ye-

rim. Şu mısır ekmeği hem sıcak, hem de lezzetli... Hadi bana mihraceleri anlat.»

Kuş Yuva Yapıyor

Bir hafta yağmurdan sonra hava açtı. Gökyüzü masmaviydi ve güneş insanın içini ısıtıyordu. Mary bir hafta boyunca Dickon'u da, gizli bahçeyi de görmemiş olmakla birlikte çok eğlenmişti. Her gün Colin'in odasında saatlerce oturup mihracelerden, Dickon'dan ve gizli bahçeden söz etmişlerdi. O güzel kitaplara ve resimlere bakmışlardı. Kimi zaman Mary ona kitap okumuştular. Colin neşelenince hiç de hastaya benzemiyordu. Yalnız yüzü çok renksizdi ve gündüzleri hep divanda yatıyordu.

Bayan Medlock sadece bir kez «O gece kalkıp, ağlayan çocuğu bulmaya gittin demek,» demişti. «Doğrusu pek sinsisin. Ama bunun bizler için iyi olduğunu da söylemem gerek. Onunla arkadaş olduğundan beri bir kere bile ağlamadı, öfkelenip bağırmadı. Hemşire küçük beyden bıktığı için işi bırakmayı düşünüyordu. Ama artık sen de onunla birlikte görev yaptığın için burada kalmaya razı.» Kadın bunları söylerken biraz gülmüştü.

Mary temiz havanın ve bahçelerin kendisine iyi geldiğini düşünüyordu. Öyleyse aynı şeylerden Colin de yararlanabilirdi. Ama o insanların kendine bakmalarından rahatsız oluyordu. Dickon'u görmek de istemezdi herhalde.

Mary bir gün ona, «Sana bakmalarına neden kıızıyorsun?» diye sormuştu.

«Çok küçükken bile kızardım. Beni deniz kıyısına götürürlerdi. Arabamda otururdum. Herkes bana bakar, kadınlar durup hemşireyle konuşurlardı. Az sonra sesleri fısıltı halini alırdı. Bir süre sonra büyüyemeyeceğimden söz ettiklerini anla-

dım. Bazen de kadınlar yanağımı okşayıp, 'Zavallı çocuk!' derlerdi. Bir keresinde bir kadın bunu söyleyince olanca sesimle bağırip elini ısırdım. Ödü patladı, hemen yanımdan kaçtı.»

Mary, «Neden odana ilk girdiğimde bağırip beni de ısırma-ya kalkışmadın?» diyerek gülmüştü.

«Seni bir hayalet ya da düş sandım. Hayaletleri ve düşleri ısıramazsın. Bağırısan da onlar aldırış etmezler.»

Mary çekinerek, «Bir... bir erkek çocuğun sana bakmasına sinirlenir miydin?» diye sormuştu.

Colin arkasına yaslanıp bir süre düşündükten sonra cevap vermişti. «Bir çocuk var... Sanırım o beni rahatsız etmez. Tilkilerin nerede yaşadığını bilen çocuk... Dickon.»

«Ondan sıkılmayacağından emindim.»

«Kuşlar ve diğer hayvanlar ondan rahatsız olmuyorlar. Bu durumda ben de rahatsız olmam belki. Colin hayvanları büyüleyebiliyor. Ben de bir çocuk hayvan sayılırım.»

Bu sözlere ikisi de neşeyle gülmüşlerdi.

Mary de böylece Dickon konusunda kaygılanmasına gerek kalmadığını anlamıştı.

Hava açığı sabah Mary erkenden uyandı. Kırklar mavimsi duruyordu. Dünya sanki biri büyü yapmış gibi değişivermişti. Dışarıda kuşlar ötüyordu. Mary elini pencereye uzatarak güneşte tuttu. «Sıcak!» dedi. «Sıcak! Böylece bitkilerin yeşil uçları toprağı olanca güçleriyle iterek uzayacaklar. Toprağın içindeki soğanlar ve kökler de bütün güçleriyle çalışacaklar.» Birden kararını vererek yataktan atladı. «Vakit çok erken. Seyislerin seslerini bile duymuyorum. Ama bekleyemeyeceğim! Hemen bahçeyi görmeliyim!»

Artık kendi kendine giyinebiliyordu. Onun için de beş dakikada hazırlandı. Ayakkabılarını eline alarak aşağı inip büyük kapının sürgüsünü çekti, zincirini açtı. Ayakkabılarını giyip dışarı çıktı. Mazıların arasından geçerek gizli bahçeye doğru koştu. Her şey daha şimdiden değişmiş, diye düşünüyordu.

Otlar daha yeşil. Toprakta bitkiler fıskırmaya başlamış. Ağaçlarda tomurcuklar var. Altı ay önce olsaydı Mary toprakların yeşermesiyle ilgilenmezdi. Ama gözlerinden bir şey kaçmıyordu artık.

Gizli bahçenin kapısına geldiği sırada sert bir ses duyup durdu. Başını kaldırınca duvarın üstündeki kocaman kara kargayı gördü. Kuşun fazla yakınında olmasından biraz korktu. Ama kapıyı açarken karga uçtu. Onun bahçede kalmayacağını umarım, dedi içinden. Ama içeri girip biraz ilerleyince karganın orada kalmak niyetinde olduğunu anladı. Çünkü kuş bodur bir elma ağacına tünemişti. Ağacın dibinde de tüylü kuyruklu, kırmızımsı bir hayvan vardı. İkisi de yere çömelmiş çalışan Dickon'u seyrediyordu.

Mary koşarak arkadaşına yaklaştı. «Ah, Dickon! Dickon!» diye bağırdı. «Nasıl böyle erken gelebildin? Bunu nasıl yaptın? Güneş henüz doğdu!»

Mavi gözlü çocuk doğrulup güldü. «Ben güneşten çok daha önce uyandım. Bu havada uyuyabilir miydim? Dünya yeniden canlanıyor. Bitkiler büyüyor, hayvanlar, kuşlar yuva yapıyorlar. Güneş çıktığında kırdakiler sevinçten deliye döndüler. Ben de fundaların arasındaydım. Deli gibi koşmaya, bağırp şarkı söylemeye başladım. Doğruca buraya geldim. Buradan uzakta kalamazdım. Bahçe bizi bekliyordu!»

Mary de bağırdı. «Ah Dickon! Öyle mutluyum ki... Bu yüzden güçlkle soluk alabiliyorum!»

Dickon'un bir yabancıyla konuştuğunu gören tüylü kuyruklu, kırmızımsı renkli yaratık kalkıp yaklaştı. Karga da daldan uçup çocuğun omzuna kondu.

Dickon kırmızımsı tüylü hayvanın başını okşadı. «Bu küçük bir tilki yavrusu. Adı Kaptan. Bu da Kurum. Kurum uçarak benimle birlikte kırıştı. Kaptan da sanki köpekler peşindeymiş gibi hızla yanımda koştu. İkisi de benim gibi duygulandılar.»

Ne kuş, ne de tilki Mary'den korkmuştu. Dickon yürüyünce karga omzunda kaldı. Tilki de çocuğun ardından gitti.

Dickon, «Şunlara bak!» diyerek diz çöktü. Mary de onun yanına çömeldi. Bir tarhta çiğdemler açmıştı. Mary eğilip onları öptü. Sonra başını kaldırarak, «İnsanları böyle öpemezsin. Çiçekler çok farklı,» diye mırıldandı.

Dickon ona şaşkın şaşkın baktı. «Ben bütün gün kırdı do-laştıktan sonra eve dönünce annemi böyle öperim. Annem ka-pıda durur, sevinç ve mutlulukla bana bakar.»

Birlikte bahçenin bir köşesinden öbürüne koştular. Türü harikalarla karşılaştıkları için heyecanlanıyorlardı. Bu yüzden alçak sesle konuşmaları gerektiğini birbirlerine anımsatıyorlar-dı. Colin, Mary'ye kurduğunu sandıkları bir gülün dallarındaki tomurcukları gösterdi. Birlikte otları yolup toprakları eşelediler ve zevkle çalıştılar.

O sabah gizli bahçede mutluluk vardı. Bütün bu güzellik-ler yetmiyormuş gibi, eşsiz bir şeyle karşılaştılar. Birden bir kuş hızla uçarak duvarın üstünden aştı ve ağaçların arasından geçip dalların pek çok olduğu bir köşeye gitti. Kırmızı göğüslü kuşun ağzından bir şey sarkıyordu. Dickon birden doğrulup durdu ve Mary'ye kımıldamamasını işaret etti.

«Burada durmalıyız,» diye fısıldadı. «Soluklarına bile dikkat et. Ben Weatherstaff'ın ardıç kuşu o. Yuva yapıyor. Onu kor-kutmazsak burada kalır.»

Usulca otların üstünde oturdular. Dickon sözlerine devam etti. «Ona dikkatle baktığımızı fark etmemeli. İşine karıştığımı-zı düşünecek olursa buradan gider, bir daha da gelmez. Bu iş bitene kadar eskisinden biraz farklı davranacaktır. Yuva ya-pıyor. Onun için de eskisine göre çekingen olacak, her şeyden kuşkulacaktır. Artık gevezeliğe, dedikoduya vakti yok. Biz de bir süre kımıldamamalı ve sanki ot ya da ağaçmışız gibi davranmalıyız. Bizi görmeye alıştığı zaman biraz şakıyacağım. Böylece işine karışmadığımızı anlayacak.»

Mary ot ya da ağaç gibi davranmayı bilmiyordu elbet. Ama Dickon bu acayip şeyi pek doğalmış gibi söylemişti. Kız onun söylediği şeyi kolayca yaptığını da gördü. Ona bakarken bir ara

Dickon'un yeşereceğini ve dal budak salacağını sandı!

Dickon çok hafif ve yumuşak bir sesle konuştu. «Yuva yapma işi baharda olur. Onların işine karışmamak gerekir. Çok meraklı olursan, baharda dostlarından bazılarını kaybedebilirsin.»

Mary sesini yumuşatmaya çalıştı. «Ondan söz edince dayanamayıp köşeye bakıyorum. Başka bir şey konuşalım. Zaten sana anlatacaklarım var.»

«Ardıç kuşu da başka şeylerden söz etmemizden memnun olur. Ne söyleyeceksin?»

Mary, «Colin'i biliyor musun?» diye fısıldadı.

Dickon dönüp ona baktı. «Onunla ilgili ne biliyorsun?»

«Onu gördüm. Bu hafta her gün onunla konuştum. Beni görünce, hasta olduğunu ve öleceğini unuttuğunu söylüyor.»

Dickon'un şaşkınlığı geçti ve rahat bir soluk aldı. «Buna sevindim işte. Onunla ilgili bir şey söylememem gerektiğini biliyordum. Oysa gizli kapaklı işlerden hiç hoşlanmam.»

Mary, «Bahçeyi gizlemek hoşuna gitmiyor mu?» dedi.

«Bu konuda bir şey söylemiyorum. Ama annemle konuştum. 'Bir sır saklamam gerekiyor,' dedim. 'Bunun kötü bir şey olmadığını anlamışsındır. Bir kuş yuvasının yerini gizlemekten farksız. Buna aldırmazsın değil mi, anne?' Annem gülerek saçımı okşadı. 'İstediğin kadar sır saklayabilirsin, oğlum. Seni on iki yıldır tanırım,' diye karşılık verdi.»

«Peki, Colin'i nereden biliyorsun?»

«Bay Craven'i tanıyan herkes onun küçük bir çocuğu olduğunu bilir. Bay Craven çocuğunun sakat olacağından korkuyor ve ondan söz edilmemesini istiyordu. Bayan Medlock köye indiği zaman bize uğrar ve annemle sohbet eder. Bizlere güvendiği için de yanımızda konuşmaktan çekinmez. Colin'i nasıl buldun?»

Mary olanları anlattı. Sonra, «Colin çok zayıf,» diye mırıldandı. «Yüzü sapsarı ve ince. Uzun siyah kirpikli gri gözleri de tuhaf tuhaf parlıyor.»

«Söylediklerine göre, gözleri tıpkı annesininkilere benziyor-
muş. Ama annesinin gözlerinin içi gülermiş. Bay Craven uya-
nırken oğlunun yanına girmeye dayanamıyormuş. Çünkü Colin'
in gözleri annesininkilere benzemekle birlikte o sıksa yüze hiç
yakışmıyormuş.»

Mary, «Bay Craven onun ölmesini mi istiyor acaba?» diye
fısıldadı.

«Hayır. Sadece çocuğun doğmamış olmasını diliyormuş.
Annem bir çocuk için bundan daha kötü bir şey olamayacağını
söyledi. İstenmeyen çocuklar pek gelişemezlermiş. Bay Craven
oğluna dünyada ne varsa alıyor ama onun yaşadığını unutu-
yor. Çünkü bir gün oğluna bakıp da onun kambur olduğunu
görmekten korkuyor.»

Mary, «Colin de bundan korkuyor,» diye mırıldandı. «Onun
için de doğrulup oturmuyor. Sırtında bir şişlik çıkacağından
kuşkulandığını söyledi. Böyle bir şey olursa çıldırıp haykırarak
ölecekmiş.»

Dickon, «Orada yatıp böyle şeyler düşünmesi kötü,» diye
karşılık verdi. «Hiçbir çocuk böyle şeylere kafasını takmamalı.
Çünkü o zaman iyileşemez.»

Küçük tilki Dickon'un yanına yatmış, okşanmayı bekliyor-
du. Çocuk eğilip onun boynunu kaşdı. Sonra başını kaldırarak
çevresine bakındı. «Bu bahçeye ilk girdiğimizde her şey kur-
şun rengiydi. Şimdi bak bakalım. Bir değişiklik görüp görmedi-
ğini söyle.»

Mary birden soluğunu tuttu. «Duvarın rengi değişiyor! Üs-
tünde yeşillikler belirmiş.»

«Evet, daha da yeşil olacak ve sonunda hiç gri kalmaya-
cak. Ne düşündüğümü biliyor musun?»

Mary hevesle, «İyi bir şey olduğundan eminim,» dedi. «Co-
lin'le ilgili sanırım.»

«Şimdi burada olsaydı, sırtında kambur olup olmadığını
düşünmezdi. Gül goncalarının açmasını beklerdi. Daha da sağ-

lıklı olurdu sanırım. Onu kandırıp buraya getirerek ağaçların altına yataıramaz mıyız?»

Mary, «Ben de aynı şeyi düşündüm,» diye açıkladı. «Onunla her konuşmamızda aklıma geldi bu. Acaba Colin sır saklayabilir mi? Onu tekerlekli sandalyesine bindirir ve kimseye göstermeden bahçeye sokarız. Belki sandalyeyi sen itersin. Doktor onun temiz hava alması gerektiğini söylemiş. Colin bahçeye çıkmak isterse kimse ona karşı gelemmez. Bizden başkasıyla do-laşmaya da yanaşmaz. Hem belki Colin'in bizimle gelmesine memnun olurlar. Colin bahçıvanlara bu taraflara geimemeleri için emir verebilir. Böylece gizli bahçeyi öğrenemezler.»

Dickon Kaptanın sırtını okşarken bir yandan da düşünüyordu. «Bu onun için iyi olur. Biz Colin'in doğmamış olması gerektiğini düşünmüyoruz. İkimiz bu bahçenin canlanmasını seyrediyoruz. O da bize katılır. İki erkek ve bir kız çocuk, bahçeye baharın gelişini seyrederek. Bence bu doktorların ilaçlarından daha yararlı olur.»

Mary, «Sırtından korktuğu için hep öyle yatıyormuş,» diye açıkladı. «Pek çok kitap okumuş. Epey bilgili ama kitaplar dışında bir şey bilmiyor. Çok hasta olduğu için çevresiyle ilgileneemediğini söylüyor. Açık havaya çıkmayı sevmiyor. Bahçelerden ve bahçıvanlardan da nefret ediyor. Ama gizli olduğu için bu bahçeyi sevdi. Ona gerçeği anlatmaya cesaret edemedim. Gizli bahçeyi görmek istediğini kendi söyledi.»

«Onu bir gün buraya getirmeliyiz. Tekerlekli sandalyeyi ben iterim. Biz burada otururken ardıç kuşuyla eşinin nasıl çalıştıklarını gördün mü? Bak, ardıç kuşu şu dala konmuş, ağzındaki çöpü nereye yerleştireceğini düşünüyor.»

Dickon hafif bir ısıklık çalınca ağzında çöp tutan kuş dönüp ona baktı. Dickon da tıpkı Ben Weatherstaff gibi onunla konuştu ama sesi daha yumuşak ve tatlıydı. «O çöpü istediğin yere koyabilirsin. Sen daha yumurtadan çıkmadan önce yuva yapmasını biliyordun. Hadi işine devam et, oğlum. Kaybedecek vaktin yok.»

Mary neşeyle güldü. «Onunla konuşmam çok hoşuma gitti! Ben Weatherstaff onu azarlıyor ve şaka yapıyor. Ama kuş her sözü anlarmış gibi zıplıyor. Konuşmaktan zevk aldığını biliyorum. Bahçıvan onun çok kendini beğenmiş olduğunu ve dikkat çekmek istediğini söylüyor.»

Dickon gülerек kuşla konuşmaya devam etti. «Seni rahatsız etmeyeceğimizi biliyorsun. Tanrı seni korusun. Biz de bu bahçeyi canlandırmaya çalışıyoruz. Sakın sırrımızı kimseye söyleme.»

Ağzında çöp parçası olan kuş cevap vermedi. Ama Mary yuva yaptığı köşeye uçan kuşun parlak gözüyle onlara baktığını görmüştü. Ardıç kuşu böylece onların sırrını kimseye söylemeyeceğini belirtmişti.

O sabah çok çalışan Mary öğle yemeğine güçlkle yetişti. Bir an önce bahçeye dönmek istediği için de Colin'i son anda anımsayabildi. Martha'ya, «Colin'e söyle,» dedi. «Onu daha sonra göreceğim. Bahçede işim var.»

Martha'nın ödü patladı. «Mary, bunu söylersem çok öfkelenir.»

Ama Mary başkaları gibi Colin'den korkmuyordu. Üstelik fedakârlık yapmaya alışık da değildi. «Kalamam. Dickon beni bekliyor,» diyerek koş a koş a uzaklaştı.

Öğleden sonra daha da çok çalıştılar. Aşağı yukarı bütün otları temizlediler. Güllerin çoğu da budandı ya da dipleri eşelendi. Dickon kendi küreğini getirmişti. Mary'ye de gereçleri nasıl kullanacağını öğretti. Gizli bahçe bahçıvanların istediği gibi bir yer olamayacaktı. Ama bahar bitmeden türlü çiçeklerle bezenmiş bambaşka bir bahçe olacaktı.

Dickon bütün gücüyle çalışırken, «Elma ve kiraz ağaçları çiçek açacak,» diye anlattı. «Duvarın dibindeki şeftali ve armut ağaçları da çiçek açacak. Yerler renk renk çiçeklerle dolacak.»

Bu arada küçük tilkiyle karga da onu izliyorlardı. Karga zaman zaman uçup dolaşıyor, sonra gelip gördüklerini anlatır gi-

bi bağıyordu. Dickon ardıc kuşu gibi onunla da konuşuyordu. Bir ara işe dalan çocuk cevap vermeyince Kurum onun omzuna kondu ve kocaman gagasıyla çocuğun kulağını hafifçe vurdu. Mary biraz dinlenmek isteyince Dickon onunla birlikte bir ağacın altına oturdu ve cebinden kavalını çıkarıp çalmaya başladı. Hemen duvarın üstünde iki sincap belirdi. Durup dinlemeye başladılar.

Daha sonra, «Eskisinden daha güçlüsün,» dedi Mary'ye. «Çok değiştiğinden kuşku yok.»

Mary açık havada çalıştığı için canlanmıştı ve çok neşeliydi. Yüzü pespembe olmuştu. Büyük bir mutlulukla konuştu. «Gitgide topluyorum. Bu gidişle Bayan Medlock'un bana daha büyük elbiseler alması gerekecek. Martha da saçımın gürleştiğini söylüyor. Saçım eskisi gibi dümdüz ve az değil.»

Güneş epey alçalmıştı. Dickon doğruldu. «Yarın hava iyi olacak. Güneş doğarken çalışmaya geleceğim.»

Mary, «Ben de öyle,» diye karşılık verdi.

Küçük kız koşu koşu eve döndü. Colin'e Dickon'un tilki yavrusuyla kargasını ve baharın yaptığı değişiklikleri anlatmak istiyordu. Colin'in bunları dinlemek isteyeceğinden emindi. Ama odasının kapısını açıp somurtmuş bekleyen Martha'yı görünce neşesi kaçtı.

«Ne var?» diye sordu. «Gelemeyeceğimi söyleyince Colin ne cevap verdi?»

«Ah, keşke onun yanına gitseydin. Yine sinir nöbeti tutuyordu. Onu yatıştırmak için hepimizin uğraşması gerekti. Durmadan saate bakıyordu.»

Mary'nin dudakları geriliverdi. O da tıpkı Colin gibi başkalarını düşünmeye alışık değildi. O huysuz çocuğun kendisine zevk veren bir işe engel olmasına izin veremezdi. Hastalara acımak gerektiğinden de haberi yoktu.

Mary odaya girdiğinde Colin divanda değildi. Yatakta sırtüstü hareketsiz yatıyordu. Mary içeri girince de başını çevirip bakmadı. Bu kötü bir başlangıçtı. Mary öfkelenerek yatağa

yaklaştı. «Neden kalkmadın?» diye sordu.

Colin ona bakmadan karşılık verdi. «Bu sabah geleceğini sanıp kalktım. Öğleden sonra beni yatağıma yatırmalarını söyledim. Başım ve sırtım ağrıyordu, çok yorgundum. Neden gelmedin?»

Mary, «Bahçede Dickon'la çalışıyorduk,» dedi.

Colin kaşlarını çatarak ona bakmak lûtfunda bulundu. «Eğer gelip benimle konuşacak yerde onunla oturacaksan, o çocuğun buraya sokulmasını yasaklarım.»

Mary korkunç öfkelenmişti. Ama kızdığı zamanlar genellikle bağırılmazdı. Sadece daha inatçı olur ve yüzü asılırdı. Hiçbir şeye de aldırılmazdı.

«Dickon'u buradan uzaklaştırırsan bir daha odana uğramam!» diye çıktı çocuğa.

«İstediğim sürece odama gelmek zorundasın,» dedi Colin sert sert.

«Hiç de değil!»

«Seni zorlarım! Sürükleye sürükleye buraya getirirler!»

Mary öfkeyle, «Öyle mi, sayın mihrace!» dedi. «Belki beni zorla buraya getirirler. Ama dişlerimi sıkar ve tek kelime bile söylemem. Yüzüne bile bakmam. Gözlerimi yere dikip otururum!»

Birbirlerini kötü kötü süzüyorlardı. Sokak çocuğu olsaydılar o anda birbirlerine saldırıp yerde yuvarlanarak dövüşürlerdi.

Colin, «Bencil bir yaratıksın!» diye haykırdı.

«Ya sen? Bencil hep böyle söylerler zaten. Onların istediğini yapmayan herkes bencil sayılır. Benden daha bencilsin. Gördüğüm en bencil çocuksun!»

Colin, «Değilim!» diye bağırdı. «Senin Dickon'un kadar bencil değilim! Burada yalnız olduğumu bildiği halde seni bahçede tutuyor. Aslında bencil olan o!»

Mary'nin gözleri ateş saçıyordu. «Onun kadar iyi bir ço-

cuk daha olamaz! Bir melekten farksız!» Bu söz saçmaydı belki ama kızın umurunda değildi.

Colin pis pis gülerek alay etti. «Aman ne melek! Kırdada bir kulübede yaşayan sıradan bir çocuk!»

Mary de, «Bayağı bir mihraceden çok daha iyi!» diye karışık verdi. «Hem de bin kat daha iyi!»

Mary yeğeninden daha güçlü olduğu için onu yenmeye başlamıştı. Aslında Colin o güne kadar kendi gibi inatçı biriyle kavga etmemişti. Bir bakıma bu onun için iyiydi. Ama ne o, ne de Mary bu durumun farkındaydılar. Colin başını çevirerek gözlerini yumdu. Bir damla yaş yanağından süzüldü. Yine kendine acımaya başlamıştı. Başkalarına acımayı biliyordu henüz.

«Senin kadar bencil değilim,» diye hıçkırdı. «Hem sırtımda bir şiş olduğundan da eminim. Üstelik öleceğim!»

Mary ona hiç acımadı. «Ölecek değilsin!»

Colin öfkeyle gözlerini açtı. O zamana kadar böyle bir söz duymamıştı. Hem çok kızmıştı, hem de biraz memnundu. Bu çok karışık bir duyguydu doğrusu.

Olanca sesiyle haykırdı. «Ölmeyecek miyim? Öleceğim! Böyle olacağını biliyorsun. Herkes böyle söylüyor.»

Mary yüzünü buruşturarak, «Buna inanmıyorum!» diye homurdandı. «Sana acımaları için böyle söylüyorsun. Bununla gururlandığından da eminim. Öleceğine inanmıyorum! İyi bir çocuk olsaydın bu doğru olabilirdi, ama ölemeyecek kadar kötüsün!»

Sırtının çok zayıf olduğunu unutan Colin büyük bir öfkeyle doğrulup oturdu. Avaz avaz bağırılmaya başladı. «Odamdan çık!» Sonra bir yastığı kaparak kızın üstüne attı. Ama pek güçlü olmadığı için yastık Mary'nin ayaklarının dibine düştü. Mary'nin yüzü iyice solmuş ve çökmüştü o anda.

«Gidiyorum ve bir daha gelmeyeceğim!» diye bağırarak kapıya doğru gitti. Orada durup döndü. «Sana güzel şeyler anlatacaktım. Dickon yavru tilkisiyle kargasını getirmişti. Sana

onları anlatacaktım. Ama artık tek söz bile söylemeyeceğim!»

Odadan çıkıp kapıyı kapadı. Orada durmuş içeriyi dinleyerek gülen hemşireyi görünce çok şaşırıldı. İyi eğitim görmüş, güçlü kuvvetli bir kadın olan hemşire, Colin'e dayanamıyordu. Fırsat buldukça çocuğu Martha'ya ya da Mary'ye bırakıyordu. Şimdi mendiliyle ağzını kapamış, kıkır kıkır gülüyordu.

Mary, «Neden gülüyorsun?» diye sordu.

«İkinize gülüyorum. O şımartılmış, cılız çocuğa iyi oldu doğrusu. Kendi kadar şımarık birinin ona kafa tutmasına şaşırıldı.» Tekrar gülmeye başladı. «Kavgaya edebileceği senin gibi hırçın bir kız kardeşi olsaydı bu hale düşmezdi zaten.»

«Colin ölecek mi?»

Hemşire, «Bilmiyorum ve umurumda da değil,» diye cevap verdi. «Onun derdi sinir ve öfke nöbeti.»

«Sinir nöbeti nedir?»

«Bu kavgadan sonra odada kalsaydın sinir nöbetinin ne olduğunu anlardın. Ona sinir nöbeti geçirmesine neden olacak bir fırsat verdiğine memnunum doğrusu.»

Mary odasına dönerken hem öfkeli, hem de üzüntülüydü. Hayal kırıklığına uğramıştı. Colin'e acıdığı yoktu. Ona anlatacak ilginç şeyler olduğu için sevinmişti. Gizli bahçeyi bulduğunu söylemeyi bile düşünüyordu. Bunun zamanı geldiğine inanıyordu. Ama artık düşüncesini değiştirmişti. Colin'e bunu anlatmayacaktı. Böylece odasında kalıp hiç temiz hava almaz ve isterse ölebilirdi! İyi olurdu! Çok öfkeleniği için Mary'nin acımasızlığı tutmuştu. O anda Dickon'u da, dünyayı kaplamakta olan yeşillikleri de unutmuştu.

Martha onu bekliyordu. Yüzündeki kaygının yerini merak almıştı. Masada büyük bir tahta kutu duruyordu. Kapağı açılmıştı. Kutunun içindeki paketler gözüküyordu.

Martha, «Bunu sana Bay Craven yollamış,» dedi. «İçinde resimli kitaplar var galiba.»

Mary eniştesinin odasına gittiği günü anımsadı. Bay Craven «Oyuncak, kitap, bebek ister misin?» diye sormuştu. Pa-

ketlerden birini açarken adamın bebek yollamış olabileceğini düşündü. Bebeği ne yapardı? Neyse, eniştesi bebek göndermemişti. Kutudan Colin'in kiler gibi güzel kitaplar çıktı. İki bahçelerle ilgiliydi ve içlerinde resimler vardı. Sonra iki, üç oyun vardı. Bir de küçük bir yazı takımı buldu kutuda. Üstünde altından markası vardı. Hokka ve kalem de altındı.

Bu armağanlar öyle güzeldi ki, Mary sevinçten öfkesini unuttur gibi oldu. Eniştesinin onu anımsayacağını hiç ummamıştı. Birden küçük kalbinin ısındığını hissetti. Bu kalemle Bay Craven'e bir mektup yazıp teşekkür edeceğim, dedi içinden.

Colin'le hâlâ dost olsaydı hemen koşup armağanlarını gösterirdi. Birlikte kitaplardaki resimlere bakarlardı. Belki bahçeyle ilgili kitabı da okumaya başlarlardı. Ya da o oyunları denerlerdi. Colin çok eğleneceği için ölümü unuttur ve bir şiş belirip belirmediğini anlamak için eliyle sırtını yoklamaya da kalkmazdı. Colin'in ikide bir bunu yapmasına dayanamıyordu. O zaman çocuğun çok korktuğunu görüp üzülüyordu.

Colin, «Elime küçük bir şiş geldiği an durumu anlayacağım,» demişti. «Kamburumun büyümeye başladığı ortaya çıkacak.»

Bay Medlock'un hemşireye fısıldadığı sözlerden bu düşünceye kapılmıştı. Bunu uzun uzun düşünmüş, sonunda da inanmıştı. Kâhya kadın, Colin'in babasının omuzlarındaki çıkıntının çocukluğunda ortaya çıktığını söylemişti. Colin bunu sadece Mary'ya açmıştı. İçinde gizlediği büyük korku yüzünden böyle öfkelenip olay çıkarıyordu. Mary bunu anlayınca yeğenine çok acıdı.

Kendi kendine, yorulduğu ya da öfkelenildiği zaman sırtı aklına geliyor, dedi. Bugün de öfkeliydi. Belki de bütün gün bunu düşündü.

Gözlerini yere dikip durdu. Bir daha onun odasına gitmeyeceğimi söyledim. Kaşlarını çatarak düşündü. Yine de bir uğrasam... Sabah gidip beni isteyip istemediğini sorsam. Belki yi-

ne üstüme yastık atmaya kalkışır... Ne olursa olsun gidip onunla konuşacağım.

Öfke

Mary o sabah çok erken kalkmış ve bahçede de fazla çalışmıştı. Martha yemeğini getirdiği sırada yorgun ve uykuluydu. Yer yemez yattı. Başını yastığa dayarken, «Yarın sabah kahvaltıdan önce gidip Dickon'la çalışacağım,» diye mırıldandı. «Ondan sonra da Colin'e bakarım.»

Korkunç sesler yüzünden zıplayarak uyandığında sabah olduğunu sandı. Hemen yatağından fırladı. Ne olmuştu? Ne vardı? Bir an sonra durumu anladı. Kapılar açılıp kapanıyor, koridorlarda birileri telaşla koşuşturuyordu. Bu arada biri hem ağlıyor, hem de bağırıyordu. Üstelik korkunç bir sesle bağırıyordu.

Colin bu, dedi. Hemşirenin sinir nöbeti dediği şeye tutuldu demek. Korkunç bir şey olduğu anlaşılıyor.

Colin'in haykırarak ağlamasını dinlerken, ev halkının korkup ona boyun eğmelerinin nedenini anladı. Bu korkunç sesleri dinlemektense insan pek çok şeye razı olabilirdi. Elleriyle kulaklarını tıkayarak dehşetle titredi.

Bir yandan da, «Ne yapacağımı bilemiyorum,» diye tekrarlıyordu. «Ne yapacağımı bilemiyorum. Buna dayanamayacağım.»

Colin'in yanına gitmeyi düşündü. Ama sonra onun kendisini kovduğunu anımsadı. Colin onu görürse belki büsbütün sinirlenirdi. Parmaklarını sıkıca kulaklarına bastırıyordu ama yine de o korkunç seslere engel olamıyordu. Bu ağlama ve çığlıklardan ödü patlamıştı. Birden öfkelenmeye başladı. O anda bir sinir nöbeti geçirmek istedi. Böylece Colin onu nasıl kor-

kuttuysa, o da Colin'i dehşete düşürecekti. Mary kendi öfkesi dışında hiç kimsenininkine dayanamazdı.

Ellerini kulaklarından çekerek ayağını yere vurdu. «Onu susturmalılar! Biri onu dövme!» diye bağırdı.

O sırada koridordan ayak sesleri yankılandı ve kapı açılarak hemşire odaya girdi. Kadın bu sefer gülmüyordu. Rengi de biraz solmuştu.

Telaşla, «Neredeyse büyük bir sinir nöbeti geçirecek,» dedi. «Kendine zarar verecek, Onunla kimse başa çıkamıyor. Gelip bize yardım et. Colin senden hoşlanıyor.»

Mary ayağını yere vurdu. «Bugün beni odasından kovdu!»

Hemşire onun öfkelenişini görünce sevindi. Çünkü Mary'nin yatağına büzülerek ağlayacağından korkmuştu.

«Doğru. Sen de şimdi gidip onu azarlarsın. Böylece ona düşüneneceği yeni bir şey sağlamış olursun. Hadi çocuğum, hemen onun yanına git.»

Mary durumun hem korkunç, hem de gülünç olduğunu ancak çok daha sonra düşünebildi. Büyüklerin hepsi korkmuştu ve Colin kadar huysuz olduğunu düşündükleri kızı başvurmaya karar vermişlerdi.

Koşarak koridoru geçti. Odaya yaklaştıkça sesler yükseliyor ve kızın öfkesi artıyordu. Kapıyı iterek odaya daldı, doğrudan büyük karyolaya koştu.

Olanca sesiyle, «Hemen sus!» diye haykırdı. «Sus! Senden nefret ediyorum! Herkes senden nefret ediyor! Keşke herkes evden kaçıp gitse de burada tek başına kalıp bağırmaktan ölsen! Çünkü böyle bağırmaya devam edersen öleceksin. Keşke ölsen!»

Merhametli bir çocuk bu sözleri ne düşünebilir, ne de söyleyebilirdi. Ama o zamana kadar kimsenin azarlamaya cesaret edemediği Colin bu sözleri duyunca afalladı. Kendini toplar gibi oldu.

Colin yatağa yüzüstü yatmış, yastığını yumrukluyordu. Mary'nin öfkeli sesini duyunca irkilerek döndü. Yüzü berbat hal-

deydi. Rengi daha da solmuş, gözleri ağlamaktan kızarıp şişmişti. Boğulacakmış gibi kesik kesik soluyordu.

Ama öfkeli Mary buna aldırış bile etmedi. «Bir daha bağıracak olursan, ben de haykırım. Senden daha yüksek sesle bağıracığımı da bil! Ödünü patlatırım!» dedi.

Colin şaşırdığı için sesini kesti. Yüzünden yaşlar süzülüyor, vücudu zangır zangır sarsılıyordu.

«Duramıyorum!» diye haykırdı. «Yapamıyorum!»

Mary gürlledi. «Yapabilirsin! Senin hastalığının nedeni öfke ve sinir nöbeti! Daha çok öfke!» Bir yandan da hiddetle ayağını yere vuruyordu.

Colin boğulur gibi konuştu. «Sırtımdaki şişi fark ettim. Sırtım büsbütün şişecek. Kambur olup öleceğim. Bunu biliyorum.» Yine yüzüstü yatarak ağlamaya, infemeye devam etti. Ama bağırılmıyordu artık.

Mary sert sert, «Şiş fark etmedin!» diye kafa tuttu. «Çünkü sırtında şiş filan yok. Pis sırtında bir şey yok zaten. Sinirden böyle sanıyorsun! Dön de sırtına bakayım.»

Sonra emretti. «Hemşire, buraya gel ve şu çocuğun sırtını hemen bana göster!»

Hemşire, Bayan Medlock ve Martha birbirlerine sokulmuş, kapının yanında duruyorlardı. Üçünün de şaşkınlıktan ağızları açık kalmıştı. Hemşire biraz da korkarak yatağa yaklaştı. Colin hâlâ hıçkırıyordu.

Kadın, «Belki bunu yapmama izin vermez,» diye mırıldandı.

Ama Colin bu sözleri duyunca hıçkırıklar arasında konuştu. «Ona göster!.. O zaman göreceksin!»

Hemşire, Colin'in sırtını açtı. Çocuğun sırtı pek zayıftı. Her kaburga ve her omur gözüküyordu. Mary eğilerek büyük bir ciddilikle onun sırtını inceledi. Odaya derin bir sessizlik çökmüştü. Mary dikkatle belkemiğine bakarken, Colin soluğunu tutmuştu. Kız Londra'dan gelmiş ünlü bir doktor gibi ciddiydi.

Sonunda, «Sırtında bir tek şiş yok,» diye gerçeği açıkladı. «Bir topluiğne başı kadar şişlik bile yok. Ama kemiklerin sayılıyor, çünkü çok sıskasın. Eskiden benim kemiklerim de seninkiler gibi belli olurdu. Toplamaya başlayınca biraz düzeldi. Daha da kilo alınca tümüyle görünmez olacak. Topluiğne başı kadar bile şişlik yok sırtında. Bir daha bunu söyleyecek olursan gülerim.»

Colin'den başka kimse, Mary'nin sözlerinin etkisini anlamazdı. Çocuk o zamana kadar gizli korkusunu kimseye açmamıştı. Kimseye dert yanmamıştı. Bütün gün bir odada sırtüstü yatıp, çoğu cahil olan ve kendisinden bıkkınlık getiren insanların korkusunu hissetmişti. Eğer derdini akli başında birine açmış olsaydı, korktuğu hastalığa kendi düşgücünün neden olduğunu anlardı. Şimdi ona hiç acımayan öfkeli küçük kız inatla ortada sandığı gibi bir şey olmadığını söylüyordu. Colin onun gerçeği söylediğini hissetti.

Hemşire konuşmaya cesaret etti. «Sırtında bir şişlik olduğunu sandığını bilmiyordum. Sırtı zayıf, çünkü doğrulup oturmaya yanaşmıyor. Korkularını bilseydim, sırtında şişlik olmadığını söyledim.»

Colin yutkunarak başını çevirip kadına baktı. Acınacak bir sesle, «Bu... Bunu yapar mıydın?» diye sordu.

«Evet, efendim.»

Mary de, «İşte gördün ya!» diyerek yutkundu.

Colin yine yüzüstü döndü. Kesik kesik soluk almakla birlikte hıçkırılmıyordu artık. Ama yüzünden akan yaşlar yastığını ıslatıyordu. Aslında bunlar sevinç gözyaşlarıydı. Çocuk biraz sonra dönüp hemşireye baktı. İşin garip yanı, küçük bir mihrace gibi davranmıyordu artık.

«Yani... yaşayıp büyüebileceğime inanıyor musun?» dedi.

Hemşire ne pek zekiydi, ne de yumuşakkalpli. Ama Londra'dan gelen ünlü doktorun sözlerini tekrarladı. «Söylenenleri yaparsanız yaşarsınız sanırım. Öfkelenmeyecek ve sık sık temiz havaya çıkacaksınız.»

Colin'in öfkesi geçmişti. Ağlamaktan yorulup bitkin düşmüştü. Belki de bu yüzden yumuşamıştı. Elini Mary'ye doğru uzattı. Bağıırıp içini döken Mary de sakinleşmişti. Uzatılan eli tuttu.

Colin, «Seninle birlikte dışarı çıkacağım, Mary,» diye mırıldandı. «Hem seninle gidip...» Tam «Gizli bahçeyi buluruz,» diyeceği sırada kendini tuttu. «Dickon gelip tekerlekli sandalyemi iterse seninle dolaşmak isterim. Dickon'u, tilki yavrusunu ve kargayı görmeyi çok istiyorum.»

Hemşire altüst olmuş yatağı düzelitti. Sonra Colin'e bir fincan etsuyu hazırladı. Bir fincan da Mary'ye verdi. Küçük kız o patırtıdan sonra etsuyuna pek sevindi. Bayan Medlock ve Martha oradan usulca ayrılmışlardı. Ortalığı toplayan hemşirenin de odadan çıkmak istediği belliydi. Uykusuna engel olunmasına sinirlenmişti. Kadın açık açık esneyerek, Colin'in elini tutan Mary'ye baktı. «Artık gidip uyumalısın. Bay Colin de biraz uyur sanırım. Sonra ben de yan odaya geçip yatarım.»

Mary, Colin'e, «Sana dadımdan öğrendiğim Hint ninnisini söylememi ister misin?» diye fısıldadı.

Çocuk onun elini sıkıca tutarak yorgun gözlerini yalvarır gibi Mary'ye çevirdi. «Ah, evet. Çok güzel bir ninniydi. Bir dakikada uyurum.»

Mary esneyen hemşireye baktı. «Ben onu uyuturum. İstersen git yat.»

Hemşire durakladı. «Peki. Ama yarım saat içinde uyumazsa beni çağırmalısın.»

«Olur.»

Hemşire odadan çıkınca Colin, Mary'nin elini sıktı. «Az kal-sın gizli bahçeyi ağızımdan kaçırıyordum. Tam zamanında kendimi tuttum. Konuşmayacağım ve uyuyacağım. Bana anlatacak çok güzel şeyler olduğunu söylemiştin. Acaba... gizli bahçenin yolunu bulabildin mi?»

Mary onun yorgun yüzüne, ağlamaktan şişmiş gözlerine bakınca dayanamadı. O anda kararını verdi.

«Evet,» dedi. «Bulduğumu sanıyorum. Şimdi uyursan yarın her şeyi anlatırım.»

Colin'in eli titredi.

«Ah Mary! Mary! O bahçeye girebilirim büyüyeyeğime inanıyorum. Bana kadının ninnisini söyleyecek yerde, ilk gece yaptığın gibi düşündeki bahçeyi anlatır mısın?»

Mary, «Olur,» diye cevap verdi. «Gözlerini kapa.»

Colin gözlerini kapayarak hareketsiz yattı. Mary de onun elini tutup çok hafif, çok yumuşak bir sesle konuşmaya başladı.

«Bence o bahçe çok uzun süre kendi haline bırakılmış. Onun için de güller, çiçekler ve diğer bitkiler gönüllerince büyümüşler. Güllerin dalları uzayıp ağaçlara dolanmış. Bu dallar kurşun renkli garip bir sis gibi duruyor şimdi. Güllerden bazıları kurumuş ama çoğu canlı. Yaz geldiği zaman bu güller bütün bahçeyi kaplayacak. Yerler zerrin, kartopu, zambak ve süsenlerle dolacak. Artık bahara girdik, Belki... belki...»

Kızın tekdüze hafif sesi Colin'in iyice gevşemesini sağlamıştı. Bunu fark eden Mary devam etti. «Belki de çiçekler topraktan çıkmaya başladılar bile. Belki de şimdi orada çiğdemler açtı, yapraklar belirmeye başladı. Belki de o grilik yok oluyor ve yerini yeşilliklere bırakıyor. Kuşlar bahçeye geliyorlar. Çünkü burası güvenli ve sakin bir yer. Belki de ardıc kuşu bir eş buldu ve yuva yapıyor.»

Colin uykuya daldı...

Zaman Kaybetmemek Gerekıyor

Mary ertesi sabah pek erken uyanamadı. Yorgun olduğu için geç vakte kadar uyudu. Martha kahvaltıyı getirince ona Colin'in sessiz sedasız yattığını haber verdi. «Ama hasta. Ateşi çıktı. Böyle ağıladıktan sonra hep hastalanır zaten,» dedi.

Mary kahvaltı ederken onu dinliyordu. «Kahvaltını bitirince odasına gitmeni rica ediyor. Seni böyle sevmesi çok garip doğrusu. Dün gece ona söylemediğin kalmadı. Öyle değil mi? Başka kimse buna cesaret edemezdi. Ah zavallı çocuk! Onu çok fazla şımarttılar. Annem bir çocuğun başına gelebilecek çok kötü iki şey olduğunu söyler. Biri, çocuğun hiçbir isteğinin yerine getirilememesiymiş. Öbürüyse, tüm isteklerinin yerine getirilmesi. Annem hangisinin daha kötü olduğunu bilemiyor. Gece sen de çok öfkeliydin. Ama bu sabah odasına girince Colin, 'Lütfen Mary'ye söyle,' dedi. 'Acaba odama gelir mi?' Düşün, ilk kez böyle 'lütfen' diyor. Gidecek misin, Mary?»

«Önce gidip Dickon'u göreceğim. Yok, önce gidip Colin'i göreceğim ve ona söyleyeceğim...» Birden heyecanlandı. «Ona ne söyleyeceğimi biliyorum.»

Colin'in odasına girdiğinde şapkası başındaydı. Çocuk, Mary'yi öyle görünce bir an düşünceliğine uğradı. Yatakta yatıyordu. Yüzü acınacak kadar beyazdı ve gözlerinin çevresinde morluklar belirmişti.

«Geldiğine memnun oldum,» diye mırıldandı. «Başım ağrıyor ve her yerim sızlıyor, çünkü çok yorgunum. Bir yere mi gidiyorsun?»

Mary yaklaşıp yatağa dayandı. «Uzun süre kalmayacağım. Gidip Dickon'u göreceğim ama geri geleceğim. Colin... bu, gizli bahçeye ilgili...»

Çocuğun gözleri parladı ve yüzü biraz renklenir gibi oldu.

«Ah, öyle mi?» diye bağırdı. «Bütün gece düşümde o bahçeyi gördüm. Grinin yeşile döndüğünü söyledin sanırım. Düşümde minik yeşil yapraklarla dolu bir yerde duruyordum. Her tarafta kuş yuvaları vardı. Bunlar çok yumuşaktı. Sen dönene kadar bu düşü düşüneneğim.»

Mary beş dakika sonra bahçede Dickon'un yanındaydı. Çocuğun tilkisiyle kargası da gelmişti. Dickon evcilleştirdiği iki sincabını da getirmişti.

«Bu sabah midilliye binerek geldim,» dedi. «Çok uysal bir

hayvandır. Adı da Zıpla. Bu ikisini cebime koyup getirdim. Şu soldakinin adı Fındık. Öbürü de Fıstık.»

Sincaplardan biri Fındık adını duyar duymaz Dickon'un sol omzuna sıçradı. Fıstık denince de diğeri çocuğun sağ omzuna çıktı.

İki çocuk yere oturdular. Kaptan da ayaklarının dibine yerleşti. Kurum ciddi bir tavırla bir dala tünemiş, onları dinliyordu. Mary bunun düş gibi bir şey olduğunu düşündü. Böyle büyük bir mutluluğa dayanmak zordu doğrusu.

Gece olanları anlatmaya başlayınca Dickon'un şirin yüzü değişmeye başladı. Mary çocuğun Colin'e kendisinden çok daha fazla acıdığını anladı.

Dickon başını kaldırıp gökyüzüne ve çevresine baktı. «Şu kuşları dinle. Hepsi de ötüyor, konuşuyor, şakıyorlar. Dünya kuşlarla dolmuş gibi. Dinle! Kuşlar birbirlerine sesleniyorlar. Bahar gelince bütün dünya böyle seslenir zaten. Yapraklar açılıyor, görüyorsun. Etraf mis gibi kokuyor!» Mis gibi havayı içine çekti. «Oysa ozavallı çocuk kapalı bir odada yatıyor. Pek az şey görebiliyor. Hep kötü şeyler düşündüğü için de siniri bozuluyor. Onu buraya getirmeliyiz. Çevreyi seyretmesini, dinlemesini ve koklamasını sağlamalıyız. Temiz havayı içine çekmeli, güneş onu iyice ısıtmalı. Hem bunu hemen yapmalıyız. Zaman kaybetmemek gerekiyor.»

Mary başını salladı. «Evet, haklısın. Şimdi önce ne yapmamız gerektiğini anlatayım. Colin seni merak ediyor. Senden çok hoşlandı. Seni, Kurum'u ve Kaptan'ı görmek istiyor. Eve dönünce onunla konuşacağım. Onu görmeye gelmeni isteyip istemediğini soracağım. Tilkinle karganı da yanına alırsın. Birkaç gün sonra, yani yapraklar biraz büyüyünce, dallarda tomurcuklar artınca Colin'i bahçeye çıkarırız. Onu buraya getirip her şeyi gösteririz.»

Dickon sevinçle başını salladı. «İyi olur. Bu arada Colin'i eğlendirecek şeyler anlatmalısın. Onu güldürmelisin. Annem

her sabah yarım saat gülmenin her türlü hastalığı geçirdiğini söyler.»

«Dediğini yapacağım.»

Bahçe her geçen gün değişmekteydi. Sanki sihirbazlar ellerinde değnekleriyle bahçede dolaşüyor ve topraktan güzel bitkilerin çıkmasını, dalların tomurcuklanmasını sağlıyorlardı.

Mary'ye oradan ayrılmak güç geldi. Özellikle Fındık kucağına çıkıp Fıstık da tırmandığı ağaçtan inerek yanına gelince, onları bırakıp gitmek büsbütün zor oldu. Ama küçük kız yine de eve döndü.

Karyolanın yanındaki sandalyeye oturunca Colin tıpkı Dickon'un yaptığı gibi etrafı koklamaya başladı.

Sonra neşeyle, «Sen çiçek ve taze bitki kokuyorsun!» diye bağırdı. «Bu ne kokusu? Hem serin, hem sıcak, hem de tatlı bir koku.»

«Kırın rüzgârında da bu koku var,» dedi Mary. «Ağacın altında Dickon, Kaptan, Kurum, Fındık ve Fıstık'la oturdum. O sırada rüzgârın getirdiği güzel bitki ve çiçek kokuları üstüme sinmiş. Dışarıda bahar var. Güneş ortalığı ısıtıyor ve her yer mis gibi kokuyor.»

«Gördüklerini anlatsana...»

Mary sincapların tuhafliklarını anlatırken ikisi de gülmeye başladılar. Çok neşelendikleri için oda kahkahalarıyla çınlıyordu.

Bayan Medlock sesleri duyup kapıyı açtı, sonra geri çekilerek dinlemeye başladı. Kimin aklına gelirdi, diye düşünüyordu. Bu küçük kızla birlikte olduğu zaman Colin neşelenip mutlu olabiliyor.

Anlatılacak o kadar çok şey vardı ki! Colin, Dickon, Kaptan, Kurum, Fındık, Fıstık ve adı Zıpla olan midilliyle çok ilgilenmişti. Durmadan sorular soruyordu.

Mary, «Ormanın kıyısına kadar gidip Zıpla'ya baktım,» dedi. «Ne güzel bir yaratık bilsen, Tüyleri uzun, ufak bir kır mi-

dilisi. Alnına dökülen tüyler perçem gibi duruyor. Yüzü çok güzel, burnu da kadife gibi. Kırdaki otlarla karnını doyurduğu için biraz zayıf. Ama çok güçlü ve dayanıklı. Küçük bacaklarındaki kaslar çelikten yapılmış sanki. Dickon'u gördüğü an başını kaldırarak hafif sesle kişnedi. Sonra gelip başını onun omzuna dayadı. Dickon hayvanın kulağına bir şeyler söyledi. O zaman Zıpla garip sesler çıkarıp burnundan soluyarak sahibine karşılık verdi. Dickon tekrar konuşunca da, gelip bana küçük ön ayağını uzattı. Daha sonra beni yanağımdan öptü.»

Colin merakla sordu. «Midilli Dickon'un her söylediğini gerçekten anladın mı?»

«Bana her şeyi anlamış gibi geldi. Dickon da, hayvanlarla dost olursan sözlerini anlayacaklarını söyledi. Ama önce onlarla dost olmak gerekiymiş.»

Colin uzun süre ses çıkarmadan yattı. İri gri gözlerini duvara dikmişti. Mary onun düşünmekte olduğunu anladı.

Çocuk sonunda, «Keşke ben de hayvanlarla dost olabilsem,» diyerek içini çekti. «Ama dostluk kurabileceğim bir hayvanım olmadı. İnsanlara da dayanamıyorum.»

Hemen düzeltti. «Yalnızca sana dayanıyorum. Bu çok garip ama senden hoşlanıyorum.»

Mary başını salladı. «Ben Weatherstaff tıpkı ona benzediğimi söyledi. İkimiz de aynı derecede huysuzmuşuz. Bana kalırsa, sen de ihtiyar Ben'e benziyorsun. Sen Weatherstaff ve ben birbirimize benziyoruz. Yaşlı bahçıvan ikimizin de çirkin olduğunu, huylarımızın da yüzlerimize benzediğini söyleyiydi. Ama ardıç kuşunu ve Dickon'u tanımadan önceki kadar somurtkan olduğumu sanmıyorum artık.»

«Daha önceleri insanlardan nefret ettiğini mi düşünüydün?»

Mary içtenlikle, «Evet,» diye karşılık verdi. «Seni ardıç kuşu ve Dickon'dan önce görseydim herhalde hiç sevmezdim.»

Colin zayıf elini uzatarak kızın omzuna dokundu.

«Mary, keşke Dickon'u buradan uzaklaştıracağımı söylemeseydim. Onun bir meleğe benzediğini söylediğin zaman senden nefret ettim. Seni alaya aldım. Belki de Dickon gerçekten melek gibi bir çocuktur.»

Mary, «Böyle söylemiş olmam garip,» dedi. «Çünkü Dickon'un çok kalkık bir burnu, kocaman bir ağız var. Elbisesi yama içinde ve Yorkshire vurgusuyla konuşuyor. Ama kırlara yerleşmiş bir Yorkshire meleği olabilir. Bitkileri bilen, onların büyümesini sağlayan, yabancı yaratıklarla konuşabilen, onlarla dostluk kuran bir melek olabilir Dickon.»

Colin bir an düşündü. «Dickon'un bana bakmasına kızmam. Onu görmek istiyorum.»

Mary, «Buna sevindim,» diye atıldı. «Çünkü... Çünkü...»

O anda Colin'e durumu anlatabileceğini hissetti. Çocuk da bir şey olacağını anlamıştı. Bu yüzden heyecanla sordu. «Ne söyleyecektin, Mary?»

Mary telaşla sandalyeden kalkıp onun iki elini yakaladı. «Sana güvenilebilir miyim? Dickon'a güvendim, çünkü kuşların ona güvendiğini duydum. Sana da aynı şekilde tam anlamıyla güvenilebilir miyim, Colin?»

Kızın yüzünün çok ciddi olduğunu gören çocuk fısıltıyla cevap verdi. «Evet... evet!»

«İyi. Dickon yarın sabah seni görmeye gelecek. Sevdiği hayvanları getirecek.»

Colin sevinçle bağırdı.

Mary'nin heyecandan rengi solmuştu. «Hepsi bu kadar değil. Şimdi vereceğim habere daha çok sevineceksin. Bahçenin bir kapısı var. Onu buldum. Duvardaki sarmaşıkların altında kalıyor.»

Colin sağlıklı, güçlü bir çocuk olsaydı o an, «Yaşasın! Yaşasın!» diye bağıırırdı kuşkusuz. Ama hem zayıf, hem de sinirleri yorgundu. Onun için sadece gözleri iri iri açıldı ve heyecandan güçlkle soluk alabildi.

Hıçkırır gibi bir ses çıkararak, «Ah, Mary!» diyebildi. «O bahçeyi görebilecek miyim? O bahçeye girebilecek miyim? Bahçeye girebilecek kadar yaşayabilecek miyim?» Mary'nin ellerine sarılarak onu kendine doğru çekti.

Mary öfkelenerek çıkıştı. «Göreceksin elbette! Hem yaşayıp bahçeye de gireceksin! Saçmalama!»

Mary'nin kendinden emin halini gören Colin kendini topladı. Boş kuruntularına güldü. Birkaç dakika sonra Mary yine küçük sandalyeye oturmuş, ona gizli bahçeden söz ediyordu. Ama artık düşlediği yeri değil, gerçek bahçeyi anlatmaktaydı. Colin ağrılarını, sızılarını, yorgunluğunu unutmuş, büyülenmiş gibi onu dinliyordu.

Sonunda, «Tam düşündüğüm gibiymiş,» dedi. «Bana ilk anlattığında, 'Orasını görmüş gibi konuşuyorsun,' demiştim.»

Mary durakladı. Bir süre düşündükten sonra cesaretle gerçeği açıkladı.

«Bahçeyi görmüştüm... O bahçeye girmiştim. Anahtarları haftalar önce bulup girdim. Ama sana söylemeye cesaret edemedim. Cesaret edemedim. Çünkü sana kesinlikle güvenemeyeceğimden korkuyordum. Colin!»

Dickon Geliyor

Colin'in sinir krizi geçirdiği gecenin sabahında doktor çağrıldı. Böyle bir şey olunca hemen Doktor Craven'i çağırırlardı. Adam her gelişinde yatakta yatan, bembeyaz suratlı, bitkin bir çocuk görürdü. Üstelik Colin hâlâ öfkeli olur ve her an bağır-maya ya da ağlamaya hazır beklerdi. Aslında Doktor Craven bu durumda hastasını görmekten çekinirdi. Bu son olayın sabahında da doktora haber yollamışlardı, ama adam kente inmiş olduğu için Misselthwaite Malikânesine ancak öğleden sonra gelebildi.

Doktor Craven malikâneye gelince kâhya kadına bakarak, «Çocuk nasıl?» diye sordu kaygıyla. «Böyle giderse sinir krizlerinden biri sırasında bir damarını çatlatacak. Sinir bozukluğu ve kendine acıtmaktan yarı çılgın hale gelmiş.»

«Çocuğu görünce gözlerinize inanamayacaksınız, efendim. O scmurtkan, çirkin, huysuz Mary, Colin'i âaeta büyüledi. Kızın bunu nasıl başardığını anlayamıyorum. Tanrı biliyor ya, kızcağız pek çirkin. Ağzını açıp konuşmaya bile üşenirdi eskiden. Ama hiçbirimizin cesaret edemediği şeyi yaptı. Dün gece öfkeli bir kedi yavrusu gibi Colin'e saldırdı. Ayağını yere vurup ona bağırmasını emretti. Colin'i fena halde şaşırttı. Çocuk ağlamaktan vazgeçti. Bugün öğleden sonra da... Neyse, gelip kendiniz görün. İnanılır şey değil.»

Doktor Craven hastasının odasına girince gerçekten şaşırdı. Bayan Medlock kapıyı açınca adam kahkahaları duymuştu. Colin sabahlığını giymiş, divanda dimdik oturmuş, resimli bir kitaba bakıyordu. Çirkin denmeyecek küçük bir kızla konuşuyordu. Kızın böyle değişmesinin nedeni mutlulukla parlayan gözleri ve pembeleşen yanaklarıydı.

Colin, «O mavi renkli olanlardan çok dikmeli,» diyordu. «Bu çiçeğin adı he..zarenmiş.»

Mary, «Dickon lalelerin çok güzel olduğunu söylüyor. Hem orada lale soğanları var,» dedi.

Çocuklar Doktor Craven'i görünce sustular. Mary taş ke-sildi. Colin'in suratı asıldı.

Doktor Craven biraz da çekinerek, «Dün gece hasta olduğunu duyunca üzüldüm, oğlum,» diye mırıldandı. Aslında doktor sinirli bir adamdı.

Colin bir mihrace gibi karşılık verdi. «Bugün iyiyim... Hem çok iyiyim. Hava böyle iyi olursa bir iki gün sonra tekerlekli sandalyemle bahçeye çıkacağım. Biraz temiz hava almak istiyorum.»

Doktor Craven onun yanına oturup nabzını dinledi, sonra

merakla baktı. «Güneşli bir gün olmalı. Hem yorulmamaya da çok dikkat etmelisin.»

Genç mihrace, «Temiz hava beni yormaz,» diye karşılık verdi.

Doktor, çocuğun daha önceleri temiz hava sözünü duyunca öfkeyle haykırdığını, açık havaya çıkarsa soğuk alıp öleceğini söylediğini anımsıyordu. Haklı olarak şaşırıldı.

«Temiz havayı sevmediğini sanıyordum, oğlum.»

Mihrace, «Tek başımayken sevmem,» dedi. «Yeğenim de benimle gelecek.»

Doktor Craven durakladı. «Hemşire de gelecek, değil mi?»

Colin kibirli bir tavırla, «Hayır, hemşireyi istemem,» deyince, Mary Hindistan'da görmüş olduğu, yakutlar, zümrütler, pırlantalarla süslü küçük mihraceyi anımsadı.

«Yeğenim bana nasıl bakacağını biliyor. O yanımdayken daha iyi oluyorum. Dün gece beni iyileştirdi. Tanıdığım çok güçlü bir çocuk da tekerlekli sandalyeyi itecek.»

Doktor Craven telaşlandı. Bu can sıkıcı, sinirli çocuk iyileşecek olursa Misselthwaite'in kendisine miras kalmayacağını biliyordu. Ama kötü niyetli bir insan değildi. Çocuğun tehlikeye atılmasını istemiyordu.

«Yanımdaki çocuğun güçlü olması şart. Ayrıca da akli başında biri olmalı. Onunla ilgili bir şeyler bilmem gerek. O kim? Adı nedir?»

Mary atıldı. «Adı Dickon.» Kırkları bilen herkesin Dickon'u tanıyacağına inanıyordu. Bunda haklı olduğunu anladı. Doktor Craven bu adı duyar duymaz rahatlayarak gülümsedi.

«Ah, Dickon mu? Eğer yanına Dickon'u alırsan güvende sayılırsın. Dickon bir kır midillisi kadar güçlüdür.»

Mary, «Ona güvenebilir,» diye ekledi. «Yorkshire'de onun kadar güvenilir biri olamaz.» Farkına varmadan Dickon gibi Yorkshire vurgusuyla konuşmuştu.

Doktor Craven bir kahkaha attı. «Bunu sana Dickon mu öğretti?»

Mary, «Evet,» diye cevap verdi. «Sanki Fransızcaymış gibi öğreniyorum. Çok değişik bir dil. Hoşuma gidiyor. Colin de bu dili beğendi.»

Doktor başını salladı. «Madem hoşunuza gidiyor sorun yok. Bir zararı olmaz. Dün gece uyku ilacını içtin mi, Colin?»

Colin, «Hayır,» dedi. «İstemedim. Mary gelip beni sakinleştirdi. Sonra yumuşak bir sesle ilginç şeylerden söz ederek uyumamı sağladı. Bahçeye giren baharı anlattı.»

Doktor Craven büsbütün şaşırarak yan gözle, koltukta oturan Mary'ye baktı. «Bu rahatlatıcı bir şey... Eskisinden daha iyi olduğun belli. Ama anımsaman gereken...»

Genç mihrace, doktorun sözünü kesti. «Hiçbir şeyi anımsamak istemiyorum. Tek başıma yatağında yatarken hep tatsız şeyleri anımsıyorum ve her yanıma ağırlar saplanıyor. Nefret ettiğim şeyleri düşünürükten içimden bağırarak geliyor. Hasta olduğumu anımsatacak yerde unutturacak bir doktor olsaydı onu hemen buraya çağırırdım.» Elini kibirli bir tavırla salladı. Mary o anda yine parmaklarında yüzükler parlayan küçük mihraceyi anımsadı. «Yeğenim bana her şeyi unutturduğu için onun yanında kendimi iyi hissediyorum,» diye sözlerini bitirdi Colin.

Doktor Craven krizlerden sonra geldiğinde çok uzun süre kalırdı. Ama bu sefer çok kısa süre kaldı. İlaç vermedi. Tatsız olaylarla da karşılaşmadı. Aşağı indiği zaman düşünceli gözüküyordu. Bayan Medlock'la kütüphanede konuşurlarken şaşkınlığı belliydi.

Kadın, «Buna inanmak güç, değil mi efendim?» diye sordu.

«Ortada yepyeni bir durum olduğu belli. Bu durumun eskisinden çok daha iyi olduğu da yadsınamaz.»

«Susan Sowerby'nin haklı olduğunu anlıyorum,» diye mırıldandı kâhya kadın. «Dün köye inerken ona uğradım, biraz konuştuk. Bana şunları söyledi: 'Mary iyi bir çocuk olmayabilir. Güzel de olmayabilir. Ama o bir çocuk. Çocukların da çocuklara gereksinimleri vardır.' Susan Sowerby eski arkadaşımıdır. Okulda arkadaş olmuşuk.»

Doktor Craven başını salladı. «Onun kusursuz bir hemşire olduğunu biliyorum. Onu köyde bir evde bulunca hastamı kurtarma olasılığının arttığını anlarım.»

Kâhya kadın gülümsedi. Susan Sowerby'yi severdi. «Susan çok akıllıdır. Dün onun söylediğini düşünüyorum. 'Bir gün çocuklarıma öğüt veriyordum,' dedi. 'Onlara coğrafya dersinde dünyanın portakal biçiminde olduğunu öğrendiğimi söyledim. Daha on yaşına gelmeden bütün portakalın bir tek kişinin malı olmayacağını anlamıştım! Böyle olduğunu sananlar çok geçmeden yanıldıklarını anlarlar.» Bayan Medlock güldü. «Susan çocukların birbirlerinden çok şey öğrendiklerini söyledi. 'Portakalı kapıp tümünü yemeye kalkışmak hatalıdır,' dedi. 'Böyle yapmaya kalkışan eline portakalın kabuğunu bile geçiremez. Üstelik portakalın kabuğu da çok acıdır.»

Doktor Craven pardesüsünü giydi. «O akıllı bir kadın.»

Bayan Medlock güldü. «Öyle.»

O gece Colin deliksiz bir uyku çekti. Sabah gözlerini açınca da farkına varmadan gülümsedi. Çünkü kendini çok rahat hissediyordu. Uyanmak ne zevkliydi. Uzun uzun gerindi. O anda kendisini sıkıca bağlayan iplerin çözülmüş olduğunu düşünüyordu. Doktor Craven bu durumu duysaydı, sinirlerinin gevşediğini, dinlendiğini söylerdi. Ama Colin'in bundan haberi yoktu kuşkusuz. Duvara bakıp uyanmamış olmayı isteyecek yerde, kafasından güzel düşünceler geçiyordu. Mary'yle dün iyi bir plan yapmışlardı. Böyle zevkli şeyleri düşünebilmek ne iyiydi.

Uyandıktan on dakika sonra dışarıdan ayak sesleri yankılandı ve Mary koşarak içeri girdi. Onunla birlikte sabahın temiz kokuları da odaya doldu.

Colin, «Sen dışarı çıkmışsın!» diye bağırdı. «Mis gibi yaparak kokuyorsun!»

Koşan Mary'nin saçları karışmış, yanakları pembe pembe olmuştu. Soluk soluğa konuştu. «Çok güzel! Ömrümde bu kadar güzel bir şey görmedim! Sonunda geldi! Geçen gün de

geldiğini sanmışım ama sadece yaklaşmış meğer! Bahar geldi! Dickon öyle söylüyor!»

«Öyle mi?» Baharla ilgili bir şey bilmeyen Colin birden kalbinin coşkuyla çarptığını hissetti. Yatakta doğrulup oturdu. «Pencereyi aç!»

Mary hemen pencereye koştu ve bir an sonra mis gibi bahar kokusuyla kuş sesleri odaya doldu. «İşte temiz hava. Sırtüstü yatıp havayı içine çek. Dickon kırdı yatınca böyle yapıyormuş. Temiz havayı içine çekince çok güçlendiğini, sonsuzluğa kadar yaşayacağını hissettiğini söyledi.»

Bu sözler Colin'in pek hoşuna gitti. «Sonsuzluğa kadar! Demek temiz havada böyle hissediyor.» Arkaüstü yatarak havayı içine çekti. Kısa süre sonra da kendinde büyük bir değişiklik hissetti.

Mary gelip onun karşısına oturdu. «Topraktan türlü şeyler çıkıyor. Çiçekler açıyor, goncalar beliriyor, tomurcuklar patlıyor. O griliğin yerini yeşil renk aldı. Kuşlar yuva yapıyorlar. Bazıları gizli bahçede yer kapabilmek için birbiriyle kavga ediyor. Gül fidanları ve ağaçlar da canlandı. Ektiğimiz tohumlardan bitkiler çıktı. Dickon tilki yavrusu, karga, sincaplar ve bir de yeni doğmuş kuzu getirdi.»

Kız soluk almak için sustu. Dickon'un getirdiği, fundalar arasındaki cansız anasının yanında yatan bir yavruydü. Koyun ölmüştü. Bu, Dickon'un bulduğu ilk cansız yavru değildi. Çocuk onu ceketine sarıp eve götürmüş, ateşin yakınına yerleş-tirmişti. Sonra ılık sütle beslemişti. Onu yanında dolaştırıyor, biberonla süt vererek doyuruyordu.

Mary kuzuyu büyük bir coşkuyla anlatırken Colin dinliyor ve temiz havayı içine çekiyordu. O sırada içeri giren hemşire açık pencereyi görünce şaşırıldı. Colin'in soğuk alma korkusu yüzünden en boğucu havalarda bile pencerelerin kapalı kaldığını biliyordu.

«Üşümediğinizden emin misiniz, Bay Colin?»

«Evet, temiz hava alıyorum. İnsanı güçlendirir. Kahvaltı

etmek için kalkıp divana oturacağım. Yeğenim de benimle kahvaltı edecek.»

Hemşire güldüğünü belli etmeden çıkıp mutfağa indi. İki kişilik kahvaltı söyledi. Hizmetçiler ve uşaklar olaylara şaşır-
mışlar, yukarıdan haber soruyorlardı. Hepsi de odaya kapa-
nan huysuz çocuğun sonunda başeğeceği biriyle karşılaştığını
söylüyordu.

Colin divana yerleşip iki kişilik kahvaltı da masaya konu-
lunca hemşireye baktı. Yine bir mihrace gibi konuştu. «Bir ço-
cuk, bir tilki, bir karga, iki sincap ve yeni doğmuş bir kuzu bu
sabah beni görmeye gelecekler. Hayvanlarla aşağıda oyna-
manızı istemiyorum. Gelir gelmez buraya çıkarılmalılar.»

Hemşire hayretle içini çekti ve öksürerek bunu gizlemeye
çalıştı. «Evet, efendim.»

«En iyisi bunu Martha'ya söyle. Gelecek olan, Martha'nın
kardeşi Dickon. Hayvanları büyüleyen çocuk.»

Hemşire telaşla, «Hayvanların ısırmayacaklarını umarım,»
diye mırıldandı.

«Sana Dickon'un hayvanları büyülediğini söyledim. Büyü-
lenmiş hayvanlar ısırılmazlar.»

Mary de, «Hindistan'da yılanları büyüleyen adamlar vardır,»
diye ekledi. «Yılanların kafalarını ağızlarına sokarlar.»

Hemşire titredi. «Aman Tanrım!»

Temiz havada kahvaltılarını ettiler. Mary yeğenini büyük
bir ilgiyle seyrediyordu. «Tıpkı benim gibi toplayacaksın. Hin-
distan'dayken canım kahvaltı istemezdi. Oysa burada kahvaltı-
ya bayılıyorum.»

Colin, «Bu sabah canım kahvaltı istedi,» dedi. «Galiba bu-
nun nedeni temiz hava. Dickon ne zaman gelir dersin?»

Az sonra Mary elini havaya kaldırdı. «Dinle! Bak, karga
bağırıyor.»

Colin durup bu garip sese kulak verdi. «Duydum.»

«Onun adı Kurum. Dinle, çok hafif bir meleme duyacak-
sın.»

Colin birden heyecanla kızardı. «Oh, evet!»

«Yeni doğan kuzu bağıyor. Dickon geliyor.»

Dickon'un potinleri kalın altlı ve kabaydı. Çocuk gürültü etmeden yürümeye çalışıyordu ama potinleri koridorlarda sert sesler çıkarıyordu. Mary ve Colin yaklaşan ayak seslerini dinlediler. Dickon halının arkasındaki geçide girdi. Bu kısa koridorda halı döşeli olduğu için ayak sesleri duyulmaz oldu.

Martha kapıyı açtı. «Efendim, Dickon'la hayvanları geldi.»

Dickon tatlı tatlı gülererek içeri girdi. Yeni doğmuş kuzu kucağındaydı, küçük tilki de yanısıra yürüyordu. Fındık sol omzunda oturuyordu. Kurum sağ omzuna tünemişti. Fıstık'ın başı ve elleri cebinden çıkmıştı.

Colin oturup baktı, baktı, baktı. Mary'yi ilk gördüğü zamanki gibi bakıyordu. Ama bu sefer gözleri şaşkınlık ve sevinç doluydu. Mary'ye inanmakla birlikte yanında tilkisi, kargası, sincaplarıyla dolaşan çocuğun nasıl biri olacağını anlayamamıştı. Üstelik daha önce bir erkek çocukla konuşmamıştı. Büyük bir zevkle onu seyrediyordu, konuşması gerektiğini bile unutmamıştı.

Dickon, Colin'i görünce sıkılıp rahatsız olmadı. İlk karşılaşmaları gün karga onun dilini bilmediği için de sıkılmamıştı. Her yaratık böyleydi. Önce insana alışmaları gerekirdi. Dickon divana yaklaşıp küçük kuzuyu Colin'in kucağına yatırdı. Yavru hemen başını onun kadife sabahlığının kıvrımları arasına soktu. Başıyla çocuğu iter gibiydi. Colin dayanamayarak, «Kuzu ne yapıyor?» diye bağırdı.

Dickon güldü. «Annesini arıyor. Onu fazla doyurmadan getirdim. Doayurulmasını görmek isteyeceğini düşündüm.» Divanın yanında çömelip cebinden bir biberon çıkardı. Güneşten esmerleşmiş eliyle kuzunun ağzına soktu. Küçük kuzu büyük bir istekle sütü içmeye başladı.

Colin bakakalmıştı. Karnı doyan kuzu uykuya dalınca ço-

cuk türlü sorular sordu ve Dickon bunların hepsini yanıtladı.

«Üç sabah önce tam güneş doğarken kırdaki durmuş, bir çalı kuşunu dinliyordum. Sonra kuş havalanıp gitti. Onun ardından bakarken başka bir ses duydum. Pek hafif bir melemeydi. Yeni doğmuş bir kuzunun aç olduğunu anladım. Annesini kaybetmemiş olsaydı böyle açlıktan bağırmazdı. Bunun üzerine çevreyi araştırdım. Sonunda zavallıyı fundaların arasında buldum. Soğuktan ve açlıktan ölmek üzereydi.»

Dickon konuşurken Kurum açık pencereden uçup gidiyor ve dönüyordu. Fındık'la Fıstık da pencereden çıkıp dışarıdaki büyük ağaçlardan birine tırmanmışlardı. Kaptan ise halının üstünde oturan Dickon'un yanına kıvrılıp yatmıştı.

Bahçeyle ilgili kitaplardaki resimlere baktılar. Dickon bu kitaptaki çiçeklerin yerel isimlerini biliyordu. Hangilerinin gizli bahçede büyümekte olduklarını arkadaşlarına saydı.

Bir resmin altındaki yazıyı işaret etti. Orada **Aquilegia** yazılıydı. «Ben bu adı söyleyemem. Ama biz buna küpeçiçeği deriz. Bahçede pek çok küpeçiçeği var.»

Colin bağırdı. «Onları göreceğim! Onları göreceğim!»

Mary ciddi ciddi. «Evet,» diye karşılık verdi. «Vakit kaybetmeden görmelisin.»

«Sonsuzluğa Kadar Yaşayacağım!»

Ama Colin'i bahçeye götürebilmek için bir haftadan fazla beklemeleri gerekti. Çünkü önce hava rüzgârlıydı. Ondan sonra Colin soğuk alır gibi oldu. Eskiden olsaydı arka arkaya gelen bu iki terslik onu çok öfkelen-dirirdi. Ama o ara büyük bir dikkatle gizli planlar yapıyorlardı. Hem Dickon her gün birkaç dakika da olsa ona uğruyor, kırdaki olanları ve bahçeyi anlatıyordu.

İşin en önemli yanı, Colin'in kimseye gözükmeden gizli bahçeye sokulmasıydı. Kimsenin tekerlekli sandalyeyi görmemesi gerekiyordu. Colin bahçenin en güzel yanının gizliliği olduğuna her geçen gün daha fazla inanıyordu. Kimse onların bir sırrı olduğunu bilmemeliydi. Herkes Colin'in Mary ve Dickon'dan hoşlandığı için onlarla birlikte dolaşmaya çıktığını sanmalıydı. Çocuklar Colin'in gizli bahçeye girerken gözükmemesi için iyi bir plan yapmışlardı. Ağır ağır çiçek tarhlarının arasından geçecekler, uzun duvara gelince hemen sarmaşıkların arkasına gizleneceklerdi.

Hasta çocuğun odasında olan garip şeylerin söylentileri hizmetkârlar dairesinden ahırlara yayılmıştı. Durumu bahçıvanlar da duymuşlardı. Ama başbahçıvan Roack, Bay Colin'in onu görmek istediğini duyunca yine de şaşırды. Colin onu hiçbir yabancıнын görmediği kendi dairesine çağırmişti.

Adam hemen ceketini değiştirenken, «Vay, vay, vay,» diyordu. «Şimdi ne olacak? Kendisine bakılmasından hoşlanmayan sayın prensimiz şimdiye kadar görmediği bir adamı yanına çağırıyor!»

Başbahçıvan çocuğu merak ediyordu. Efendisinin oğlunu hiç görmemişti, ama deliliği, kamburluğuyla ilgili türlü söylentiler duymuştu. En fazla duyduğu da, çocuğun ölmek üzere olduğuydu. Onun sırtındaki kamburu, sakat bacaklarını anlatıyorlardı hep. Ne var ki, böyle konuşanların hiçbiri çocuğu görmemişti.

Kâhya kadın onu arka merdivenden yukarı çıkarırken, «Bu evde her şey değişiyor artık, Bay Roack,» dedi.

«Her şeyin değişip daha iyi olacağını umalım, Bayan Medlock.»

Bayan Medlock, «Daha kötü olamazdı zaten,» diye mırıldandı. «Burada görevli olanlar işlerini rahatlıkla yapabiliyorlar artık. Ama kendini bir hayvanat bahçesinde bulursan şaşma, Roach. Martha Sowerby'nin kardeşi Dickon burada değerli bir konuk sayılıyor.»

Mary'nin inandığı gibi, Dickon'da gerçekten bir büyü vardı. Roach da onun adını duyunca gülümsedi. «O çocuk sara-ya da girse, çöplüğe de düşse aldırılmaz. Çok da terbiyeli, iyi bir çocuktur.»

Adamın duruma hazırlanması iyi olmuştu. Yoksa büsbütün şaşırabilirdi. Yatak odasının kapısı açılır açılmaz, oymalı bir koltuğun arkasına tünemiş iri bir karga geleni tanıtır gibi bağırdı. Neyle karşılaşacağını az çok bildiği halde Roach yine de afalladı. Kendini tutmasa geriye zıplayacaktı.

Genç mihrace ne yatakta, ne de divandaydı, koltukta oturuyordu. Yanında duran bir kuzuya Dickon biberonla süt veriyordu. Dickon'un sırtına çıkmış olan sincap fındık yiyordu. Hindistan'dan gelen küçük kızsı alçak bir koltuğa yerleşmiş, onları seyrediyordu.

Kâhya kadın, «Bay Colin,» dedi. «Bay Roach geldi.»

Genç mihrace dönüp başbahçıvanı süzdü. O anda adam kendini bir tutsak gibi hissetti.

«Ah, demek Roach sensin. Çok önemli emirler vermek için seni çağırdım.»

Roach, «Evet, efendim,» derken bir yandan da, yoksa parktaki meşeleri kesmemi ya da meyva bahçelerini havuz haline sokmamı mı isteyecek, diye düşünüyordu.

«Bugün öğleden sonra tekerlekli sandalyemle dışarı çıkacağım. Temiz hava bana yararsa, bundan böyle her gün aynı şeyi yapabilirim. Bahçelerden geçerken hiçbir bahçıvan uzun duvarın orada olmamalı. Ben saat ikide dışarı çıkacağım. Geri dönünce haber yollarım. O zaman bahçıvanlar istedikleri yere gidebilirler.»

Meşe ağaçlarıyla meyva bahçelerine bir şey olmayacağını anlayarak rahat eden Roach derin bir soluk aldı. «Peki, efendim.»

Colin kıza döndü. «Mary, Hindistan'da konuşmanız bitip karşınızdakini savacağınız zaman ne diyordunuz?»

«'Gitmene izin veriyorum,' dersin.»

Mihrace elini salladı. «Gitmene izin veriyorum, Roach. bunun çok önemli olduğunu unutma.»

Karga, «Grak, grak!» diye bağırdı.

«Peki, efendim. Teşekkür ederim, efendim.» Roach kâhya kadınla odadan çıktı. Aslında neşeli bir adam olduğu için de durup gülmeye başladı.

«Amanın! Tıpkı bir lord gibi konuşuyordu, değil mi? Onu gören de prens sanır.»

Bayan Medlock içini çekti. «Küçük yaşından beri bizi ezmesine izin verdik. Çocuk da böyle yapılması gerektiğini sanıyor.»

«Yaşarsa, belki zamanla bu huyundan vazgeçer,» diye mırıldandı Roach.

«Bir tek şeyi biliyorum. Colin yaşarsa ve Hindistan'dan gelen kız da burada kalırsa, Susan Sowerby'nin dediği gibi, Colin'e bütün portakalın ona ait olmadığını öğretir.»

O sırada odada arkasına yaslanmış olan Colin neşeyle konuşuyordu. «Bu iş tamam. Bugün öğleden sonra bahçeyi göreceğim.»

Dickon hayvanlarını alıp bahçeye döndü. Mary, Colin'in yanında kaldı. Artık onun yorgun olmadığını görüyordu. Ama çocuk durgundu. Yemek sırasında Mary dayanamayarak, «Gözlerin çok iri, Colin,» dedi. «Düşündüğün zaman da fincan gibi oluyor. Şimdi ne düşünüyorsun?»

«Bunun... nasıl olduğunu düşünüyordum.»

«Bahçenin mi?»

Çocuk, «Baharın,» diye cevap verdi. «Şimdiye kadar baharı hiç görmemiş olduğumu anlıyorum. Açık havaya pek az çıkardım. Böyle zamanlarda da çevreme bakmazdım. Baharı hiç aklıma getirmezdin.»

Mary, «Baharı Hindistan'da hiç görmedim,» diye mırıldandı. «Çünkü orada bahar olmaz.»

«Bu sabah koşarak odaya girip, 'Bahar geldi!' dediğin za-

man birden çok heyecanlandım. Çok güzel bir şeyin geldiğini hissettim.»

Çok geçmeden sonra hemşire gelip Colin'i hazırladı. Çocuğun giydirilirken hareketsiz kalacak yerde bir şeyler yapmaya çalıştığını da fark etti. Colin bir yandan da Mary'yle şakalaşarak gülüyordu.

Daha sonra hemşire ziyarete gelen Doktor Craven'e, «Hastamızın iyi günlerinden biri, efendim,» diye haber verdi. «Pek neşeli olduğu için âdeta güçlendi.»

«Colin bahçeden döndükten sonra tekrar uğrayacağım. Böylece açık havanın ona yararlıp yaradığını anlayacağım.» Doktor sesini hafifletti. «Keşke senin de birlikte gitmene izin verse.»

Hemşire kesin bir tavırla, «Bunu yapmaktansa hemen işi bırakmayı yeğ tutarım,» dedi.

Doktor kaygılandı. «Böyle bir öneride bulunmadım. Neyse, bu işi bir deneyelim. Dickon'a yeni doğmuş bir bebeği bile emanet edebilirim.»

Evdeki en güçlü kuvvetli uşak Colin'i kucağına alıp aşağı taşıdı ve kapının önündeki tekerlekli sandalyeye yerleştirdi. Dickon orada bekliyordu. Uşak, Colin'in arkasındaki yastıkları düzelterip, üstüne bir iki kürk battaniye örttü. Mihrace de onunla hemşireye bakarak elini salladı. «Gitmenize izin veriyorum.»

Adamla kadın hemen uzaklaştılar ve ancak eve girdikten sonra gülmeye başladılar.

Dickon tekerlekli sandalyeyi ağır ağır itmeye koyuldu. Mary yanlarında yürüyordu. Colin başını havaya kaldırmış, mavi gökyüzünü ve pamuk yığınları gibi duran küçük bulutları seyrediyordu. Kırdan esen hafif rüzgâr mis gibi çiçeklerin kokusunu getiriyordu. Colin sıska göğsünü kabartarak bu temiz havayı içine çekiyordu.

Sonra, «Burada ne çok ses var,» diye mırıldandı. «Kuşlar ötüyor. Böcekler vızıldıyor. Rüzgârın buraya getirdiği koku nedir?»

«Fundalarla kır çiçeklerinin kokusu. Bugün oradan geçerken baktım. Balarılar çiçekten çiçeğe uçuyorlardı,» dedi Dickon.

Geçtikleri yerlerde kimsecikler yoktu. Bütün bahçıvanlara ve yamaklarına oradan uzaklaşmaları için emir verilmişti. Ama yine de çocuklar tarhların arasından geçip havuzun yanından dolaştılar ve mazıların arasına girerek gizlendiler. Çünkü böyle yapmak daha eğlenceliydi. Sonunda üstü sarmaşıklarla kaplı uzun duvarın bulunduğu yola geldiler. Yaklaşmakta olan heyecanlı olay yüzünden hepsi de seslerini hafifletmiş, fısıldayarak konuşuyorlardı.

Mary, «İşte burada,» diyerek içini çekti. «Bir aşağı bir yukarı dolaşırdım. Nerede olduğunu düşünürdüm.»

Colin duvara baktı. «Kapı burada mı? Ama ben bir şey göremiyorum.»

Mary, «Ben de kapı olmadığını sanmıştım,» diye fısıldadı.

Bunu derin bir sessizlik izledi. Dickon'un ittiği tekerlekli sandalye düz yolda ilerliyordu.

Mary, «Ben Weatherstaff'ın çalıştığı bahçe bu,» dedi.

Colin yandaki bahçeye baktı. «Orası mı?»

Birkaç metre gidince Mary yine fısıldadı. «Ardıç kuşu da bu işte burada duvarın üstünden uçtu.»

Colin, «Öyle mi?» diyerek içini çekti. «Ah keşke kuş bugün de gelse!»

Mary büyük bir zevkle mazıları gösterdi. «İşte kuş bunların altına kondu. Toprakta zıplayarak bana anahtarı gösterdi.»

Colin heyecanla doğruldu. «Nerede? Nerede?» Gözleri iri iri açılmıştı. Dickon ellerini çekti ve sandalye durdu.

Mary sarmaşıklara yakın olan tarha gitti. «İşte burada kuşla konuştum. Çünkü bana duvarın üstünden seslenmişti. O sırada rüzgâr oradaki sarmaşıklardan birkaçını havalandırdı.» Duvarı örten sarmaşıkları tuttu.

Colin içini çekti. «Ah, kapı orada!»

«İşte kapı orada, tokmağını da görüyorsun. Dickon hadi onu hemen içeri sok!»

Dickon sandalyeyi bir itişte içeri soktu.

Colin kapıyı görünce heyecanla içini çekmekle birlikte hemen elleriyle gözlerini örtmüştü. Ancak tekerlekli sandalye bahçeye girip kapı kapandıktan sonra ellerini çekip, tıpkı Mary ve Dickon gibi çevresine bakındı. Duvarları yemyeşil yapraklı dallar örtüyordu. Toprakta çeşitli bitkiler çıkmıştı. Tarhlarda altın sarısı, mor, beyaz çiçekler vardı. Başının üstündeki meyva ağaçları da çiçek açmıştı. Beyaz ve pembe çiçeklerle dolu ağaçlar inanılmayacak kadar güzeldi. Kulaklarına kanat sesleri geliyordu. Mis gibi kokular genzine doluyordu. Güneşte yüzünü sıcak bir el gibi okşuyordu. Mary ve Dickon heyecanla ona bakarak beklediler. Çünkü Colin birden çok değişmişti. Soluk yüzü, boynu ve elleri renklenmişti.

Çocuk, «İyileşeceğim!» diye bağırdı. «İyileşeceğim! Mary! Dickon! İyileşeceğim! Hem sonsuzluğa kadar yaşayacağım!»

Ben Weatherstaff

Colin gizli bahçeyi gördüğü zaman iyileşeceğine inanmıştı. Bahçeye girebilirse yaşayacaktı. İşte sonunda gizli bahçeye gelmişti. Üstelik bu bahçe Mary'yle Dickon'un ilk gördüklerinden çok daha güzeldi. Sanki o gün öğleden sonra bütün çiçekler, ağaçlar, bitkiler sırf bir tek çocuğu sevindirmek için bütün güzelliklerini sergilemekteydiler. Belki de bahar onu mutlu etmek için tüm mucizelerini bu bahçede toplamıştı.

Durup çevresine bakarken Dickon'un gözleri parladı. «Ah, çok güzel oldu. Ben on ikisindeyim, bir süre sonra on üçüme basacağım. Bu on iki yıl içinde pek çok öğleden sonra gördüm. Ama bugün bu bahçedeki kadar güzelini görmemişim.»

Mary mutlulukla içini çekti. «Haklısın. Çok güzel. Dünyada böyle bir yer daha olmaz.»

Colin büyük bir mutlulukla, «Acaba sırf benim görmem için mi bu bahçe böyle süslendi?» dedi.

Mary bağırdı. «Öyle oldu sanırım.»

Gülüştüler.

Tekerlekli sandalyeyi çiçeklerden bembeyaz duran erik ağacının altına çektiler. Ağaç tıpkı bir peri padişahının tahtını andırıyordu. Az ötede çiçeğe durmuş kiraz ve elma ağaçları vardı. Ham elmaların çiçekleri pembeydi. Onların arasından gök masmavi gözüküyordu.

Mary ve Dickon oradan oraya giderek biraz çalıştılar. Colin de onları seyretti. İki çocuk ona türlü türlü ilginç şeyler getiriyorlardı. Yere düşmüş erik çiçekleri, erken yumurtadan çıkan bir kuşun geride bıraktığı kabuklar, ağaçkakan tüyü... Daha sonra Dickon sandalyeyi ağır ağır iterek Colin'i bütün bahçede dolaştırdı. Arasına duruyor, çocuğun bu güzellikleri daha iyi görmesi için bekliyordu. Bu tıpkı bir peri padişahının ülkesine gidip oradaki gizemli güzellikleri görmeye benziyordu.

Colin, «Acaba ardıç kuşunu da görecek miyiz?» diye sordu.

Dickon cevap verdi. «Bir süre sonra onu sık sık göreceksin. Yumurtalardan yavrular çıkınca zavallının çok çalışması gerekecek. Yuvasıyla burası arasında mekik dokuyarak yavrularına yiyecek taşıyacak. Yuvadaki yavrular gagalarını açıp bekleyecekler ve durmadan bağıracaklar. Zavallı kuş taşıdığı yiyeceği hangisinin ağızına atacağını bilemeyecek. Annem yavrularını doyuran bir ardıç kuşu gördüğü zaman kendini tembel bir kadın sandığını söyler. Ardıç kuşları düşünemeyeceğin kadar çalışkandırlar. Annem onların çalışırken ter içinde kaldıklarını anlatır. Ama insanlar bunu göremezlermiş.»

Bu sözlere güldüler. Sonra seslerinin duyulmaması gerektiğini düşünerek telaşla elleriyle ağızlarını örttüler. Colin'e bahçede fısıltıyla ya da hafif sesle konuşmayı gerektiği birkaç gün

önce anlatılmıştı. Çocuk bu gizemli durumdan hoşlanmıştı ve buna uymak için elinden geleni yapıyordu. Ama böyle eşsiz bir eğlence sırasında yüksek sesle konuşmamak, gülmek olmaksızdı.

Öğleden sonranın her dakikası ayrı zevkliydi. Saatler geçtikçe güneş ışınları altın rengini aldı. Tekerekli sandalyeyi yine çiçeklerle kaplı erik ağacının altına çektiler. Dickon da onun yanına yere yerleşti. Cebinden kavalını çıkardı. Tam çalacağı sırada, Colin o zamana kadar dikkat etmediği bir şeyi gördü.

«Karşındaki ağaç çok yaşlı, değil mi?»

Dickon başını kaldırıp ağaca baktı. Mary de bir göz attı. Sonra bir sessizlik oldu.

Dickon bir süre sonra yumuşak bir sesle, «Evet,» dedi.

Mary gözlerini ağaca dikmiş düşünüyordu.

Colin devam etti. «Dalların hepsi kül rengi olmuş. Üstünde bir tek yaprak bile kalmamış. Kurumuş, değil mi?»

Dickon, «Evet,» diye cevap verdi. «Ama ona sarılmış olan güllerin dalları yapraklanıp çiçekler de açınca kuru ağaç hiç gözükmeyecek. O zaman kuru olduğu da anlaşılmayacak. Böylece en güzel duranı da o olacak.»

Mary gözlerini ağaçtan ayırmamıştı, düşünüyordu.

Colin, «Ağacın kalın bir dalı kırılmış,» dedi. «Nasıl kırılmış acaba?»

«Yıllar önce olmuş,» dedi Dickon. Sonra birden rahat bir soluk alarak Colin'in kolunu tuttu. «Şu ardıç kuşuna bak! İşte orada! Eşine yiyecek taşıyor.»

Colin az kalsın kuşu göremeyecekti. Gagasının arasında bir şey taşıyan kırmızı göğüslü kuşu son anda seçti. Ardıç kuşu yeşillikler arasından geçerek, dalların birbirine girdiği kendi köşesine gitti.

Colin arkasına yaslanarak güldü. «Eşine çay götürüyor galiba. Belki de saat beştir. Doğrusu ben de çay isterdim.»

Böylece bu tehlikeli konu kapanmış oldu.

Mary daha sonra Dickon'a usulca, «Ardıç kuşunu büyü ge-

tirdi,» dedi. «Büyü olduğunu biliyorum.» Kız da, Dickon da Colin'in on yıl önce dalı kırılan ağaçla ilgili bir şey soracağından korkmuşlardı.

Dickon kıvrıkcık kızıl saçlarını karıştırarak kaygıyla, «O ağaç diğerlerinden farklı değilmiş gibi davranmalıyız,» demişti. «Zavallı çocuğa bu dalın nasıl kırıldığını hiçbir zaman söyleyemeyiz. Colin ağaçla ilgili bir söz ederse neşeli gözükmeye çalışalım.»

Mary de bunu kabul etmişti. «Çok haklısın.»

Ama o anda ağaca bakarken hiç de neşeli görünememişti. Dickon'un Colin'in annesiyle ilgili sözlerini anımsamıştı.

Dickon pek de istemeyerek konuşmuştu. «Bayan Craven çok güzel bir lady'miş. Annem onun hâlâ Misselthwaite'e gelip oğlu Colin'le ilgilendiğini söylüyor. Bu dünyadan giden bütün anneler öyle yaparlarmış. Colin'in annesinin geldiğine inanıyorum. Bence bu bahçede çalışmamızı o sağladı. Oğlunu buraya getirmemizi de o istedi.»

Oysa Mary bütün bunlara bir büyü'nün neden olduğuna inanıyordu. Büyüyü yapan da Dickon'du. Onun büyüleri yararlı türdendi kuşkusuz. Çocuk çevresinde ne varsa büyülüyordu. Böylece insanlar onu seviyor, yabancı yaratıklar onun dost olduğunu anlıyorlardı.

Mary, Colin o tehlikeli soruyu sorduğu sırada ardıc kuşunun ortaya çıkması da büyüydü, diye düşündü. Bugün büyü tüm etkisini göstererek Colin'i değiştirdi. Yastığını yumruklayıp bağırان, ağlayan deli çocuk değildi artık. Soluk yüzü bile renklendi. Bahçeye girdiği an yüzü, boynu, elleri pembemsi bir renk aldı. Hâlâ da öyle. Balmumundan yapılmış bir heykele benzemiyor artık.

Ardıc kuşunun iki, üç kez eşine yiyecek taşıdığını gördüler. Böylece akıllarına ikinci çayı geldi.

Colin bir şeyler yemeleri gerektiğini düşündü. «Mary, uşaklardan birine söyle. Bir sepete yiyecek koyup havuzun oraya.

biraksınlar. Sonra Dickon'la sen sepeti alıp gizli bahçeye getirirsiniz.»

Bu iyi bir fikirdi doğrusu. Kolayca uygulandı. Beyaz örtüyü yere otların üstüne serdiler. Sıcak çay, tereyağlı ekmeğe, kurabiye ve çörekler acıkmış çocukların pek hoşuna gitti. O sırada yuvalarına yiyecek taşıyan birkaç kuş da olanları merak ederek araştırma yaptılar. Ekmeğe kırıntılarını alıp götürdüler.

Fındık'la Fıstık birer parça çörekle ağaçlara tırmandılar. Kurum ise tereyağlı yarım dilim ekmeği alıp bir köşeye çekildi. Bunu gagalayıp çevirdi, inceledi ve bağırarak fikrini açıkladı. Sonra da ekmeği yutuverdi.

Vakit ilerliyordu. Güneş ışınları turuncu bir renk almaktaydı. Arılar kovanlarına dönüyorlardı. Kuşların çoğu da yuvalarına çekilmişlerdi.

Dickon ve Mary yerde oturuyorlardı. Çay sepeti eve götürülmek üzere yerleştirilmişti. Colin arkasındaki yastıklara dayanıp alnına düşen gür saçları geriye itmişti. Yüzünde sağlıklı bir renk vardı.

«Bugünün geçmesini istemiyorum,» dedi. «Ama yarın da buraya geleceğim. Öbür gün de... daha öbürgün de.»

Mary ona baktı. «Böylece bol bol temiz hava alacaksın, değil mi?»

Colin, «Her gün temiz hava alacağım,» diye karşılık verdi. «Baharı gördüm artık. Yazı da göreceğim. Burada büyüyen her şeyi göreceğim. Kendim de burada büyüyeceğim.»

Dickon başını salladı. «Öyle olacak. Yakında sen de bizler gibi burada dolaşıp toprakları eşeleyeceksin.»

Colin kıpkırmızı kesildi. «Dolaşmak mı?» diye mırıldandı. «Toprakları eşelemek mi? Bunları yapabilecek miyim?»

Dickon ona biraz da kaygıyla baktı. Çünkü Colin'e bacaklarında bir şey olup olmadığını sormamışlardı.

Dickon sonunda cesaretle konuştu. «Elbette yürüyeceksin. Herkes gibi senin de bacakların var.»

Mary birden çok korktu. Ama Colin'in sözlerini duyunca içi rahat etti.

«Bacaklarımda bir şey yok. Sadece çok zayıf ve güçsüz. Öyle titriyor ki, ayakta durmaya korkuyorum.»

Dickon, «Öyleyse korkmamalısın,» diye cesaret verdi. Birden çok neşelenmişti. «Yürümeye alışınca hiç korkun kalmayacak zaten.»

Colin hareketsiz oturuyor ve her şeye şaşırmış gibi bakıyordu. «Gerçek mi?»

«Tabii.»

Bir süre konuşmadılar. Güneş alçalıyordu. Her şeyin sustuğu saat gelmişti. Çok hareketli bir öğleden sonra geçirmişlerdi. Colin rahat rahat dinlenir gibiydi. Dickon'un hayvanları bile dolaşmaktan vazgeçip biraraya toplanmışlardı. Kurum yakındaki bir dala tünemişti. Gözleri kapalıydı. Mary onun neredeyse horlayacağını düşündü.

Bu sessizlik sürerken Colin birden başını kaldırarak telaşla, «Kim bu adam?» diye fısıldadı.

İki çocuk aynı anda, «Adam mı?» diye bağırdılar.

Colin eliyle yüksek duvarı işaret etti.

«Bakın,» diye mırıldandı. «Bakın!»

Mary ve Dickon dönüp bakınca Ben Weatherstaff'ın öfkeli yüzünü gördüler. İhtiyar bahçıvan bir merdivene tırmanmış, duvarın üstünden bakıyordu.

Mary'ye doğru yumruğunu sallayarak, «Eğer bekâr olmasaydım, eğer öz kızım olsaydın seni iyice döverdim!» diye gürledi.

Yaşlı bahçıvan saldıracakmış gibi bir basamak daha çıktı. Sanki duvardan atlayıp Mary'ye saldırmaya hazırlanıyordu. Ama Mary kalkıp ona yaklaşınca adam hareketsiz kaldı. Kıza bakarak yumruğunu salladı yine.

«Zaten seni gözüm tutmamıştı!» diye haykırdı. «Seni ilk gördüğümde yüzüne bakmak istemedim. Sarı suratlı, sıska bir kızdın. Durmadan soru soruyor, burnunu herkesin işine sokma-

ya kalkıyordun. Benimle nasıl arkadaş olduğuna da aklım ermedi. Eğer o ardıc kuşu olmasaydı... O kuşa da ne diyeyim bilmem...»

Mary kendini toplamaya çalıştı. Duvarın dibinde durmuş, adama bakıyordu. «Ben Weatherstaff, bana bahçenin yolunu ardıc kuşu gösterdi.»

Yaşlı bahçıvan bu sözleri duyunca büsbütün kızdı. Az kal-sın duvarın üstünden bahçeye atlayacaktı.

«Sen gerçekten kötü bir çocuksun!» diye bağırdı. «Suçu küçük bir ardıc kuşunun üstüne atıyorsun! Aslında küstah bir yaratıktır ama böyle bir şeyi yapamaz. Demek sana yolu o gösterdi! Senin gibi bir çocuk...» Ama adam bu arada büyük me-raka kapılmıştı. Onun için de kızı azarlamayı bırakıp, «Oraya girmeyi nasıl başardın?» diye sordu.

Mary inatla gerçeği tekrarladı. «Yolu ardıc kuşu gösterdi. Aslında kuş bunu yaptığının farkında değildi elbet. Ama bana yolu gösterdi. Orada durup bana yumruğunu sallarsan olanları anlatamam.»

İhtiyar Ben Weatherstaff birden yumruğunu sallamaktan vazgeçti. Ağız açık kaldı. Kızın başının üstünden geride bir yere bakıyordu. Çimenliğin oradan gelen birine dikmişti gözlerini.

Yaşlı bahçıvan bağırmaya başlayınca Colin çok şaşırmış ve büyülenmiş gibi oturduğu yerde kalıp dinlemişti. Ama az sonra kendini toplayıp bir mihrace tavrıyla Dickon'a, «Sandalyemi oraya götür!» diye emir vermişti. «Sandalyeyi duvarın dibine götür ve Ben Weatherstaff'ın karşısında durdur.»

İşte yaşlı bahçıvanın gördüğü de sandalyedeki çocuktur. Bu yüzden ağız açık kalmıştı. İçine saten yastıklar yerleştirilmiş, üstüne güzel kürk battaniyeler örtülmüş sandalye süslü bir arabaya benziyordu. Bunun içindeki mihraceyi andıran çocuğun kurumla arkasına yaslanarak onu süzmesi adamı etkilemişti. Özellikle siyah kirpikli gri gözlerin etkisinde kalmıştı. Colin ince ellerini emir verir gibi havaya kaldırdı. Araba tam Ben Weat-

herstaff'ın burnunun dibinde durdu. Doğrusu yaşlı adamın şaşmasına hak vermek gerekirdi.

Mihrace, «Kim olduğumu biliyor musun?» diye sordu.

İhtiyar Ben Weatherstaff hâlâ bakıyordu. Akları kızarmış yorgun gözlerini çocuğa dikmişti. O anda hayal görür gibiydi. Baktı, baktı, sonra yutkunmaya çalıştı. Çünkü boğazına bir yumru tıkanmıştı. Bir şey söyleyemedi.

Colin, daha da kibirli bir tavırla, «Kim olduğumu biliyor musun?» diye yineledi. «Cevap ver!»

Ben Weatherstaff buruşmuş elini gözlerine götürdü. Gözlerini ovuşturduktan sonra, titreyen garip bir sesle karşılık verdi. «Kim misin? Kim olduğumu biliyorum. Bana bakan gözler anneninkilerin eşi. Buraya nasıl geldiğini Tanrı bilir. Ama senin o zavallı sakat olduğunu biliyorum.»

Colin o anda sırtının zayıf olduğunu unuttu. Yüzü öfkeden kıpkırmızı kesildi ve doğrulup dimdik oturdu.

«Ben sakat değilim! Sakat değilim!» diye haykırdı.

Mary de onun kadar kızmıştı. Olanca sesiyle bağırmaya başladı. «O sakat değil. Sırtında topluiğne başı kadar bile şişlik yok! Sırtına baktım, kamburu filan yok!»

Ben Weatherstaff yine elini gözlerine götürdü, sonra alnını sıvazladı. Yeterince göremiyormuş, bakmaya doyamıyormuş gibi süzüyordu çocuğu. Eli titriyor, dudakları titriyor, sesi titriyordu. Aslında cahil bir adamdı. Aklına geleni söylemeye alışmış, patavatsız, yaşlı bir adamdı. Yalnızca duyduğu şeyleri anımsatabiliyordu.

Boğuk bir sesle, «Yani sırtında kamburun yok mu?» diye sordu.

Colin, «Yok!» diye bağırdı.

Ben Weatherstaff'ın sesi daha da boğuklaştı. «Bacakların sakat değil mi?»

Colin işte buna dayanamadı. Birden kendini son derece güçlü hissetti. O zamana kadar kimse bacaklarının sakatlığından söz etmemişti. Bu konuda fısıldaştıklarını anımsamıyordu.

Ama Ben Weatherstaff onun sakat olduğunu sanıyordu. Genç mihracenin böyle bir hakarete dayanması olanaksızdı. Öfkesi ve yaralanan gururu yüzünden bir anda her şeyi unuttu. O ana kadar bilmediği bir güce kavuştu. Bu olağanüstü bir güçtü.

Dickon'a seslendi. «Buraya gel!» Bir yandan da bacaklarını örten battaniyeleri sıyırıp bunlardan kurtulmaya çalışıyordu. «Buraya gel! Buraya gel! Hemen gel!»

Dickon hemen onun yanına koştu. Soluğunu tutan Mary korkudan bembeyaz kesilmişti.

Kısa bir debelenmeden sonra üstündeki battaniyeleri yere attı Colin. Dickon onun kolunu tutuyordu. Colin'in sıksa bacakları ortadaydı. Sonra ayaklarını çimlerin üstüne bastı ve dimdik durdu. O anda bir ok gibi dümdüzdü vücudu. Üstelik çok da boylu görünüyordu. Başını geriye atmıştı. Gri gözleri ateş saçıyordu.

Ben Weatherstaff'ı süzerek, «İşte!» diye haykırdı. «Bana bak! Bana bak... bak!»

Dickon da dayanamayarak bağırdı. «Onun hiç sakatlığı yok. Yorkshire'daki çocuklar gibi vücudu düzgün!»

Mary, Ben Weatherstaff'ın halini görünce şaşırıp kaldı. Yaşlı adam acı acı yutkundu, sonra kırıksık yanaklarından yaşlar süzölmeye başladı.

Ellerini birbirine vurarak, «İnsanlar ne kadar yalancı!» dedi. «Sen çok zayıf ve bir hayalet kadar da soluk renklisin. Ama vücudunda eğrilik filan yok. Bu gidişle güçlü bir erkek olabileceksin. Tanrı seni korusun!»

Dickon, Colin'in kolunu sıkıca tutuyordu. Ama çocuk zaten iki ayağının üstünde sağlamca duruyor, hiç sallanmıyordu. Daha da dikleşerek Ben Weatherstaff'ın yüzüne baktı.

«Babam burada yokken efendin benim. Dediklerimi yapmak zorundasın. Bu benim bahçem. Bu konuda kimseye bir şey söylemeye kalkma! O merdivenden in. Uzun duvarın oradaki yola çık. Bayan Mary seni karşılayıp buraya getirecek. Konuşmak istiyorum. Seni istemiyorduk ama buraya geldiğin için bu

sırrı seninle paylaşmak zorundayız. Çabuk ol!»

Ben Weatherstaff'un kırışık yüzü gözyaşlarından ıslanmıştı. Gözlerini dimdik duran zayıf çocuktan alamıyordu.

Fısıldar gibi konuştu. «Oğlum... Ah, oğlum!» Sonra kendini toplayarak elini kasketine götürüp bahçıvanlara özgü şekilde selam verdi. «Evet, efendim! Evet, efendim!» Verilen emre uyararak merdivenden inip gözden kayboldu.

Güneş Batarken

Bahçıvanın başı gözden kaybolunca Colin, Mary'ye döndü. «Hadi gidip onu karşıla.»

Mary koşa koşa bahçeden geçip sarmaşıkların gizlediği kapıdan çıktı.

Dickon büyük bir dikkatle Colin'e bakıyordu. Çocuğun yanakları kızarmıştı. Şaşılacak bir durumdu bu. Colin ayakta sallanmıyor, düşeceğine benzemiyordu.

Dickon gülümsemedi. «Sana söylemiştim. Korkun geçtiği an bunu başarabileceğini söylemiştim.»

«Evet, artık korkmuyorum.»

Birden Mary'nin söylediği bir şeyi anımsayarak sert bir sesle, «Büyü mü yapıyorsun?» diye sordu.

Dickon uçları yukarı kıvrık kocaman ağzını açarak neşeli neşeli güldü. «Büyüyü yapan sensin. Aynı büyü bu çiçeklerin topraktan çıkmalarını sağladı.» Kalın altlı potiniyle tarhtaki çiğdemleri işaret etti.

Colin çiçeklere baktı. Sonra ağır ağır konuştu. «Evet... Bundan daha etkili bir büyü olamaz... Hayır, olamaz.»

Daha da dikleşerek birkaç metre uzaktaki bir ağacı işaret etti. «Oraya kadar yürüyeceğim. Weatherstaff geldiğinde orada duracağım. Gerekirse ağaca dayanırım. Canım istediği zaman da oturacağım. Ama şimdi ayakta kalmam gerekiyor. Sandal-

yeden bir battaniye getir.»

Colin ağaca doğru yürüdü. Dickon onu kolundan tutuyordu ama çocuk hiç sendelemeyen ilerlemekteydi. Ağacın gövdesine sırtını dayayıp durdu. Ağacı destek olarak kullandığı belli değildi, çünkü dimdikdi ve çok uzun boylu görünüyordu.

Ben Weatherstaff duvardaki kapıdan geçince Colin'in orada durduğunu gördü ve Mary'nin kendi kendine bir şeyler mırıldandığını duydu. Dimdik duran zayıf çocuğu ve onun gururlu yüzünü seyretmek istiyordu. Dikkatinin dağılması canını sıkıttı. Bu yüzden biraz da ters ters, «Ne diyorsun?» diye sordu.

Kız yanıt vermedi. Kendi kendine durmadan tekrarlıyordu. «Yapabilirsin! Bunu yapabilirsin. Yapabileceğini söylemiştim! Yapabilirsin!»

Mary bu sözleri Colin'e söylüyordu. Onun böyle ayakta durmaya devam etmesini sağlamak için büyü yapıyordu aklınca. Colin yaşlı bahçıvanın önünde yere düşmemeliydi. Buna dayanamazdı Mary. Colin'in birden çok güzelleştiğini fark etmiş ve büyük bir coşkuya kapılmıştı.

Colin gururlu gözlerini Ben Weatherstaff'a dikti. «Bana bak!» diye emir verdi. «Bana dikkatle bak! Ben kambur muyum? Bacaklarım eğri mi?»

Ben Weatherstaff kapıldığı güçlü duygulardan kurtulamamıştı ama kendini biraz toplamıştı. «Hayır, kambur değilsin. Bacaklarında da bir şey yok. Neden kendini gizledin? Neden herkesin seni sakat ve aptal sanmalarına izin verdin?»

Colin öfkeyle, «Aptal mı?» diye gürlledi. «Kim söyledi bunu?»

Ben Weatherstaff içini çekti. «Kim söyleyecek? Budalalar tabii. Dünya durmadan anıran merkeplerle doludur. Sadece yalanları anırırlar. Neden kendini eve kapadın?»

Colin kısaca, «Herkes öleceğimi sanıyordu,» diye karşılık verdi. «Ama ölecek değilim!»

Yaşlı adam kısık bir sesle ve sevinçle güldü. «Sen öleceksin ha! Böyle şey olamaz. Bir kere çok cesursun. Hemen sandalyeden fırlayıp ayağa kalkınca bunu anladım. İşlerin yo-

lunda olduğu belli. Şimdi o battaniyenin üstüne otur biraz, küçük bey. Bana da emirlerini ver.»

Yaşlı adam çocuğa garip bir sevgiyle karışık bir anlayış göstermekteydi. Mary onu yolda karşılayıp bahçeye getirirken olanları kısaca anlatmıştı. «Colin iyileşiyor,» demişti. «Bunu bahçe sağladı. Kimse ona ölümden filan söz etmemeli.»

Genç mihrace ağacın altındaki battaniyenin üstüne oturmak lütfunda bulundu.

«Bahçelerde ne iş yapıyorsun, Weatherstaff?» diye sordu.

«Ne söylerlerse onu yapıyorum, Beni burada onun hatırı için tutuyorlar. Çünkü o beni severdi?»

Colin, «O kim?» dedi.

«Annen.»

Colin, «Annem mi?» diye mırıldanarak çevresine bakındı. Birden durgunlaşmıştı. «Demek burası annemin bahçesiydi...»

Ben Weatherstaff da çevreye baktı. «Evet, onun bahçesiydi! Bu bahçeyi çok severdi.»

Colin, «Şimdi bu bahçe benim,» diye açıklama yaptı. «Ben de burayı çok seviyorum. Her gün buraya geleceğim. Ama bu bir sır olarak kalacak. Buraya geldiğimizi kimse bilmemeli. Bu bir emir. Dickon'la Mary bu bahçeyi canlandırmak için çok çalıştılar. Arasına onlara yardım etmen için seni çağırtacağım. Kimsenin seni göremeyeceği zaman gelmelisin.»

Ben Weatherstaff'ın kırışık yüzünde bir gülüş belirdi. «Ben daha önce de buraya geldim ve kimse beni görmedi.»

Colin, «Ne?» diye bağırdı. «Ne zaman?»

Yaşlı adam çenesini kaşıyarak çevresine bakındı. «En son iki yıl önce geldim.»

Colin atıldı. «Ama buraya on yıldır hiç kimse girmemiş! Kapı yokmuş!»

Ben gülümseyerek, «Ben hiç kimseyim işte,» diye cevap verdi. «Hem ben kapıdan girmedim. Duvarın üstünden atladım. Son iki yıldır romatizma yüzünden duvara tırmanamıyorum.»

Dickon başını salladı. «Bahçeye girip gülleri budadın, değil mi? Güllerin nasıl budanmış olduğunu bir türlü anlayamadım.»

Ben Weatherstaff, «O bahçeyi severdi,» diye mırıldandı. «Hem de çok severdi. Ne kadar genç ve güzeldi. Bir kere güle- rek, 'Ben,' dedi. 'Eğer hastalanırsam ya da göçüp gidersem güllerime bakmalısın.' O gidince bahçeye kimsenin girmemesi için emir verildi.» Adam inadını belirten sert bir sesle devam et- ti, «Ama ben girdim. Romatizma bana engel olana kadar duvar- dan atlayıp bahçeye girdim. Yılda bir kez gülleri budayıp gere- keni yaptım. Çünkü bana ilk emir veren oydu.»

Colin ona baktı. «Böyle yaptığına memnun oldum, 'Weat- herstaff. Sırrımızı saklayabileceğini anlıyorum.»

Dickon da, «Eğer güllere bakmasaydın hepsi ölürdü,» dedi. «Birinin bunları budadığını anlamıştım zaten.»

Yaşlı bahçıvan, Colin'i süzüyordu hâlâ. «Sırrı saklayaca- ğım, efendim. Hem romatizması olan bir adamın kapıdan gir- mesi daha kolay olacak elbet.»

Mary küçük el küreğini ağacın altındaki çimenlerin üstüne bırakmıştı. Colin uzanıp bunu aldı. Yüzünde garip bir ifade be- lirmişti. Kürekle toprakları kazmaya başladı. İnce eli çok güç- süzdü. Diğerleri seyrederken küreği toprağa sapladı. Biraz top- rak alıp yana attı. Mary soluğunu tutmuş bakıyordu.

Kendi kendine, bunu yapabilirsin, dedi. Yapabilirsin!

Dickon'un yuvarlak gözleri heyecanlıydı ama ağzını açıp bir şey söylemedi. Ben Weatherstaff da durumu ilgiyle izlemek- teydi.

Colin yılmadan devam etti. Birkaç kürek toprağı yana at- tıktan sonra sevinçle konuştu. «Benim de burada başkaları gibi dolaşabileceğimi söylemiştin, Dickon. Toprağı kazacağımı da söylemiştin. Bu sözleri duyunca beni memnun etmek için böyle konuştuğunu sanmıştım. Bugün ilk gün... Ama hem yü- rüdüm, hem de toprağı kazdım.»

Ben Weatherstaff bu sözleri duyunca şaşırıldı. Sonra da gülmeye başladı. «Ah, böylece akli başında bir çocuk olduğun anlaşılıyor. Sen de Yorkshire'lı bir gençsin. Toprağı kazdın iş- te. Oraya bir şey dikmek ister misin? İstersen sana bir saksı gül getireyim.»

Colin bunu duyunca coşkuyla toprağı kazmaya devam etti. «Haydi, git getir! Cabuk ol!»

Bu çabucak halledildi. Ben Weatherstaff romatizmasını unutup koşarcasına gitti. Dickon, Colin'in açtığı çukuru derinleştirip genişletti. İnce elleri güçsüz kalmış çocuğun bunu yapabilmesi şimdilik olanaksızdı. Mary koşarak süzgeçli kovayı almaya gitti. Dickon çukur açarken, Colin de çıkan toprakları küreğıyle yanlara çekiyordu.

Colin sonra başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Yanakları heyecandan ve çabadan pembeleşmişti. «Güneş batmadan çiçeğı dikmek istiyorum,» dedi.

Mary güneşin Colin'e çiçeğı dikme fırsatını vermek için birkaç dakika geç battığını düşündü daha sonra.

Ben Weatherstaff seradan aldığı bir saksı gülle geri döndü. Yaşlı adam hafif topallamakla birlikte yine de koşarcasına geldi. O da iyice heyecanlanmıştı. Çukurun yanında diz çökerek gülün saksısını kırdı.

Fidanı Colin'e uzatarak, «Al oğlum,» dedi. «Tıpkı bir kralın yeni bir ülkeye gittiğı zaman yaptığı gibi, sen de bu gülü kendi ellerinle toprağı dikmelisin.»

Colin'in beyaz elleri biraz titriyordu ve yüzü kızarmıştı. Güllü alıp çukura soktu. İhtiyar Ben gülün çevresine toprak doldurup elleriyle bastırarak sıkıştırdı. Mary dizlerinin üstünde durmuş, onları seyrediyordu. Kurum da daldan uçup gelerek yapılanları ilgiyle izlemeye başlamıştı. Fındık ve Fıstık kiraz ağacında neşeli neşeli konuşuyorlardı.

Colin sonunda, «Gül dikildi!» diyerek gülümsedi. «Güneş de batmak üzere. Bana yardım et, Dickon. Güneş batarken ayakta durmak istiyorum. Bu da büyüünün bir parçası.»

Dickon onu yerden kaldırdı. Büyü Colin'e büyük bir güç vermişti. Güneş battığı sırada çocuk iki ayağının üstünde durmuş gülüyordu.

Büyü

Çocuklar eve döndüklerinde, uzun süre önce gelmiş olan Doktor Craven'i bekler buldular. Adam telaşlanmış, Colin'i buldurmak için bahçeye birini yollamayı düşünmeye başlamıştı. Colin odasına getirilince doktor ciddi ciddi onu süzdü. «Bu kadar uzun süre kalmamalıydın,» dedi. «Kendini ilk günden böyle yormamalısın.»

«Hiç yorulmadım. Temiz hava bana iyi geldi. Yarın sabah da açık havaya çıkacağım. Öğleden sonra da...»

Doktor Craven, «Buna izin verebileceğimi pek sanmıyorum,» diye mırıldandı, «Korkarım bu doğru olmaz.»

Colin sakin sakin karşılık verdi. «Bana engel olmaya kalkışmak da doğru olmaz. Gideceğim.»

Mary bile Colin'in bu huyuna şaşıyordu. Çocuk herkese emir veren küçük bir canavar olduğunun farkında değildi. O zamana kadar ıssız bir adada, yaşamıştı sanki. Kendi bu adanın kralıydı ve çevresindeki birkaç kişiye emir vermeye alışmıştı. Onun gerçeği anlamasını sağlayacak kimse de çıkmamıştı. Kendini karşılaştırabileceği bir çocuk da yoktu. Aslında Mary de ona benziyordu. Ancak malikâneye geldikten sonra davranışlarının hoş olmadığını anlamaya başlamıştı. Colin'e de bunu açıklaması gerektiğini düşündü. Doktor Craven gittikten sonra oturup bir süre Colin'i süzdü. Onun neden böyle baktığını sormasını istiyordu. Colin de sordu tabii.

«Neden beni öyle süzüyorsun?»

«Doktor Craven'e acıdığımı düşünüyordum.»

Colin sakin sakin ama biraz da sevinerek, «Ben de öyle,» dedi. «Artık ölmeyeceğime göre malikâneyi ele geçiremeyecek.»

«Bu yüzden de ona acıdım ama aslında başka şey düşünüyorum. Sürekli kabalık eden bir çocuğa yıllarca yumuşak

davranabilmek çok zor olmalı. Ben bunu asla yapmazdım.»

Colin bu sözlerden hiç rahatsız olmamıştı. «Ben kaba mıyım?» diye sordu.

«Eğer Doktor Craven'in oğlu olsaydın, o da çocuklarını döven bir baba olsaydı, seni mutlaka tokatlardı.»

«Ama bunu yapmaya cesaret edemez.»

Mary, «Haklısın, cesaret edemez,» derken tarafsızca düşünüyordu. «Şimdiye kadar kimse senin hoşuna gitmeyen bir şeyi yapmaya cesaret edemedi. Çünkü öleceğin sanılıyordu. Yani böyle şeyler vardı. Senin zavallı bir çocuk olduğuna inanıyorlardı.»

«Ben zavallı bir yaratık olmayacağım. Kimsenin zavallı bir yaratık olduğumu düşünmesine izin vermeyeceğim. Bugün ayağa kalkıp durdum.»

Mary sözlerine devam etti. «Her istediğini yaptığın için böyle acayip biri olup çıkmışsın.»

Colin kaşlarını çatarak dönüp ona baktı. «Yani ben acayip biri miyim?»

Mary, «Evet,» diye karşılık verdi. «Hem de çok acayıpsın. Ama bu yüzden kızmana gerek yok. Çünkü ben de tuhaf bir insanım. Ben Weatherstaff da öyle. İnsanlardan hoşlanmaya başlamadan, gizli bahçeyi bulmadan önce çok daha acayıptim.»

Colin söylendi. «Ben acayip olmak istemiyorum. Böyle olmayacağım.» Kararlı bir tavırla bakıyordu.

Colin çok gururlu bir çocuktü. Bir süre öyle sessiz sedasız yatarak düşündü. Mary onun birden gülümsediğini gördü. Böylece çocuğun yüzü bir anda değişip güzelleşti.

«Her gün bahçeye gidecek olursam acayıplığım geçecektir. O bahçede büyü var. Hem de çok yararlı ve etkili bir büyü. Böyle olduğuna inanıyorum, Mary.»

«Ben de öyle, Colin.»

«Bu gerçek bir büyü olmasa bile, öyleymiş gibi davranabiliriz. O bahçede bir şey var. Bir şey var.»

Mary başını salladı. «Büyü, ama güzel ve yararlı bir büyü.»

O günü izleyen aylarda da büyü etkisini gösterdi. Bahçede çok güzel şeyler oldu! Bahçesi olmayan bir insan bunu asla anlayamazdı. Oysa bahçesi bulunan biri, o aylar boyunca olanları anlatabilmek için büyük bir kitap yazmak gerektiğini bilirdi. Başlangıçta yeşil yaprakların durmadan toprakları iteceğini ve başka bir şey olmayacağını sandılar. Sonra yeşil bitkilerde tomurcuklar belirdi. Daha sonra goncalar ortaya çıktı. Goncalar birden renk renk açıldılar. Bahçede mavinin, morun, kırmızının, her rengi her tonu vardı. Hem çiçekler sadece tarhlarda da değildi. Bahçenin her yanını, en loş köşeleri bile çiçek kaplamıştı.

Ben Weatherstaff usta bir bahçivandı. Bahçe duvarının arasındaki harçların bir bölümünü çıkarıp oralara toprak koymuştu. Böylece o topraklarda büyüyen çiçekli sarmaşıklar duvarları sarmıştı. Süsenler ve beyaz zambaklar çimenlerin arasından yükseliyordu. Bahçe gül, küpe çiçeği, hezaren, zerrinle doluydu. Daha türlü çiçek vardı.

Ben Weatherstaff, «O çiçekleri çok severdi,» dedi. «Çiçeklere bayılırdı. Topraktan çıkıp gökyüzüne bakan bitkileri çok sevdiğini sık sık tekrarlardı. Mavi gökyüzünün de çok güzel olduğunu söylerdi. 'Gökyüzü insana neşe veriyor,' derdi.»

Dickon'la Mary'nin ekmiş olduğu tohumlar sanki periler tarafından yetiştirilmiş gibi büyümüşü. Her renk gelincik yumuşak esintide hafif hafif sallanıyordu. Bu ipek yapraklı çiçekler bahçedeki öbür çiçeklere neşeyle kafa tutar gibiydiler. Nerdeyse her yanı kaplamışlardı. Bahçenin eski çiçekleri onların arasına katılmasına şaşmaktaydılar. Bu renkli yaratıkların nereden geldiğini bilemiyorlardı.

Hele güller! Güller eşsizdi! Otların arasından çıkan güller güneş saatini sarmıştı. Ağaçların gövdelerine sarılıp dallarından sarkmıştı. Duvarları da kaplamıştı. Bu güzel çiçekler günden güne, saatten saate değişiyor, canlanıyor, açıyordu.

Colin bütün bunları görüyor, her değişikliği gözlüyordu. Onu her gün bahçeye getiriyorlardı. Yağmur yağmadığı zaman bütün günü bahçede geçiriyordu. Her gün onu mutlu etmekteydi. Çimenliğe uzanarak, «Bitkilerin büyümesini seyrediyorum,» diyordu.

Colin ayakta durabildiğini anladığı andan sonra düşünmeye başlamıştı. Ona bir büyü'nün yardım ettiğini sanıyordu. Mary de bu büyü'nün etkili olduğunu söyleyince çok sevinmişti. Durmadan bundan söz ediyordu.

Bir gün, «Dünyada birçok büyü olmalı,» dedi. «Ama insanlar bunun farkında değiller. Ya da nasıl büyü yapacaklarını bilmiyorlar. Belki de güzel şeyler olacağını söyleyerek işe başlamak gerek. Bunu sürekli tekrarlıyorsanız sonunda o güzel şeyler olabilir. Bir deney yapacağım.»

Ertesi sabah gizli bahçeye gidince Colin, Ben Weatherstaff'u çağırttı. Hemen gelen yaşlı bahçıvan genç mihraceyi bir ağacın altında dururken gördü. Çocuk tatlı tatlı gülümsüyordu.

Colin, «Günaydın, Ben Weatherstaff,» diye söze başladı. «Mary ve Dickon'la karşımda durup beni dinlemeni istiyorum. Çünkü hepinize çok önemli bir şey söyleyeceğim.»

Ben Weatherstaff eliyle kasketine dokundu. «Emredersiniz, efendim.» Ben Weatherstaff gençliğinde kaçıp bir gemide çalışmıştı. Onun için de tıpkı denizciler gibi konuşarak Colin'i pek eğlendiriyordu.

«Bilimsel bir deney yapacağım,» dedi mihrace. «Büyüdüğüm zaman bilimde büyük buluşlar yapacağıma da inanıyorum. Bu deneye şimdi başlayacağım.»

Ben Weatherstaff hemen, «Emredersiniz, efendim,» diye karşılık verdi. Oysa bilimsel deney sözünü ilk kez duyuyor, anlamını bilmiyordu.

Mary de bunu ilk kez duyuyordu. Colin'in pek çok kitap okumuş olduğunu biliyordu. Çocuk epey bilgiliydi. Üstelik istediği zaman karşısındakileri kolayca etkileyebiliyordu. Başını kaldırıp parlak gri gözlerini insanın yüzüne dikince, istemese-

niz de ona inanıyordunuz. Oysa henüz on birine gelmemiști.

Colin, «Yapacağım büyük deneyler büyüyle ilgili olacak,» diye devam etti. «Büyüyle ilgili buluşlarım da olacak. Büyü çok önemli bir şeydir ama bunu bilen pek azdır. Sadece eski kitaplardaki birkaç kişinin bildiği anlaşılıyor. Mary'nin de bu konuda biraz bilgisi var. Çünkü Hint fakirlerinin bulunduğu bir ülkede doğmuş. Dickon da büyü biliyor. Bundan eminim. Ama belki de kendi bunun farkında değil. Dickon insanları etkileyip kendini kolaylıkla sevdireyor. Hayvanları etkileyip onlarla dost oluyor. Eğer hayvanları büyüleyen bir çocuk olmasaydı, beni görmeye gelmesine hiçbir zaman izin vermezdim. Bir çocuk da aslında genç bir hayvan sayılabilir. Yani Dickon çocukları da büyülüyor. Ben her şeyde büyü olduğuna inanıyorum. Ne var ki, biz onu ele geçirmeyi bilmiyoruz. Ondaki elektrik, buhar ya da atlar gibi yararlanamıyoruz.»

Bu sözler çok etkileyiciydi. Ben Weatherstaff çok etkilen-di. Ani bir coşkuya kapıldığı için yerinde duramaz hale geldi. «Evet, efendim,» diye bağırarak dimdik durdu.

Colin sözüne devam etti. «Mary, bu bahçeyi bulduğu zaman her şey ölmüş gibiydi. Bütün bitkiler, ağaçlar kurumuştu benziyordu.»

Mary başını salladı. «Öyle.»

«Sonra bir şey bitkileri iterek topraktan çıkarmaya başladı. Hiçden bazı şeyler yarattı yani. Bir gün önce toprakların üstü bomboşken, ertesi gün bitkiler belirdi. Ben şimdiye kadar böyle şeylerle ilgilenmezdim. Bir bitkiyi incelediğimi anımsamıyorum. Ama birden meraka kapıldım. Bilim adamları meraklıdır. Ben de bilim adamı olacağım.»

Yaşlı bahçıvan heyecanla başını salladı. «Evet, efendim.»

«Bu mucizeleri görünce kendi kendime, 'Bu nedir?' diye sordum. 'Bu nedir?' Bu gücün adını bilmiyordum. Onun için de büyü adını verdim. Şimdiye kadar güneşin doğuşunu görmedim. Ama Mary ve Dickon görmüşler. Anlattıklarından bunun da büyü olduğunu anlıyorum.»

Mary, «Doğru,» diye mırıldandı.

«Bu bahçeye geldiğim gün ağaçların arasından gözükten gökyüzüne baktım. O zaman birden mutlu olduğumu hissettim. Sanki içimden bir güç göğsümü kabartıyor ve daha hızlı soluk almama neden oluyordu. Büyü insana güç veriyor. Yoktan türlü şeylerin var olmasını sağlıyor. Her şey büyüyle oluşmuş. Yapraklar, ağaçlar, çiçekler, kuşlar, tilkiler, sincaplar, insanlar...»

Colin'in gözleri parlıyordu. «Bu bahçede de büyü var. Her yer büyü dolu. Bu bahçedeki büyü ayağa kalkıp durmamı sağladı. Artık yaşayıp büyüyeceğimi, bir erkek olacağımı biliyorum. Şimdi bilimsel deneyi yapacağım. Büyüden birazının içime dolmasını sağlayacağım. Böylece güçlenip büyüyeceğim. Ama bunu nasıl yapacağımı bilemiyorum.»

Karşısında duran Mary, Dickon ve Ben Weatherstaff'ı süzdü. Onlar bir şey söylemeyince çocuk devam etti.

«Eğer düşünürsek, büyü bize gelebilir. Belki çare bu. İlk kez, ayakta durmaya çalışırken Mary'nin, 'Bunu yapabilirsin! yapabilirsin!' diye tekrarladığını duydum. Gerçekten de ayakta durmayı başardım. Çaba göstermem de gerekti elbet. Ama Mary'nin büyülerinin de yardımı oldu, Dickon'un kilerin de. Artık her sabah ve gece 'içimde büyü var,' diye tekrarlayacağım. 'Bu büyü beni iyileştiriyor! Dickon kadar güçlü olacağım! Dickon kadar güçlü olacağım!' Gündüzleri de her aklıma geldiğinde aynı sözleri yineleyeceğim. Hepiniz de aynı şeyi yapmalısınız. İşte deneyim bu. Şimdi söyle bakalım. Bana yardım edecek misin, Ben Weatherstaff?»

İhtiyar bahçıvan hemen dimdik durdu. «Evet, efendim. Evet, evet!»

«Eğitilmiş askerler gibi bunu her gün düzgün şekilde yaparsan neler olacağını göreceğiz. Böylece deneyin başarılı olup olmayacağını anlayacağız. Bir şeyi sık sık tekrarlayarak onun kafana yerleşmesini sağlayabilirsin. Büyüde de böyle olduğunu sanıyorum. Eğer sana yardım etmesi için sürekli olarak çağırırsan büyü içine dolar ve güzel şeyler yapabilir.»

Mary atıldı. «Hindistan'dayken bir subayın anneme fakirlerden söz ettiğini duymuştum. Hintli fakirler aynı sözleri bin-

lerce kez üstüste tekrarlanmış.»

Ben Weatherstaff kaşlarını çatarak, «Jem Fettleworth'un eşinin de aynı şeyi binlerce kere tekrarladığını duydum,» diye söylendi. «Jem'in pis bir sarhoş olduğunu tekrarladı. Bu da doğru. Ama etkisi iyi olmadı. Jem kadını azarladıktan sonra yine içmeye gitti.»

Colin büyük bir ciddilikle bu durumu düşünmeye başladı. Sonra birden neşelendi.

«Yine de sözlerin bir etkisi olmuş. O kadın yanlış bir büyüye başvurmuş. Kocasını da onu azarlamış. Oysa uygun büyüü kullanarak tatlı sözler söyleseydi belki de Jem ona kızıp içki içmeye gitmezdi. Hatta belki de eşine bir şapka alırdı.»

Ben Weatherstaff güldü. Pek çok şeye tanıklık etmiş yaşlı gözlerinde bir hayranlık belirmişti.

İhtiyar bahçıvan, «Sen sağlam olduğu kadar da akıllı bir çocuksun, Bay Colin,» dedi. «Bir dahaki sefere Jem'in karısını görünce ona bundan söz edeceğim. Eğer bu bilimsel deney başarılı olursa Jem değişecektir. Kadıncağız da çok mutlu olacaktır.»

Bu uzun konuşmayı dinlerken Dickon'un yuvarlak gözlerinde bir pırıltı belirmişti. Bu deneyden pek hoşlandığı belliydi. Fındık ile Fıstık omuzlarındaydı. Uzun kulaklı, beyaz bir tavşanı da kucağına almıştı. Yumuşak hareketlerle hayvanı okşuyordu. Kulaklarını oynatan tavşanın bundan çok hoşlandığı anlaşılıyordu.

Colin onun ne düşündüğünü merak etmişti. «Ne dersin, Dickon? Bu deney başarılı olabilir mi?» diye sordu. Ona ya da yanındaki hayvanlara her zaman mutlu mutlu bakan Dickon'un neler düşündüğünü hep merak ederdi zaten.

Dickon kocaman ağızını açarak tatlı tatlı güldü. «Evet, başarılı olacak. Nasıl güneş toprağı ısıtırken tohumlar patlayıp bitkiler çıkıyorsa, bu büyü de öyle başarılı olacak. Buna inanıyorum. Hemen başlayalım mı?»

Colin de, Mary de buna çok sevindiler. Kitaplarda gördükleri Hint fakirlerinin resimlerini anımsayan Colin, ağacın altına

bağdaş kurup oturmalarını önerdi.

«Deneyi böyle yapacağız. Zaten biraz yorulduğum. Oturmak istiyorum.»

Dickon atıldı. «Yorgun olduğunu söyleyerek işe başlamamalısın. Büyüyü bozabilir.»

Colin dönüp onun saf mavi gözlerine baktı. «Haklısın. Yalnızca büyüyü düşünmeliyim.»

Ağacın altına oturup bağdaş kurdular. Ben Weatherstaff kendini dua etmek için kiliseye çağırılmış sandı. Bu tür şeylerden hiç hoşlanmazdı. Ama genç mihrace bir deney yaptığı için bu duruma sinirlenmedi. Tam tersine, ondan yardım istendiği için memnun oldu.

Mary böyle değişik bir şey yaptıkları için mutluydu. Dickon hâlâ kucağındaki tavşanı okşuyordu. Çocuk belki de kimsenin fark etmediği bir büyü yapmıştı. Çünkü bağdaş kurup oturur oturmaz karga, tilki, sincaplar ve kuzu usul usul yaklaşıp onlara katılmışlardı. Her hayvan seçtiği bir yere yerleşmişti.

Colin büyük bir ciddilikle, «Hayvanlar da geldiler,» diye mırıldandı. «Onlar da yardım etmek istiyorlar.»

Mary onu süzerek düşünüyordu. Colin ne kadar güzel oldu birden. Gururla başını kaldırıyor ve gri gözleri büyük bir coşkuyla parlıyor.

Colin devam etti. «Şimdi başlıyoruz. Nasıl yapacağız, Mary? Hint fakirleri gibi bir ileri bir geri sallanalım mı?»

Ben Weatherstaff, «Ben öyle ileri geri sallanamam,» diye bildirdi. «Romatizmam var.»

«Büyü romatizmanı alıp götürecektir. Ama sallanmamıza gerek yok. Biz sadece şarkı söyleyeceğiz,» dedi Colin.

Yaşlı adam biraz öfkelenir gibi oldu. «Ben şarkı markı söyleyemem. Bir kere deneyecek oldum, beni kilise korosundan attılar.»

Kimse bu komik sözlere gülmedi. Çocuklar pek ciddileşmişlerdi. Colin sadece büyüyü düşünüyor, diğerleri de ona bakıyorlardı.

«Öyleyse şarkıyı ben söyleyeceğim. İşte başlıyorum: Güneş parlıyor... Güneş parlıyor. Bu büyüdür. Çiçekler büyüyor, kökleri canlanıyor. Bu büyüdür. Canlı olmak büyüdür. Güçlü olmak büyüdür. Bu büyü içime doluyor, hepimizin içine doluyor. Büyü Ben Weatherstaff'ın sırtını etkiliyor. Büyü, büyü, gel bize yardım et!»

Colin kendi uydurduğu şarkının sözlerini bin kere değilse bile en az eli kez tekrarladı. Mary hayran olmuştu. Şarkının hep devam etmesini istiyordu. Ben Weatherstaff bile ilgilenmiş ve sırtının ağrısını unutmuştu.

Dickon bağdaş kurmuş oturuyor, kollarındaki tavşan da uyuyordu. Kurum bir sincabı yana iterek çocuğa yaslanmıştı. Uyum gibiydi.

Colin sustu. «Şimdi bahçeyi dolaşacağım,» diye mırıldandı.

Yorulan Ben Weatherstaff'ın başı öne düşmüştü. Adam irkilerek doğruldu.

«Uyuyakaldın,» dedi Colin.

Yaşlı bahçıvan, «Galiba öyle oldu,» dedi. «Bu vaaz güzeldi doğrusu. Ama rahip para toplamaya başlamadan kiliseden kaçmalıyız.» Henüz kendini toplayamamıştı.

Colin, «Kilisede değilsin,» diye karşılık verdi.

Ben Weatherstaff doğrulup oturdu. «Beni oraya götürmezsin zaten. Kilisede olduğumu kim söyledi? Şarkının tamamını duydum. Büyünün sırtımı etkilediğini söyledim. Ama doktorun dediğine göre, sırtımı etkileyen romatizmaymış.»

Genç mihrace elini salladı. «O kötü bir büyü. Ama artık iyileşeceksin. İşe dönmen için sana izin veriyorum. Yarın yine buraya gel.»

Ben dostça, «Hele senin bahçede dolaşmanı görelim. Ondan sonra giderim,» dedi.

Aslında yaşlı bahçıvan inatçı bir adamdı. Büyüye pek inanmamıştı doğrusu. Oradan uzaklaşınacak olursa merdivene tırmanıp bahçeyi gözetlemeye kararlıydı. Böylece Colin sendeler ya da yere düşerse hemen yardıma koşacaktı.

Genç mihrace onun kalmasına bir şey demedi. Bunun üze-

rine sıraya dizildiler. Colin baştaydı. Mary ve Dickon da onun iki yanında yer almışlardı. Ben Weatherstaff gerideydi. Hayvanlar da onları izliyorlardı. Kuzuyla tilki yavrusu Dickon'un yanından ayrılmak istemiyordu. Beyaz tavşan koşarak geliyor, sonra durup yerdeki otları dişliyordu. Kurum ise bir komutan gibi ağır ağır yürüyordu.

Grup ağır gidiyor, birkaç metrede bir durup dinleniyordu. Colin, Dickon'un koluna yaslanmıştı. Bahçıvan belli etmeden onu gözetliyordu. Colin zaman zaman arkadaşına tutunmaktan vazgeçerek kendi başına yürüyordu.

Bir yandan da, «Büyü içimde!» diye yineliyordu. «Büyü içimde! Bunu duyuyorum! Duyuyorum!»

Cocuk onu ayakta tutan, yürümesini sağlayan bir şey olduğuna inanıyordu. Birkaç kez bahçedeki taş banklara oturdu. Yine bir iki kez durup Dickon'a yaslanarak dinlendi. Ama bütün bahçeyi dolaşana kadar kararından vazgeçmedi. Ağacın altına döndükleri zaman yanakları pembe pembe olmuş, gözleri zaferle parlıyordu.

«Başardım!» diye bağırdı. «Büyü etkisini gösterdi! İşte ilk bilimsel buluşum bu!»

Mary atıldı. «Doktor Craven ne diyecek?»

Colin, «Bir şey söylemeyecek,» diye karşılık verdi. «Çünkü ona durumu anlatmayacağız. En büyük sırrımız bu olacak. Bütün erkek çocuklar gibi yürüyüp koşacak kadar güçlenene kadar kimseye bir şey söylemeyeceğim. Buraya her gün tekerlekli sandalyemle geleceğim ve yine sandalyemle geri döneceğim. Herkesin fısıldaşmasını, türlü sorular sormasını istemiyorum. Bu deney başarıya ulaşana kadar babam durumu duymamalı. Babam buraya döndükten sonra bir gün çalışma odasına gideceğim ve, 'İşte buradayım,' diyeceğim. 'Ben de diğer erkek çocuklardan farksızım. Sağlıklıyım ve büyüyüp bir erkek olacağım. Bu, bilimsel bir deney sayesinde başarılı.' diyeceğim.»

Mary coşkuyla bağırdı. «Baban o zaman düş gördüğünü sanacak. Gözlerine inanamayacak.»

Colin sevincinden kıpkırmızı kesildi. Artık iyileşeceğine inan-

mişti. Bu da savaşın yarısını kazanmak demekti. Babasının karşısına sağlam, güçlü bir çocuk olarak çıkmak istiyordu. Babası kimbilir ne sevinecekti! İşte bu düşünce onun böyle direnmesini sağlamaktaydı. Geçmişte kalan karanlık, acı günlerde sıksa bir sakat olduğunu ve babasının ona bakmaktan korktuğunu sanmıştı hep. Ama annesiyle ilgili gerçeği henüz bilmiyordu.

Colin mutlulukla devam etti. «Babam o zaman gözlerine inanacaktır. Bu büyü etkili olduktan sonra, bilimsel araştırmalarım başlamadan önce başka bir şey yapacağım. Atlet olacağım!»

Ben Weatherstaff gülümsedi. «Bir iki hafta sonra boks yapacak kadar güçleneceksin. Sonunda Kemeri kazanacak ve İngiltere boks şampiyonu olacaksın.»

Colin onu sert sert süzdü. «Weatherstaff, saygısızlık ediyorsun. Sırrımızı paylaştığın için böyle şeyler yapabileceğini sanmamalısın. Büyü ne kadar etkili olursa olsun profesyonel bir boksör olmayacağım. Ben bilim alanında buluşlar yapacağım.»

Yaşlı adam eliyle kasketine dokundu. «Özür dilerim, efendim... Özür dilerim. Bunun bir alay konusu olmadığını söylemeliydim.» Çocuğun böyle iyileşmekte olmasına çok sevinmiş, azarlanmaya aldırmamıştı. Colin'in böyle çıkışması gittikçe güçlenip cesaretlendiğini açıklıyordu. Bahçıvan ileride onun terbiyeli olacağına da inanmaktaydı.

«Bırakın Gülsünler!»

Dickon yalnızca gizli bahçede çalışmıyordu. Kırdaki evin taş duvarlarla çevrili küçük bir bahçesi vardı. Her gün sabah erkenden ve güneş battığı sırada bu bahçede olurdu. Colin ve Mary'yi görmediği günler burada çalışırdı. Patates, lahan, salgam, turp ve daha türlü şey yetiştirmektedir. Yanındaki

dost hayvanlarla birlikte saatlerce bahçesinde kalır, zevkle, yorulmadan çalışırdı. Toprağı kazar, otları yolar, sebzelere bakarken bir yandan şarkı söyler ya da ıslık çalardı. Bu arada Kurum veya Kaptan'la da konuşurdu. Kardeşleri de Dickon'a bahçede yardım ederlerdi.

Bayan Sowerby, «Dickon'un bahçesi olmasa böyle rahat rahat geçinemeyiz,» derdi. «Bahçesinde her istediği şeyi kolaylıkla yetiştirebiliyor. Patates ve lahanaları başkalarınınkinden iki kat büyük. Hem inanılmayacak kadar lezzetli.»

Kadıncağız ev işlerinden vakit bulduğu zaman bahçeye çıkıp oğluyla ahbablık etmeyi pek severdi. Akşam yemeğinden sonra hava kararana kadar orada olurdu Dickon. Annesinin de genellikle boş kalabildiği saatti bu. Kadın duvara oturur ve Dickon'un hikâyelerini dinlerdi. Dickon duvarın dibine çiçek tohumları da ekmişti. Baharda küçük bahçenin çevresi renk renk çiçeklerle bezenirdi.

Dickon, «Çiçeklerin açmasını isteyen kimsenin onlarla arkadaş olması gerekir, anne,» diye anlatırdı. «Çiçekler de tıpkı hayvanlar gibidir. Susamışlarsa onlara biraz su verirsin. Acıkmışlarsa biraz yiyecek isterler. Onlar da bizler gibi yaşamak isterler. Çiçekler kuruyacak olursa kötü bir insan olduğumu ve onlara acımasız davrandığıma inanır, üzülürüm.»

Dickon yine böyle bir gece hava kararırken annesine malikânede olanları anlattı. Bu ilginç öykünün en küçük ayrıntılarını bile unutmadı. Gömülmüş anahtarı, küçük ardıc kuşunu, Mary'nin bahçeyi nasıl bulduğunu, Colin'in bahçeye çıkışını, ihtiyar bahçıvanın gelip çatması üzerine öfkelenerek nasıl ayağa kalktığını anlattı. Bayan Sowerby bunları dinlerken epey şaşırdı.

Sonunda, «Bak sen!» dedi. «O küçük kızın malikâneye gelmesi iyi olmuş doğrusu. Böylece hem kızcağız kendini topladı, hem de Colin'in iyileşmesine yardımcı oldu. Oysa hepimiz Colin Craven'in zavallı, geri zekâlı bir çocuk olduğunu sanıyorduk.»

Sonra oğluna birkaç soru sordu. Mavi gözlerinde düşün-

celi bir ifade belirmişti.

«Peki, malikânedekiler çocuğun böyle iyileşmesine ne diyorlar? Çocuk böyle neşeliyse yakınmaktan da vazgeçmiştir.»

Dickon, «Ne diyeceklerini bilemiyorlar,» diye karşılık verdi. «Colin günden güne değişiyor, yüzü dolmaya, renklenmeye başladı. Ama yine de sırf eğlenmek için biraz yakınıyor.»

«Peki ama neden?»

Dickon güldü. «Colin olanları onlardan gizlemek istiyor. Doktor onun ayağa kalktığını ve yürüyebildiğini öğrenirse aurumu hemen Dr. Craven'e bildirecektir. Oysa Colin bu sırrı babasına kendi açıklayacak. Babası gelene kadar her gün büyüden yararlanacak. Sonra yürüyerek babasının odasına gidip, diğer çocuklar gibi sağlam ve sağlıklı olduğunu gösterecek. Mary'yle Colin zaman zaman inleyip yakınmanın kuşkuları gidereceğine inanıyorlar.»

Bayan Sowerby neşeli neşeli güldü. «Oh, ikisi yaşamın tadını çıkarıyorlar! Bu arada rol de yapıyorlar. Çocuklar rol yapmaya bayılırlar. Anlat bakalım, neler yapıyorlar, oğlum.»

Dickon ot yoldan vazgeçerek yere oturdu. «Colin bahçeye çıkacağı zaman uşaklardan biri onu aşağı taşıyor ve tekerlekli sandalyeye yerleştiriyor. Colin uşağa onu dikkatli taşımadığı için bağıyor. Ondan sonra pek bitkinmiş gibi bir tavır takınıyor. Evden uzaklaşana kadar da başını kaldırmıyor. Sandalyeye yerleştirilirken inliyor. Mary de, 'Zavallı Colin, canın çok mu yanıyor?' diye soruyor. 'Çok mu yorgunsun, Colin?' İkişi de bunları yapmaktan pek hoşlanıyorlar. Ama işin kötüsü, gülmek için kendilerini zor tutuyor. Bazen Colin güldüğü duyulmasını diye yüzünü yastıklara gömüyor.»

«Çocuklar ne kadar çok gülerlerse o kadar iyidir. Sağlıklı çocukların gülmeleri her türlü ilaçtan daha yararlıdır. Her ikisi de yakında iyice toplayacaktır.»

Dickon, «Topluyorlar zaten,» diyerek başını salladı. «Hep karınları aç. Dikkat çekmeden nasıl bol bol yiyebileceklerini düşünüyorlar. Colin daha fazla yemek isteyecek olursa onun hasta olmadığını anlayacaklarını söylüyor. Mary de ona kendi pa-

yını yemesini öneriyor. Ama Colin bunu yaparsa bu sefer Mary aç kalıp zayıflayacak. Oysa ikisinin de toplaması gerekiyor.»

Bayan Sowerby güldü. Oğlu da ona katıldı. Kadın bir süre sonra, «Onlara yardım etmek için bir yol buldum sanırım, oğlum,» diye mırıldandı. «Sabah onları görmeye giderken yeni sağdığın süttten bir güğüm alırsın. Ben de onlara çocukların sevdiği tür köy ekmeği ya da üzümlü ekmek yaparım. Taze süt ve ekmek kadar yararlı bir şey daha yoktur. Böylece bahçede karınlarını doyururlar. Eve dönünce yiyecekleri yemek de onları tok tutar artık.»

Dickon annesine hayran kalmıştı. «Ah, sen ne eşsiz bir insansın! Her soruna çözüm buluyorsun. İkisi de ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Hep karınlarının aç olduğundan yakınıyorlardı.»

«Onlar hızla büyümekte olan iki çocuk. Hem bu arada sağlıklarına da kavuşuyorlar. Böyle çocuklar aç kurt gibi olur. Yedikleri onların kanlanmasını, canlanmasını sağlar.» Sonra Dickon gibi güldü. «Bu arada pek eğlendiklerini de anlıyorum.»

Kusursuz bir anne olan Bayan Sowerby haklıydı. Colin ve Mary böyle rol yapmaktan çok hoşlanıyorlardı. Durumu bilmedikleri için şaşırın hemşirenin ve doktorun sözlerini duyunca, kuşku çekmemek için böyle davranmaları gerektiğini anlamışlardı.

Hemşire bir gün, «İştahınız iyice açıldı, Bay Colin,» demişti. «Bir şey yemezsiniz ve yiyeceklerin çoğu size dokunurdu.»

Colin aksi bir tavırla cevap vermişti. «Hiçbir şey bana dokunmuyor artık.» Sonra hemşirenin onu merakla süzdüğünü görünce o kadar sağlıklı gözükmesinin doğru olmayacağını düşünmüştü. «Daha doğrusu eskisi kadar dokunmuyor. Bunun nedeni de temiz hava.»

Hemşire onu şaşkınlıkla süzmeye devam etmişti. «Belki öyledir. Bunu Doktor Craven'e anlatmam gerek.»

Kadın çıkınca Mary, «Sana nasıl baktı!» diye fısıldamıştı. «Garip bir şey olduğunu düşünüyordu.»

Colin telaşlanarak, «Bir şey anlamaması gerek,» diye

cevap vermişti. «Şimdilik kimse bir şey öğrenmemeli.»

O sabah gelen Doktor Craven de şaşırmişti. Birçok soru sorup Colin'i siniriendirmişti.

«Dışarıda uzun süre kalıyorsun, oğlum. Hangi bahçede oturuyorsun?»

Colin sertleşmişti. «Gittiğim yeri açıklamak istemiyorum. Hoşuma giden bir yerde kalıyorum. Çevrede bulunmamaları için herkese emir veriyorum. Bana bakmalarına... beni süzmelerine dayanamam. Bunu biliyorsunuz!»

«Bütün gün dışarıdasın ama bunun sana zarar verdiğini sanmıyorum. Hayır, hiç de böyle düşünmüyorum. Hemşire eskisine göre çok yemek yediğini söyledi.»

O anda çocuğun aklına parlak bir fikir gelmişti. «Belki de bu doğal olmayan bir iştah.»

Doktor Craven, «Hiç de öyle sanmıyorum,» demişti. «Yediğin yemekler sana yarıyor. Kısa sürede toplamaya başladın, yüzüne de renk geldi.»

«Belki de şişiyorum ve ateşim çıkıyor. Yaşayamayacak olan kimseler genellikle sağlam insanlardan farklıdır.»

Doktor Craven onun nabzını saymış ve ateşi olup olmadığına bakmıştı. «Hayır... hayır, ateşin yok. Böyle toplaman sağlığına kavuştuğunu gösteriyor. Böyle devam edersen ölmekten söz etmene gerek kalmaz, oğlum. Baban bu olağanüstü gelişmeyi öğrenince çok memnun olacak.»

Colin o zaman dayanamayıp bağırmişti. «Babama bir şey söylenmesini istemiyorum! Sağlığım kötüye giderse babam düş kırıklığına uğrar. Bu gece birden fenalaşabilirim. Belki birden ateşim çıkar. Zaten ateşim çıkacakmış gibi geliyor. Babama mektup yazmanıza razı olamam... olamam... olamam! Beni sinirlendiriyorsunuz. Bunun benim için zararlı olduğunu biliyorsunuz. Daha şimdiden kendimi çok halsiz hissetmeye başladım.»

Zavallı doktor onu yatıştırmaya çalışmıştı. «Sakin ol, yavrum. Sen razı olmadıkça babana bir şey yazmayacağım. Böyle iyileşirken birden her şeyi altüst etmemelisin.»

Bir daha da Bay Craven'e mektup yazmaktan söz etmemiştir. Hemşireyi görünce, çocuğun yanında bu konuyu açmamasını tembih etmişti. «Çocuk inanılmayacak kadar iyileşti. Birden bu kadar iyileşmesi pek doğal değil. Eskiden temiz havaya çıkması için ısrar ederdik, ama dinlemezdi. Şimdi bunu kendi isteğiyle yapıyor. Ne var ki, yine çok çabuk -sinirleniyor. Onu heyecanlandıracak sözler söylememeliyiz.»

Çocuklar bu olay üzerine kaygılanmış ve aralarında durumu konuşmuşlardı.

Colin üzölmüştü. «Ne yazık... bundan böyle zaman zaman yine bağıırıp çağırمام gerekiyor. Oysa böyle yapmak istemiyorum. Öfkelenip bağııracak, ağlayacak kadar sinirli değilim. Uğraşsam bile bunu başaramam belki. Eskisi gibi boğazıma bir yumru tıkanmıyor. Kötü şeyler yerine güzel olayları düşünüyorum. Ama babama mektup yazmamaları için bir şey yapmam gerek.»

Çocuk eskisinden az yemek yemeye karar vermişti. Gelgelelim sabahları büyük bir iştahla uyandığı için bunu uygulayamıyordu. Divanın yanındaki masanın üstündeki kahvaltıyı görüyordu. Taze ekmek, tereyağ, yumurta, çilek reçeli, taze kaymak ağızını sulandırıyor. Mary de sabahları onunla kahvaltı ediyordu. Sofradaki lezzetli yiyecekleri görünce umutsuz umutsuz birbirlerine bakıyorlardı.

Colin her seferinde, «Bu sabah sofrada ne var ne yok yemeliyiz, Mary,» diyordu. «Öğle yemeğimizin birazını bırakırız. Gece de pek az yiyeceklerle yetiniriz.»

Ama hiçbir yemekte bunu yapamıyorlardı. Tabaklar mutfağa boş olarak gidiyor ve bu yüzden türlü konuşmalar oluyordu.

Bu arada Colin yakınıyordu. «Keşke daha fazla ekmek verseler. Bu yumurtalar da yetmiyor bize.»

Mary bu sözleri ilk duyduğu gün, «Bu yiyecekler ölecek biri için yeterli,» dedi. «Ama yaşayacak biri için az. Bazen açık pencereden mis gibi kır havası içeri dolarken üç somun ekmek yiyebileceğimi düşünüyorum.»

Bir gün Dickon çocuklar bahçeye çıktıktan iki saat sonra

büyük gül ağacının arkasına gidip bir güğüm ve teneke bir kapla geri döndü. Güğümde üstü kaymak tutmuş taze süt vardı. Teneke kap da üzümlü ekme doluydu. Peçeteye sarılmış ekmeleler hâlâ sıcaktı. Çocuklar hem şaşırıldılar, hem de sevindiler. Bayan Sowerby böyle bir şeyi düşündüğü için çok akıllıydı doğrusu! Üzümlü ekmeleler ne güzeldi. Taze süt de çok lezzetliydi!»

Colin, «Dickon gibi annesi de büyülü,» dedi. «Onun için böyle güzel şeyleri düşünebiliyor. Annene çok teşekkür ettiğimizi söylemelisin Dickon. Ona minnet duyuyoruz.»

Colin büyüklere özgü söz etmekten zevk alıyordu. Devam etti. «Ona çok cömert olduğunu ve bu lütfuna teşekkür ettiğimizi de bildir.»

Sonra kibirli genç bir mihrace olduğunu unutarak küçük aç bir çocuk gibi ekmelelerle süte saldırdı.

Bu olay aynı şekilde güzel olayların bir başlangıcıydı. Colin'le Mary, Bayan Sowerby'nin yoksul olduğunu ve evdeki çocuklarına güçlkle bakabildiğini biliyorlardı, Dickon'la kadına haber yolladılar. Süt ve ekmeğe karşılık her hafta birkaç şilin göndermek istediklerini belirttiler.

Dickon bu arada dışarıdaki parkın ağaçlarının orada derin bir çukur olduğunu görmüştü. Oraya taşlar döşeyip küçük bir ocak yaptı. Bu ocaktaki kızgın küllerde patates ve yumurta pişiriyorlardı. Böyle pişen yumurtalar çok lezzetliydi. Hele külde pişmiş ve üstüne tereyağ sürülüp tuz ekilmiş patatesler bir orman kralına yakışacak eşsiz bir yiyecekti. Colin ve Mary bunları Bayan Sowerby'den satın almaktaydılar.

Meyva ağaçlarındaki çiçekler dökülmüştü. Büyü her gün kendini gösteriyor ve ağaçlarda yeşil yapraklar belirip büyüyordu. Kısa süre sonra ağaçlar yemyeşil renkte sık yapraklarla kaplandı. Colin her gün bahçede yürüyordu. Gitgide güçlendiği için daha fazla yürüyebiliyor ve yorulmuyordu. Büyüye olan inancı da günden güne artıyordu. Güçlendikçe daha mutlu oluyordu.

Bir gün bahçede otururlarken, «Dün annem köye inmemi

istedi.» dedi Dickon. «Mavi İnek Hanının orada Bob Haworth' la karşılaştım. Kendisi güreş şampiyonudur. Üstelik onun kadar uzağa çekiç atabilen de yoktur. Yarışmalara girmek için yıllarca İskoçya'ya gitti. Çok küçük yaşımdan beri beni tanır. Ona bazı sorular sordum. Ondandır 'atlet' diye söz ettikleri için aklıma sen geldin. Colin, Kaslarını nasıl böyle geliştirdin?' dedim. 'Kendini böyle güçlendirmek için neler yapıyorsun? 'Bu duruma gelmek için özel hareketler yaptım, oğlum,' diye cevap verdi. 'Vaktiyle bir sirkle köye gelen çok güçlü bir adam bana bazı egzersizler öğretti. Böylece bütün vücudumdaki kasları geliştirmeyi öğrendim.'

«Bunun üzerine, 'Bu hareketleri uygulayan zayıf bir erkek çocuk da güçlenebilir mi?' diye sordum. Bob güldü. 'O zayıf çocuk sen misin?' 'Hayır, ama bir arkadaş,' diye karşılık verdim. Uzun süren bir hastalıktan yeni kalktı. Ona kaslarını güçlendirecek bazı şeyleri öğretmek istedim.' Dediğim gibi, Bob çok iyi bir insandır. Bana hareketleri gösterdi. Ben de ezberleyene kadar tekrarladım.»

Heyecanla dinleyen Colin bağırdı. «Bana da gösterebilir misin?»

«Elbette gösteririm.» Dickon ayağa kalktı. «Ama Bob yorulmamak için başlangıçta dikkatli davranmak gerektiğini söyledi. Hareket aralarında dinlenecek ve derin soluklar alacakmışın.»

Colin, «Dikkatli olacağım!» diye atıldı. «Hadi göster! Dickon sen dünyanın en büyüğü çocuğusun!»

Dickon basit ama etkili olan hareketleri ağır ağır yaptı. Colin gözlerini iri iri açmış onu seyrediyordu. Bu egzersizlerden birkaçını oturduğu yerde yapabiliirdi. Daha sonra ayağa kalkarak hareketleri yavaş yavaş denedi. Mary de ona uymuştu. Onları seyreden Kurum sinirlenerek daldan uçtu. Karga aynı şeyleri yapamadığı için yerde zıplamaya başladı.

Daha sonra bu hareketler günlük yaşamlarının bir parçası oldu. Colin ve Mary her gün biraz daha uzun süre egzersiz yapıyorlardı. Bu yüzden iştahları daha da açılmıştı. Dickon her

sabah kocaman sepeti getirip gül ağacının arkasına bırakmasaydı, çocuklar açlıktan ne yapacaklarını şaşıracaktı kuşkusuz. Ama taze süt, sıcak ekmeğe, ocakta kızaran patatesler ve pişen yumurtalar onlar için çok yararlı besinlerdi. Böylece iyice doyuyorlardı. Bu durum Bayan Medlock, hemşire ve Doktor Craven'in şaşımalarına yol açtı. Adamakıllı doyan çocuklar pek az kahvaltı ediyor, yemeklere de el sürmek istemezmiş gibi davranıyorlardı.

Hemşire, «Pek az yemek yiyorlar,» dedi. «Onlara zorla besin verilmezse açlıktan ölecekler sanki. Buna karşılık canlılıklarına bakın.»

Bayan Medlock içini çekti. «İkisi de cin gibi yaratıklar. Beni çok uğraştırıyorlar doğrusu. Bir gün patlayacak kadar yiyorlar, ertesi gün aşçının en lezzetli yemeklerine bakıp burun kıvrıyorlar. Dün o lezzetli tavuk yahnisini ağızlarına koymadılar. Aşçı onlar için özel bir tatlı da yapmıştı. Tatlıyı hiç yemeden kadıncağıza geri yolladılar. Aşçı neredeyse ağlayacaktı. Çocuklar açlıktan ölürlerse kendisinin sorumlu tutulacağından korkuyor.»

Doktor Craven gelip Colin'i uzun uzun muayene etti. Hemşireyle konuşunca çok kaygılanmıştı. Kadın ona Colin'in el sürmediği kahvaltı tepsisini de göstermişti. Doktor, Colin'e bakarken daha da telaşlandı. Londra'ya çağrıldığı için çocuğu iki haftadır görmemişti. Colin'in yüzündeki sarılık kaybolmuş, yanakları pembeleşmişti. Güzel gözleri pırıl pırıldı. Gözlerin çevresindeki morluklar yok olmuştu. Gür siyah saçları bile çok daha canlı duruyordu. Hiç de hastaya benzemiyordu çocuk.

Doktor Craven elini çenesine dayayarak onu süzdü. «Bir şey yememene üzüldüm. Bu olmaz. Bu yüzden aldığın kiloları vereceksin. Oysa inanılmayacak kadar kısa sürede topladın. Birkaç hafta önce ne kadar iştahlıydın.»

Colin, «Bunun doğal olmayan bir durum olduğunu söylemiştim,» dedi.

Onun yakınında oturan Mary garip bir ses çıkardı ve öksürerek bunu gizlemeye çalıştı.

Doktor Craven ona dönerek, «Ne var?» diye sordu.

Mary kaşlarını çattı. «Bu, öksürükle aksırık arası bir şey.»

Kız daha sonra Colin'e, «Kendimi tutamadım,» diye açıkladı. «O anda, yediğin kocaman patatesi anımsadım. Onun üstüne de bol reçel ve kaymak sürdüğün ekmekleri yuttundu.»

Doktor Craven kâhya kadına, «Çocukların gizlice yemek bulabilmeleri mümkün mü?» diye sordu.

Bayan Medlock dudak büktü. «Bunun için toprağı kazıp bir şeyler çıkarmaları gerekir. Bütün gün dışarıda oturuyor ve yalnızca birbirlerini görüyorlar. Verilen yemekleri beğenmiyorlarsa söylemeleri yeterlidir. Hemen başka şeyler hazırlanabilir.»

Doktor içini çekti. «Yememek onlara zarar vermediği sürece telaşlanmamıza gerek yok. Colin yepyeni bir çocuk oldu.»

Kâhya kadın, «Mary de öyle,» diye karşılık verdi. «Toplayınca bayağı güzelleşti. Eskisi gibi suratlı da değil. Saçları gürleşip güzelleşti. Yüzü pespembe oldu. Oysa buraya geldiğinde pek çirkin ve huysuz bir çocuktü. Bay Colin'le her dakika deliler gibi gülüyorlar. Belki bu yüzden şişmanlıyorlardır.»

Doktor Craven başını salladı. «Belki öyledir. Bırakın gülsünler.»

Perde

Gizli bahçe gitgide güzelleşiyor ve çocuklar her gün yeniliklerle karşılaşıyorlardı. Ardıç kuşunun yuvasında yumurtalar vardı. Dişi kuş yumurtaların üstünde oturup bunları ısıtıyordu. Önceleri dişi kuş çok telaşlanmıştı. Ardıç kuşu da öfkeyle çocuklara bakmıştı. Dickon bile o ara bahçenin köşesindeki yuva-ya yaklaşmamıştı. Kuşların yatışıp güven duymalarını beklemişti.

Ardıç kuşu, Colin'le Mary'yi kaygılı kaygılı gözetleyip durmuştu. Oysa Dickon'u gözetlemeye gerek duymamıştı. Dic-

kon'u ilk gördüğü an onun bir yabancı değil, gagası ve tüyleri olmayan bir ardıc kuşu olduğunu düşünmüştü! Çünkü çocuk ardıc kuşu dilini biliyordu. Birkaç ardıc kuşuyla bu dilde konuşmak, bir Fransıza Fransızca sözler söylemekten farksızdı. Kuş, Dickon'un öbür çocuklarla acayip bir dil konuşmasına aldırmiyordu. Dickon böyle konuşuyor, çünkü o çocuklar kuşların dilini anlayacak kadar akıllı değiller, diye düşünüyordu. Hem Dickon'un hareketleri de bizimkilere benziyor. Bizi şaşırtan tehlikeli ani hareketler yapmıyor.

Gelgelelim öbür iki çocuğu dikkatle gözetlemesi gerekmişti. Bir kere önceleri o erkek çocuk bahçeye yürüyerek gelmiyordu. Onu araba gibi bir şeye bindirip iterek bahçeye sokmuşlardı. Üstüne de tüylü örtüler örtmüşlerdi. Bu da kuşku verici bir durumdu. Daha sonra çocuk ayağa kalkmış ve buna alışık olmadığını hemen belli etmişti. Diğerleri yürümesi için ona destek olmuşlardı. Ardıc kuşu dalların arasına gizlenip onu seyretmişti. Ağır hareketleri görünce, çocuğun tıpkı kediler gibi saldırmaya hazırlandığını sanmıştı. Saldıracak kediler önce böyle ağır ağır ilerlerdi.

Neyse, çocuk daha sonra hızlı hızlı dolaşmaya başlamıştı ve kuşun içi biraz rahat etmişti. Ama kaygıları tümüyle geçmemişti. Bu çocuk diğer insanlardan farklıydı. Bahçede yürüyor, oturuyor, yine kalkıp yürüyordu.

Sonra ardıc kuşu kendi çocukluğunu anımsadı. Anne ve babası ona uçmayı öğretirlerken kendi de o çocuk gibi davranmıştı. Biraz uçunca bir yere konup dinlenmesi gerekmişti. İşte o zaman çocuğun da uçmayı... Yani yürümeyi öğrenmeye çalıştığını anladı. Bunu eşine anlattı. Dişi kuş içi rahatladığı için çocuğu ilgiyle izlemeye başladı. Çocuğun böyle yürümeyi öğrenmeye çalışması ilginçti. Ama bir yandan da yumurtadan çıkacak yavruların uçmayı ondan çok daha çabuk öğreneceklerine inanıyordu. İnsanlar kuşlardan çok daha beceriksiz, diye düşünmekteydi. Zaten onlar uçmayı da öğrenemiyorlar. Onlara ağaç tepelerinde ve havada rastlamıyoruz.

Artık o çocuk da diğerleri gibi yürüyor, koşuyor, otları yo-

larak eğleniyordu. Yağmurlu günlerde dişi kuş, çocuklar bahçeye gelmedikleri için biraz sıkılıyordu.

Ama Colin ve Mary yağmurlu günlerde de sıkılmıyorlardı. Bir gün bardaklardan boşanıncasına yağmur yağarken Colin biraz sinirlenmişti. Ortada dolaşamayacağı için divanda yatması gerekiyordu.

Mary o zaman ilginç bir şey düşündü.

Colin, «Artık tam bir erkek çocuğum,» demişti. «İçim büyü dolu. Onun için de ellerimi, kollarımı, bacaklarımı, ayaklarımı oynatmak istiyorum. Hareketsiz kalamıyorum. Bu sabah uyanınca birden yataktan fırlayıp bağırarak istedim.»

Mary kıkır kıkır güldü. «Hemşireyle Bayan Medlock koşu koşu buraya gelirler ve çıldırdığını sanıp doktoru çağırırlar.»

Colin de güldü. «Keşke babam eve dönse. Ona durumu kendim söylemek istiyorum. Hep bunu düşünüyorum. Böyle yapıp rol yapamam. Zaten çok değiştim. Keşke bugün yağmur yağmasaydı.»

İşte Mary o zaman ilginç bir şey düşündü. «Colin, bu evde kaç oda olduğunu biliyor musun?»

«Bin kadar var sanırım.»

Mary, «Yüz kadar oda var,» diye karşılık verdi. «Çoğu da kapalı. Yağmurlu bir gün gidip o odalara baktım. Durumu kimse fark etmedi ama sonunda Medlock'a yakalanıyordum az kalsın.»

Colin divanda doğruldu. «Yüz oda ha! Bu ev de gizli bahçeye benziyor. Gidip o odalara bakalım. Sen sandalyemi itersin, böylece kimse nereye gittiğimiz bilmez.»

Mary başını salladı. «Ben de bunu düşünüyordum. Kimse bizi izlemeye cesaret edemez. Koşabileceğin büyük salonlar, galeriler var. Orada egzersizlerimizi de yapabiliriz. Sonra Hint eşyalarıyla döşenmiş bir odada camlı bir dolapta fildişinden yapılmış filleri gördüm.»

Colin, «Çıngırağı çal,» dedi.

Hemşire gelince de emir verdi. «Sandalyemi istiyorum. Ba-

yan Mary'yle evin kullanılmayan bölümlerine bakacağız. John beni resim galerisine kadar götürebilir. Çünkü orada basamaklar var. Ondan sonra bizi yalnız bıraksın.»

O sabahtan sonra yağmurlu günlerden de korkmadılar. Uşak sandalyeyi iterek resim galerisine soktu ve ikisini yalnız bıraktı. Colin hemen sandalyeden indi. «Şimdi galerinin bir ucundan öbür ucuna kadar koşacağım. Ondan sonra da Bob Haworth'un egzersizlerini yaparız.»

Bunları yaptıktan sonra resimlere baktılar. Colin, «Bu resimdekilerin hepsi de yakınlarım,» diye anlattı. «Şu elinde papağan olan da büyük, büyük, büyük teyzelerimden biri sanırım. Sana benziyor... Daha doğrusu buraya ilk geldiğin zamanki haline benziyor. Şimdi çok daha toplusun ve güzelleştin.»

Mary, «Sen de öyle,» deyince birlikte güldüler.

Hindistan'dan gelme eşyalarla dolu odaya giderek bir süre fillerle oynadılar. Yavru fareler büyüdüğü için yastıktaki yuva boş kalmıştı. Daha sonra pek çok odayı dolaşıp türlü şeyler gördüler.

«Geldiğimize sevindim. Böyle kocaman, tuhaf bir yerde yaşadığımı bilmiyordum. Yağmurlu günlerde yine evi dolaşacağız. Yeni yeni şeylerle karşılaşacağız,» dedi Colin.

Öğleyin odaya döndüklerinde karınları çok acıkmıştı. Dayanamayıp bütün yemekleri yediler. Hemşire tepsiyi aşağı götürüp aşçıya gösterdi. «Şu boş tabaklara bak! Bu ev gizemli bir yer. Bu çocuklar da çok garip yaratıklar.»

Uşak John, «Her gün böyle yemek yerlerse, Colin'i kucağıma alıp taşımam zorlaşır. Zaten bir ay öncesine göre epey ağır,» diye söylendi.

Mary o gün öğleden sonra Colin'in odasında otururken şöminenin üstündeki tabloyu gizleyen perdenin açılmış olduğunu gördü. Colin onun resme baktığını fark edip, «Sana açıklamamı istediğini anlıyorum,» dedi. «Perdeyi açtım, çünkü annemin resimden güldüğünü görünce öfkelenmiyorum artık. İki gece önce pencerelerden içeri ay ışıkları süzülüyordu. O anda uyandım ve birden bana odaya büyü dolmuş gibi geldi. Her şey

olağanüstüydü. Yatakta yatamayıp kalktım, pencereden baktım. Ay ışığı perdeye vurmuştu. Bunun kordonunu çektiğimi anımsıyorum. Annem orada durmama sevinmiş gibi gülerek bana bakıyordu. O zaman resmi daha dikkatle inceledim. Artık onun bana hep böyle gülerek bakmasını istiyorum. Belki o da büyülü bir insandı.»

«Annene çok benziyorsun. Bazen senin erkek çocuk kılığına girmiş bir hayalet olduğunu sanıyorum.»

Colin içini çekti. «Annemin hayaleti olsaydım babam beni çok severdi.»

«Babanın seni sevmesini istiyor musun?»

«Eskiden babam beni sevmediği için çok üzülürdüm. Ama belki sever artık. Ona büyüü anlatacağım. Belki böylece babam da mutlu olur.»

Bayan Sowerby

Çocuklar büyüye çok inanıyorlardı. Colin zaman zaman onlara büyüyle ilgili düşüncelerini anlatıyordu. «Bu konuşmalardan hoşlanıyorum,» diyordu. «Çünkü büyüüp büyük bilimsel buluşlar yaptığım zaman bunlarla ilgili konuşmalar da yapmam gerekecek. Buna şimdiden alışmam iyi oluyor. Henüz çocuk olduğum için kısa konuşmalar yeterli sayılır. Ayrıca söz uzarsa Ben Weatherstaff kendini kilisede sanıp uyuyakalır.»

Yaşlı bahçıvan güldü. «Bu tür konuşmaların iyi yönü, insanın ayakta durup aklına her geleni söyleyebilmesi. Kimse de ona karşılık veremez. Bazen böyle konuşma yapmayı ben de istiyorum doğrusu.»

Colin ağacın altında oturmuş konuşurken ihtiyar adam gözlerini ondan ayırmıyordu. Çocuğa büyük bir sevgiyle bakıyordu. Aslında Colin'in sözlerine pek kulak vermiyordu. Onu ilgilendiren çocuğun toplayıp sağlıklı olmasıydı. Sıska bacakları

biraz kalınlaşmıştı ve gündən güne güçlenmekteydi. İnce soluk yüzü artık toplu ve renkliydi. Parlak gri gözlere bakarken de başka birini anımsıyordu. Colin bazen yaşlı adamın ona dikkatle baktığını fark ediyordu.

Bir seferinde, «Ne düşünüyorsun, Ben Weatherstaff?» diye sordu.

«Bu hafta iki kilo almış olduğunu düşünüyordum. Bacaklarına ve omuzlarına baktım. Seni bir kantara koyup tartmak isterdim doğrusu.»

«Bunu büyü ve Bayan Sowerby'nin yolladığı yiyecekler sağladı. Görüyorsun ya, bilimsel deney başarılı sonuç verdi.»

O sabah Dickon bahçeye epey geç geldi. Şirin yüzü her zamankinden daha da gülekti. Yağmurlardan sonra yine yabano-tları çıktığı için çocuklar hemen işe koyulup bunları yolmaya başladılar. Çiçeklerle, ağaçlar için yararlı olan yağmurlar otların da topraktan fıskırmasına neden olmaktaydı ve bu tür otların iyice kök salmadan topraktan çekip çıkarılması gerekiyordu. Colin de diğerleri gibi kolaylıkla otları yoluyordu artık. Bu işi yaparken bir yandan da konuşuyordu.

«Çalışırken büyü daha da etkili oluyor,» diye açıkladı. «Bunu kaslarında, kemiklerinde hissediyorsun. Kemikler ve kaslarla ilgili kitaplar okuyacağım. Büyüyle öğrendiğim şeyleri bir araya getireceğim.»

Colin az sonra küçük küreğini yere bırakarak doğruldu. Birkaç dakika ses çıkarmadan öyle kaldı. Diğerleri onun söyleyeceği şeyleri düşündüğünü sandılar. Ama çocuk birden dimdik durarak büyük bir mutlulukla ellerini havaya kaldırdı. Yanakları pespembe olmuştu, gözleri de pırl pırl parlıyordu.

«Mary! Dickon!» diye bağırdı. «Bana bakın!»

İki çocuk ot yolmayı bırakıp ona baktılar.

Colin, «Beni buraya getirdiğiniz ilk günü anımsıyor musunuz?» diye sordu.

Dickon büyük bir dikkatle onu süzüyordu. Hayvanlarla dost olabilen çocuk pek çok insanın göremediği şeyleri fark ederdi.

Ama bu gördüklerini söylemezdi. Karşısında duran çocukta da böyle şeyler görmekteydi şimdi.

Dickon, «Evet, anımsıyoruz,» dedi.

Mary de dikkatle bakıyordu ama ağzını açmadı.

Colin devam etti. «İşte bir dakika önce birden o halimi anımsadım. Kürekle toprakları eşeleyen elime baktım. Bunun gerçek olup olmadığını anlamak için ayağa kalkmam gerekti. Bu gerçek! İyileştim! İyileştim!»

Dickon, «Evet, iyileştin,» diye karşılık verdi.

Colin tekrarlıyordu. «İyileştim! İyileştim!» Yüzü coşkudan kıpkırmızı kesilmişti.

Çocuk hep bunu ummuş, hep bu anın hayalini kurmuştu. O zaman mutlu olacağına inanmıştı. Ama şimdiki duygusu mutluluktan daha yoğun bir şeydi. Çok sevindiği için dayanamayıp arkadaşlarına seslenmişti.

Colin büyük bir güvenle, «Sonsuzluğa kadar yaşayacağım!» diye bağırdı. «Binlerce... binlerce şey öğreneceğim. Dickon gibi, insanlar, hayvanlar, bitkiler, yani yaşayan şeylerle ilgili her şeyi öğreneceğim. Büyü yapmaya da devam edeceğim. İyiyim! İyiyim! Şu anda içimden haykırarak teşekkür etmek geliyor.»

İhtiyar Ben Weatherstaff dikkatle ona baktı. «Öyle yap. Seni iyileştiren Tanrıya şükretmelisin!»

Colin düşünceli düşünceli başını salladı. «Belki de sen haklısın. Belki benim büyü dediğim, Tanrının bize verdiği yaşama gücü. Evet, Tanrıya şükretmeliyim.»

Sonra susup karşı tarafa baktı. Gözlerinde bir şaşkınlık belirmişti. Telaşla, «Gelen kim?» diye sordu. «Kim geliyor?»

Duvardaki kapı usulca itilerek açılmış ve bir kadın gizli bahçeye girmişti. Ağaçların arasından süzülen güneş ışınları kadının yüzünü ve mavi pelerinini aydınlatıyordu. Kadın tatlı tatlı gülümsüyordu. Colin onun kitaplardaki güzel resimlerden birine benzediğini düşündü. Gözleri sevgi doluydu. Ben Weatherstaff ve hayvanlar dahil hepsini süzdü. Bahçedeki bütün çiçeklere baktı. Kadının beklenmedik bir anda ortaya çıkmasına

şaşmışlardı. Ama nedense kimse ondan korkmamıştı. Sanki o da bahçeye ait biriydi.

Dickon'un gözleri pırıl pırıl parlıyordu. «Gelen annem!» diye bağırarak koşa koşa kapıya gitti.

Colin de ona doğru yürüdü. Mary de yanındaydı. İki çocuk kalplerinin hızlı hızlı attığını hissediyorlardı.

Kadının karşısına gelince Dickon tekrarladı. «Gelen annem... Onu görmek isteyeceğinizi biliyordum. Onun için de gizli kapının yerini söyledim.»

Colin biraz utanarak elini uzattı. «Hasta olduğum zamanlar bile sizi görmek istemiştım,» diye mırıldandı. «Sizi, Dickon'u ve gizli bahçeyi görmek istemiştım.»

Kadın, çocuğun yüzüne bakınca birden heyecanlandı. O anda kıpkırmızı kesildi ve gözleri doldu.

Titrek bir sesle konuşabili. «Ah, oğlum! Ah sevgili oğlum!» Ne diyeceğini şaşırmış gibiydi. Başkaları gibi ona saygıyla, «Bay Colin» dememişti. Birden içinden geldiği için, «Sevgili oğlum» diye seslenmişti. Bu sözlerde büyük bir sevgi gizliydi. Colin bundan çok hoşlandı.

«Bu kadar iyileştığım için şaşırırdınız mı?» diye sordu.

Bayan Sowerby onu omuzlarından tutarak yüzüne baktı. Gülümseyince gözlerine dolan yaşlar da kayboldu.

«Evet, çok şaşırıldım. Annene çok benziyorsun. Bu yüzden kalbimin duracağını sandım.»

Colin çekine çekine, «Babam beni sevebilir mi dersiniz?» diye sordu.

Kadın onun omzunu okşadı. «Elbette, oğlum. Bundan hiç kuşum yok. Artık baban eve dönmeli... eve dönmesi gerek.»

Ben Weatherstaff kadına yaklaşarak, «Susan Sowerby,» dedi. «Çocuğun bacaklarına bir bak. İki ay önce bu bacaklar çöp gibiydi. Pek çok kimsenin onun eğri bacaklı olduğunu söylediğini duydum. Bazıları da sakat olduğunu iddia ediyordu. Şimdi şu bacaklara bir bak!»

Susan Sowerby mutlulukla güldü. «Çok iyi. Hele böyle oy-

namaya, bahçede çalışmaya ve bol yemek yiyip süt içmeye devam ederse kısa süre sonra bütün Yorkshire'da onunki kadar güçlü bacaklar olmayacaktır. Bunun için de Tanrıya şükürler olsun.»

Sonra dönüp Mary'yi omuzlarından tuttu ve bir anne gibi onun küçük yüzüne baktı.

«Sen de öyle, yavrum. Bizim Elizabeth gibi büyüyüp topla-mışsın. Sen de annene benziyorsun sanırım. Martha, Bayan Medlock'dan duymuş. Annen çok güzel bir kadınımış. Büyüyünce tıpkı pembe bir gül gibi olacaksın, kızım. Tanrı seni koru-sun.»

Bayan Sowerby, kızı Martha'nın bir gün eve gelerek soluk yüzlü çirkin kızıdan söz ettiğini, «Bayan Medlock kızın annesinin güzel olduğunu söylüyor ama buna inanamıyorum,» dediğini anlatmadı tabii. Martha, «Bu kadar çirkin bir kızın öyle güzel bir annesi olamaz,» diye kestirip atmıştı.

Mary değişen yüzünü incelemeye vakit bulamamıştı. Ama eskisinden farklı olduğunu biliyordu. Saçları gürleşmişti ve iyi uzuyordu. Birden güzel annesini seyrederken ne kadar zevk aldığını anımsadı. Bir gün ona benzeyeceğine de çok sevindi.

Susan Sowerby onlarla birlikte bahçeyi dolaştı. Ona da bahçenin hikâyesini anlattılar. Canlanan her çiçeği, her bitki ve ağacı gösterdiler.

Çocuklar gözlerini onun pembe yüzünden alamıyorlardı. Bu konuk, içlerinin sıcacık güzel bir duyguyla dolmasına neden olmuştu. Bu, iki çocuğu mutlu ediyordu.

Dickon gibi annesi de hayvanların ve bitkilerin dilinden anlıyordu galiba. Çiçeklerin üstüne eğilip onlardan sanki insan-mış gibi söz etti. Kurum onun peşisıra giderek birkaç kere bağırdı. Sonra Dickon'a yaptığı gibi uçup kadının omzuna kon-du.

Çocuklar ardıc kuşunu ve yumurtadan çıkan yavruların ilk kez o gün uçtuklarını anlatınca, kadın annelere özgü şekilde tatlı tatlı güldü.

«Uçmayı öğrenmek, tıpkı çocukların yürümeyi öğrenme-

lerine benzer sanırım. Ama bacaklarım yerine kanatlarım olsaydı herhalde çok telaşlanırdım.»

Kırların ortasındaki evde oturan kadın olağanüstü biri olduğu için çocuklar ona büyüü de söylediler.

Colin ona Hindistan'daki fakirleri anlattıktan sonra, «İnan-dınız mı?» diye sordu. «İnanışınızı umarım.»

Kadın gülümseyerek ona baktı. «İnanırım. Bu gücü büyü adıyla tanımadım. Ama bir adın ne önemi var? Herhalde Fran-sa'da da ayrı bir ad takmışlardır... Almanya'da da öyle. Bu güç, tohumların çatlamasını, güneşin parlamasını, senin iyileş-meni sağlıyor. Onun için isim önemli değil. Biz yaşama gücü-müzü o büyüden alıyoruz. Bu güce inanmaktan hiçbir zaman vazgeçmemelisin. Ona ne ad verirsen ver. Ben bahçeye girdi-ğim sırada sen mutlulukla bağırıyordun sanırım.»

Colin güzel gözlerini iri iri açtı. «O kadar mutluydum ki! Çünkü birden çok değişmiş olduğumu anladım. Kollarım ve bacaklarım çok güçlenmişti... Toprağı kazabiliyor, ayakta du-ruyor, koşuyordum. Bunu birden anlayınca ayağa fırladım. Ba-ğırarak bu sevincimi açıklamak istedim.»

Dickon'un annesi kocaman bir sepeti doldurmuştu. O gün özel bir şölen gerektiğini düşünmüştü. Çocuklar acıkınca Dic-kon gidip sepeti gizlenen yerden çıkarıp getirdi. Annesi de onlarla birlikte ağacın gölgesinde oturdu. Gülerek yiyecekleri yutan çocuklara baktı.

Bayan Sowerby çok da neşeliydi. Onlara türlü şeyler an-latarak gülmelerini sağladı.

Mary ona Colin'in hasta olmadığını gizlemenin günden gü-ne zorlaştığını açıklayınca da bir kahkaha attı.

Colin atıldı. «Mary'yle beraber olduğumuz zaman somurta-mıyoruz. Her şeye gülüyoruz. Bu durumda da beni hasta san-maları güçleşiyor. Güldüğümüzü belli etmemeye çalışıyoruz. Ama sonra dayanamayıp katıla katıla gülmeye başlıyoruz. Bu daha da kötü oluyor.»

Mary, «Bir şey kafama takıldı,» dedi. «Bunu düşünür dü-şünmez kendimi tutamayıp gülmeye başlıyorum. Colin epey

topladı. Ya yüzü aydede gibi olursa ne yaparız? Şimdilik öyle değil ama her gün biraz toplarsa olabilir!»

Susan Sowerby, «Tanrı sizleri korusun,» diye mırıldandı. «Her gün evde rol yapmanız gerektiğini anlıyorum. Neyse, daha uzun süre böyle uğraşmanıza gerek yok.»

Mary ona baktı. «Neden?»

«Çünkü Bay Craven eve dönecek?»

Colin, «Gerçekten babam dönecek mi?» diye sordu. «Neden?»

Susan Sowerby hafifçe güldü. «Hazırlıksız yakalanmak istemiyorsun, değil mi? Babanın karşısına nasıl çıkacağını her gece uzun uzun düşünüyorsun, değil mi?»

Colin, «Durumu başkasının ona anlatmasına dayanamam,» dedi. «Her gün bu olayı kafamda yeni bir şekilde canlandırıyorum. Koşarak onun odasına girmeyi düşünüyorum.»

Bayan Sowerby başını salladı. «Bu, babanı çok şaşırtırdı doğrusu. Babanın yüzünü görmek isterdim, oğlum. Bunu çok isterdim! Onun eve dönmesi gerek artık.»

O gün hep ilginç şeylerden söz ettiler. Bu arada kırdaki eve yapacakları ziyaret de konuşuldu. Bunu planladılar. Arabayla kırdaki eve gideceklerdi. Kırlarda bütün çocuklarla birlikte yemek yiyeceklerdi. Martha da o gün orada olacaktı. Böylece kadının on iki çocuğunu birarada görebileceklerdi.

Susan Sowerby sonunda Bayan Medlock'la konuşmak için ayağa kalktı. Zaten Colin'in tekerlekli sandalyesine bindirilip eve götürülme zamanı gelmişti. Ama çocuk, sandalyesine oturmadan kadına sokularak şaşkınlıkla karışık bir hayranlıkla yüzüne baktı. Sonra onun mavi pelerinini sıkıca tuttu.

«Keşke benim de annem olsaydınız,» dedi.

Susan Sowerby eğilip çocuğa sarıldı, onu kendisine doğru çekti. Colin'e öz oğlu gibi sarılmıştı. Gözleri de yine dolmuştu.

«Ah sevgili oğlum. Annenin şimdi burada... bu bahçede olduğuna inanıyorum. Annen buradan ayrılmaz. Babanın bir an önce gelmesi gerekli!»

Bahçede

Çocuklar aslında inanılmayacak kadar değişmişlerdi. Mary malikâneye geldiğinde huysuz, hırçın, kimseyi beğenmeyen, bir şeye ilgi duymayan, sarı suratlı, sıska, çirkin bir kızdı. Ama o çok iyi koşullarla karşılaşmış, bu sayede değişmeye başlamıştı. Önce bahçıvanla ve ardıc kuşuyla dostluk kurmuştu. Sonra gizli bahçeyi ve Dickon'u bulmuştu. Bahçe nasıl gündün güne değişip güzelleşiyorsa, Mary'nin kafasındaki kötü düşünceler de öyle gitmiş ve yerine iyileri gelmişti. Böylece çocuğun yaşamı bambaşka olmuştu.

Colin eskiden odasına kapanıp korkularını, zayıflığını ve insanlara olan nefretini düşünürdü. Sirtında çıkacak kamburla yakında öleceğini kurardı. Bu yüzden de temiz havayı, güneşi, baharı hiç bilmeyen hastalık hastası bir çocuk olup çıkmıştı. Ama Mary ve Dickon'la tanışıp gizli bahçeye gidince o kötü düşüncelerin yerini iyileri almıştı.

Zaten hep böyle olurdu. İnsan kafasındaki kötü düşünceleri cesaretle kovduğu zaman mutluluğa kavuşabilirdi.

Bir atasözü bunu çok iyi açıklıyordu:

Bir gül yetiştirdiğin yerde çalılar bitmez.

Bu söz bu büyük gerçeği belirtmekteydi.

Gizli bahçe canlanır, iki çocuk da ona uyararak güçlenirken bir adam çok uzaklarda dolaşıyordu. Norveç'in güzel fiyordlarından geçmiş, İsviçre'nin dağ ve vadilerinde gezinmişti. Bu adam on yıldan beri kalbini parçalayan acı düşünceleri kafasından kovamıyordu. Bunu yapacak cesareti yoktu. O üzücü şeylerin yerine başkalarını geçirmeye çaba harcamamıştı. Mavi göllerin kıyılarında dolaşarak hep on yıl önceki olayı düşünmüştü. Çiçeklerle dolu dağlara tırmanmış, kafasından o acı olayı atamamıştı. Mutlu olduğu günleri anımsıyor ve bu yüzden dayanılmaz bir acı duyuyordu. Yüzü çökmüş, omuzları çı-

kık, uzun boylu, esmer adamın adı otel kayıtlarına «Archibald Craven» diye yazılıyordu. Adresi: Misselthwaite Malikânesi, Yorkshire, İngiltere.

Adam Mary'yi çalışma odasında görüp «biraz toprak» alabileceğini söylediği günden sonra pek çok yere gitmişti. Avrupa'nın en güzel yerlerini görmüştü. Ama bir yerde birkaç günden fazla kalamıyordu. İnsanlardan kaçıyor, en ıssız, en sessiz yerleri seçiyordu.

On yıldır kafasındaki karanlıklardan kurtulamayan Bay Craven bir gün çözemediği bir olayla karşılaştı. Avusturya'da çok güzel bir vadide dolaşıyordu. Bu güzellikleri kim görse duygulanırdı. Oysa Archibald Craven uzun süredir burada dolaşmasına karşın hiçbir şeyin farkında değildi. Sonunda yorulup bir akarsuyun yanındaki otların üstüne oturdu. Su berraktı ve yeşillikler arasından neşeli sesler çıkararak akıyordu. Adam kuşların uçarak gelip başlarını suya soktuklarını gördü. Kuşlar su içtikten sonra kanat çırparak uçup uzaklaşıyorlardı. Vadide derin bir sessizlik vardı.

Archibald Craven akarsuya bakarken birden rahatladığını hissetti. Acaba uyuyacak mıyım, diye düşündü. Ama uykusu yoktu. Güneş ışınlarının vurduğu suya bakarken gözleri kıyıdağı şeyleri seçmeye başladı. Tam kıyıda masmavi mineler vardı. Bunların bir bölümü kıyıdağı aşağı sarktığı için ıslanmıştı. Yıllarca önce de böyle güzel şeyler gördüğünü anımsadı. Kendi kendine, ne kadar güzel bu mineler, dedi. Yüzlerce minik mavi çiçek biraraya toplanmış. O anda güzel bir anının zihnine dolup diğer karanlık düşünceleri kovduğunun farkında değildi.

Vadinin çok sessiz ve huzurlu olduğunu düşünerek parlak mavi çiçeklere bakıyordu. Orada ne kadar oturduğunu ve neler olduğunu da bilmiyordu. Ama sonunda uykudan uyanır gibi kalkıp derin derin soluk aldı ve şaşırıldı. İçindeki bir güç usulca canlanmıştı.

«Bu nedir?» diye fısıldadı. Elini alına götürdü. «Şu anda kendimi... canlı hissediyorum!»

Ancak aylar sonra Misselthwaite'e döndüğü zaman, kendi böyle düşünürken oğlu Colin'in aynı anda gizli bahçeye girerek, «Sonsuzluğa kadar yaşayacağım!» diye bağırdığını öğrenecekti.

Duyduğu o garip huzur gece de devam etti. Sakin, rahat bir uyku uyudu. Ama yeni kavuştuğu bu huzur kısa süreliydi. Ertesi gün yine kötü şeyleri düşünmeye başladı. Vadiden uzaklaşarak başka bir yere gitti. Ama yine zaman zaman içinde o huzuru duyuyordu. Bay Craven nasıl olduğunu anlayamamıştı ama, birden bahçe gibi canlanmaya başlamıştı.

Yaz sona erip yerini sonbahara bırakırken Como Gölüne gitti. Orada ancak düşlerde rastlanan bir güzellik buldu. Günlerini masmavi gölde kayıkla dolaşarak, tepelerde yürüyerek geçirmeye başladı. Yorulana kadar yürüyordu. Böylece gece uyayabileceğini umuyordu. Gerçekten de kısa süre sonra geceleri iyi uyumaya başladı. Onu korkutan düşlerden de kurtulmuştu.

Belki de vücudum güçleniyor, diye düşündü.

Gerçekten de güçlenmeye başlamıştı. Bu arada duyguları da değişmekteydi. Misselthwaite'i anımsıyordu ve geri dönmeyi aklından geçiriyordu. Ama böyle anlarda aklına oğlu geliyordu. Oymalı sütunları olan brokar perdeli büyük karyolada yatan soluk yüzlü zayıf çocuğu anımsayınca içi parçalanacak gibi oluyordu. Çocuğun gözlerini görmekten korkuyordu.

Çok güzel bir gün geç vakitlere kadar dolaştı. Geri döndüğü zaman ay gökyüzünde yükselmiş ve her şeyi gümüşümsü bir renge boyamıştı. Gölün, kıyının ve ormanın sessizliğinden çok zevk alan Bay Craven kiraladığı villaya girmedi. Suyun kenarındaki üstü sarmaşıkla kaplı terasta oturup gecenin güzel kokularını içine çekti. Tuhaf bir huzur duyuyordu, orada uyuyakaldı.

Ne zaman uyuduğunu ve düş görmeye başladığını da bilemedi. Bu düş gerçekten farksızdı. Daha sonra düş boyunca kendini uyanık sandığını anımsadı. Terasta oturmuş, güllerin kokusunu genzine çekerken ayaklarının dibinde suyun hafif

hafif terasa vurmasını dinliyordu. O sırada uzaktan çok tatlı, berrak ve mutlu bir ses duydu. Ses uzaktaydı ama sözleri sanki çok yakındaymış gibi işitti.

Tatlı ses, «Archie!» diyordu. «Archie! Archie!»

Adam hiç şaşmadan hemen ayağa kalktı. Bu sesi duymasının çok doğal olduğunu düşünüyordu.

«Lilias!» diye karşılık verdi. «Lilias! Neredesin?»

Tekrar o tatlı sesi duydu. «Bahçede! Bahçede!»

Ve düş orada sona erdi. Ama Bay Craven uyanmadı. Güzel gece boyunca rahat rahat uyudu. Gözlerini açtığı zaman güneş pırl pırl parlıyordu. Bir uşak yanibaşında durmuş ona hayretle bakıyordu. Adam İtalyandı ve villada çalışan diğerleri gibi, bu yabancı adamın yaptığı garip şeyleri soru sormadan kabul ediyordu. Evde kimse onun ne zaman dolaşmaya çıkacağını ya da geri döneceğini bilmiyordu. Geceleri bahçede dolaştığını, terasta uyduğunu da görüyorlardı. Uşak elindeki gümüş tepsideki mektupları vermek için gelmişti. Bay Craven bunları alana kadar bekledi, sonra sessiz sedasız uzaklaştı.

Bay Craven mektupları sıkıca tutarak yine göle baktı. O anda hem sakindi, hem de garip bir sevinç duyuyordu. Sanki bir şey değişmişti. O düşü... gerçek gibi gözükten düşü anımsıyordu.

Kendi kendine, bahçede, dedi. Bahçede ama bahçenin kapağı kilitli. Anahtar da derine gömdüm!

Birkaç dakika sonra mektuplara bakınca en üsttekinin yazısını tanımadığı birinin yazmış olduğunu gördü. Kayıtsızlıkla mektubu açtı. Ama daha ilk kelimeleri okur okumaz ilgilendi.

Sayın Bay Craven,

Ben Susan Sowerby. Sizinle bir kere kırdı konuşmuş-tuk. O zaman Mary'den söz etmiştim. Bu sefer size yazmak cesaretini gösteriyorum. Efendim, lütfen evinize dönün. Sizin yerinizde olsam böyle yapardım. Geri dönmek sizi memnun edecektir sanırım. Beni bağışlayın, ama sayın eşiniz burada olsaydı gelmenizi isterdi.

Saygılarımla,
Susan Sowerby

Bay Craven mektubu zarfa koymadan önce ikinci kez okudu. Hâlâ o düşü düşünmekteydi.

Misselthwaite'e döneceğim, dedi. Evet, hemen evime döneceğim.

Bahçeden geçerek villaya girdi ve Pitcher'e İngiltere'ye dönmeleri için hazırlık yapmasını söyledi.

Bay Craven birkaç gün sonra Yorkshire'deydi. Uzun tren yolculuğu boyunca oğlunu düşündü. Oysa on yıldan beri Colin'i anımsamayı hiç istememişti. Tam tersine, çocuğunu unutmaya çalışmıştı. Yine de düşünmek istemiyordu. Ama türlü anılar kafasına doluyordu.

Eşi ölüp çocuğu sağ kaldığı için çıldıracak hale geldiği o karanlık günleri anımsıyordu. Bu yüzden çocuğu görmek istememişti ilkin. Sonunda razı olup oğlunu görmeye gitmişti. Herkes zayıf, sağlıksız çocuğun kısa süre içinde öleceğine inanıyordu. Ama çocuk ölmemiş ve ona bakanları şaşırmişti. Ondan sonra da herkes çocuğun kambur ya da sakat olacağına inanmıştı.

Kötü bir baba olmak istemedim, diye düşündü. Ama kendimi baba gibi hissetmedim. Çocuğa bakmaları için doktorlar, hemşireler tuttum. Gereken her şeyin sağlanmasını istedim. Ama Colin'in adını bile duyunca rahatsız oldum. İçimde o korkunç acıyı duydum.

Misselthwaite'den uzun süre uzakta kaldıktan sonra geri dönmüş ve tekrar çocuğu görmüştü. Sıksa çocuk siyah kirpiklerin çerçevelediği iri gri gözlerini babasına dikip bakmıştı. Bu gözleri annesi Liliyas'dan almıştı. Ama bu gözlerde mutluluk, neşe yoktu. Üstelik bu güzel gözler çocuğun sarı yüzüne hiç yakışmıyordu. Babası ona bakarken bembeyaz kesilmişti. Daha sonra da çocuğunu ancak uyuduktan sonra görmeye razı olmuştu.

Colin'in bir yatalak olduğunu ve iyileşemeyeceğini biliyordu. Ayrıca son derece sinirli, kötü huylu ve öfkelenince çılgına dönen bir çocuktuktu. Ancak her istediği yapıldığı zaman öfkelenmiyordu. Oysa böyle şiddetli öfke onun için çok zararlıydı.

Anımsadıklarım hiç de hoş şeyler değil, dedi içinden. Ama tren tünellerden, altın rengine dönmüş otlarla dolu kırdardan geçerken eskisi gibi karamsar değildi. Yepyeni bir şekilde düşünüyordu artık.

Belki de on yıldan beri yanılan benim. Aslında on yıl çok uzun bir zaman, Belki de çok geç kaldım... Çok geç. Bu zamana kadar neden böyle davrandım?

Aslında «Çok geç» diye düşünmek kötü bir büyü sayılırdı. Colin bile bunu babasına anlatabilirdi. Ama Bay Craven büyü konusunda bilgili değildi. Daha sonra öğrenecekti.

Acaba Susan Sowerby çocuk çok hasta olduğu için mi bana yazdı, diye düşündü. O iyi kalpli bir anne. Belki oğlum ölmek üzere. Kadın bu yüzden dönmemi istedi... Ama nedense sakindi. Bu düşünce ona eskisi kadar acı vermiyordu.

Belki de eve dönerek Colin'in iyileşmesini sağlayacak bir şeyler yapabileceğimi sanıyor. Acaba bu olabilir mi? En iyisi Misselthwaite'e dönerken kırdaki eve uğrayayım. Susan Sowerby'yle konuşmam yerinde olacak.

Kırdan geçerken küçük evin önünde arabayı durdurduysa da, orada toplanmış oynayan sekiz çocuk annelerinin köyde bir hastaya bakmaya gittiğini söylediler.

İçlerinden biri, «Bizim Dickon malikânenin bahçelerinden birinde çalışıyor. Haftada birkaç günü o bahçede geçiriyor,» dedi.

Bay Craven çevresini sarmış olan çocuklara baktı. Hepsinin yanakları elma gibiydi. Çocuklar sağlıklı, tumbul ve neşelidiler.

Onların dostça gülmelerine tatlı tatlı karşılık verdi. Sonra cebinden birkaç altın çıkarıp en büyükleri olan Elizabeth'e uzattı. «Bunları aranızda bölüşürsünüz.»

Ona gülerek selam veren çocuklara el sallayarak arabasına bindi. Mutlu ettiği çocukları geride bıraktı.

Güzel kırdan geçerken sakinleştiğini hissetti. Eve döndüğüne memnun olduğunu anladı. Oysa daha önceleri eve dönerken hiç böyle olmamıştı. Altı yüzyıldan beri ailesine ait olan

malikâneye yaklaşırken sıpsıcak bir duygu benliğini kapladı.

Sen kez bu evin kapalı odalarını ve brokar perdeli büyük karyoladan çıkmayan çocuğu düşünmemek için buradan kaçmıştım, diye düşündü. Acaba onu nasıl bulacağım? Colin biraz olsun iyileşti mi? Onu görünce yine kaçmak mı isteyeceğim? Yoksa ona yaklaşmam mümkün olabilecek mi? Gerçek gibi olan düştteki ses bana «Bahçede... Bahçedel!» diye seslendi. O kapının anahtarını bulmaya çalışmalıyım. O kapıyı açmaya çalışacağım. Nedenini bilmiyorum ama o kapıyı açmam gerek.

Bay Craven eve gelince uşaklar ve hizmetçiler onu saygıyla karşıladılar. Adamın eskisinden daha canlı ve sağlıklı olduğunu da fark ettiler. Bay Craven tek başına yaşadığı ıssız bölüme çekilmedi. Kütüphaneye girip kâhya kadını çağırttı.

Biraz sonra yanına gelen Bay Medlock hem heyecanlı, hem meraklı, hem de şaşkıncı.

Hemen, «Colin nasıl, Bayan Medlock?» diye sordu Bayan Craven.

Kadın durakladı. «Şey... efendim. Bay Colin... değişti... Yani onda bir değişiklik var.»

«Yani eskisinden daha kötü durumda mı?»

Medlock birden kıpkırmızı kesildi. «Şey... Şey efendim. Bu tuhaf bir durum. Ne Doktor Craven, ne hemşire, ne de ben onun haline bir anlam verebiliyoruz.»

«Neden?»

Kâhya kadın anlatmaya çalıştı. «Açıkçası efendim, Bay Colin iyileşmekte de olabilir... kötüleşmekte de. İştahı bizi şaşırtıyor... Sonra hali ve davranışları...»

Bay Craven endişeyle kaşlarını çattı. «Yani oğlum eskisinden daha acayip mi oldu?»

Bayan Medlock, «Evet, efendim,» diye cevap verdi. «Bu doğru. Yani eskisine göre öyle. Eskiden hiç iştahı yoktu. Sonra birden iştahı açıldı ve çok yemek yemeye başladı. Ondan sonra yine iştahı kapandı. Sofraya konan bütün yemekleri el sürmeden geri yollamaya başladı.»

«Ya... Peki başka?»

«İnanılmayacak bir şey oldu, efendim. Belki bilirsiniz... Bay Colin eskiden evden dışarı çıkarılmasına izin vermezdi. Onu tekerlekli sandalyesine oturtup biraz açık havada dolaştırabilmek için neler yapmazdık. Ama Bay Colin o zaman sinir krizi geçirmeye başladı. Bunun üzerine Doktor Craven, bu konuda ısrar edersek sorumluluğu üstüne almayacağını söyledi. Yine korkunç bir sinir krizinden az sonra hiç aklımıza gelmeyen bir şey oldu. Bay Colin açık havaya çıkmak istediğini söyledi. Bayan Mary'yle Susan Sowerby'nin oğlu Dickon'u yanına alarak günlerini dışarıda geçiriyor. Dickon onun sandalyesini itiyor. Nedense Miss Mary'yle Dickon'u çok sevdi, efendim. Dickon evcilleştirdiği hayvanlarını da buraya getirdi. İnanılacak gibi değil, efendim, ama Bay Colin sabahtan akşama kadar dışarıda...»

Bay Craven, «Peki, durumu nasıl?» dedi.

«Eğer yemek yeseydi onun iyice topladığını söyleyebilirdim. Ama biz onun şişmiş olduğundan korkuyoruz. Bayan Mary'yle yalnız kaldığı zamanlar garip bir şekilde katıla katıla gülüyor. Oysa eskiden hiç gülmezdi. İzin verirseniz Doktor Craven'i çağırayım. Geldiğiniz an sizi görmek istiyordu. Doktor Craven ömründe bu kadar şaşırmadığını tekrarlayıp duruyor.»

Adam, «Colin şimdi nerede?» diye sordu.

«Bahçede, efendim. Hep bahçede... Ama kendisine bakılmasını istemediği için çevresine kimseyi yaklaştırmıyor.»

Bay Craven onun son sözlerini duymamıştı bile. Tuhaf bir sesle konuştu. «Bahçede!» Medlock'u savdıktan sonra da arka arkaya tekrarladı. «Bahçede... Bahçede!»

O anda düş görür gibiydi. Kendini toplayarak etrafına baktı. Düş görmediği kanısına vardıktan sonra da odadan çıktı.

O da Mary'nin uzun süre önce yaptığı gibi aynı yoldan geçti. Mazıların arasından dolaşıp havuzun yanına çıktı. Havuzun fıskiyesinden sular akıyordu. Çevresindeki tarhlar sonbahar çiçekleriyle bezenmişti. Adam çimenlikten de geçip uzun duvarın bulunduğu yere geldi.

Ağırlaşarak sarmaşıklarla kaplı duvara baktı. Uzun yıllardır görmek istemediği bahçe onu çekiyordu sanki. Bunun nedenini bilemiyordu. Yaklaşırken daha da yavaşladı. Sarmaşıklarla örtülü olmakla birlikte kapının yerini biliyordu. Ama anahtarı nereye gömmüş olduğunu kesin olarak anımsayamıyordu.

Durup çevresine baktı. Sonra birden irkilerek dinlemeye başladı.

Düş mü görüyorum, diye sordu kendi kendine. Sarmaşıklar kapıyı gizliyor. Anahtarı da mazıların orada bir yerde toprağa gömdüm. On uzun yıl boyunca kimse o kapıdan geçip içeri girmedi. Ama bahçeden sesler geliyor. Birileri koşuyor. Hafif sesle bağıyorlar. Evet, neşeli bağırmalar. Sanki orada çocuklar var. Bu mutlu çocuklar kahkahalarının duyulmamasını istiyorlar. Ama coşkuya kapıldıkları için de kendilerini tutamıyorlar.

Eliyle gözlerini ovuşturdu. Yine düş mü görüyorum? Duyduğum sesler nedir? Acaba çıldırıyor muyum? Olmayan sesleri duymaya mı başladım? Yoksa orada hayaletler mi var? Düşümde gördüğüm Liliyas bunu mu anlatmak istedi?

Sonra birden içerideki sesler yükseldi. Orada oynayanlar gürültü etmemeleri gerektiğini unutmışlardı anlaşılan. Adam birilerinin hızla koştuklarını duydu. Koşanlar bahçe kapısına yaklaşıyorlardı. Kahkahalar ve bağırmalar ayak seslerine karışıyordu.

Birden duvardaki kapı itilerek ardına kadar açıldı. Duvardaki sarmaşıkların bir bölümü sallandı. Bir erkek çocuk hızla dışarı fırladı. Karşıda duran adamı göremediği için de doğruca onun üstüne geldi.

Bay Craven çocuğun ona çarparak düşmesini önlemek için son anda kollarını açtı. Sendeleleyen çocuğu sıkı sıkı yakaladı. Ona hayretle baktı ve güçlkle bir soluk aldı.

Kollarındaki uzun boylu çocuk çok güzeldi. Yaşam dolu, canlı bir çocuktu. Koştuğu için yanakları iyice kızarmıştı. Başını geriye atınca alnına dökülen saçlar da geriye gitmişti. Siyah uzun kirpiklerin çerçevelediği parlak gri gözler ortaya çıkmıştı. Çok neşeliydi bu gözler.

Bay Craven işte bu gülen gözleri görünce şaşırıp kalmıştı. Güçlkle, «Kim... Ne... Kim?» diye kekeleydi.

Colin babasıyla karşılaşacağı anı çok uzun süre düşünmüş, bu tür bir karşılaşma aklından geçmemişti. Ama belki de bir yarışı kazandığı anda babasıyla karşılaşması çok daha güzeldi. Babasının kollarından sıyrılarak bir adım geriledi ve dimdik durdu. Onun peşi sıra koşan Mary de o sırada kapıdan çıktı. Colin'in dimdik beklerken, olduğundan da uzun durduğunu gördü.

Çocuk, «Baba,» dedi. «Ben Colin'im. Buna inanamıyorsun, değil mi?»

«Colin... Colin...»

Çocuk ona bakıyordu. «İnanamıyorsun, değil mi? Ben bile güç inanıyorum.»

Babası, «Bahçede! Bahçede!» diye bağıınca Bayan Medlock gibi Colin de bu sözden bir şey anlayamadı.

Telaşla atıldı. «Evet bahçe... Böyle olmamı bahçe sağladı. Mary, Dickon, hayvanlar ve büyü de yardım etti. Ama bu durumu kimse bilmiyor. Gerçeği herkesten sakladık. Seni bekliyorduk. Seni görünce iyileştiğimi haber verecektim. Artık iyiyim. Bir şeyim yok. Çok güçlendim. Yarışta Mary'yi yenebiliyorum. Zaten atlet olmayı düşünüyorum.»

Yüzü kızarmış olan çocuk bu sözleri heyecan ve telaştan çabucak söyleyivermişti. Gerçekten sağlıklı olduğu belliydi. Bay Craven içine inanılmaz bir mutluluğun olduğunu hissetti.

Colin olduğu yerde kımıldamayan babasının kolunu tuttu. «Sevinmedin mi, baba? Sevinmedin mi? Artık ölmeyeceğim. Sonsuzluğa kadar yaşayacağım!»

Bay Craven oğlunu omuzlarından tutarak yüzüne baktı. Öyle duruyordu. O anda konuşmaya cesareti yoktu.

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra, «Hadi beni bahçeye götür, oğlum,» diye mırıldandı. «Sonra da olanları anlat.»

Sonbaharda bahçe bambaşka bir güzellik kazanmıştı. Sonbaharın altın rengine çevirdiği yapraklar, mor, kırmızı, sarı çiçekler göz alıyordu. Her tarafta geç açan beyaz ve sarımsı zam-

baklar vardı. Bay Craven onların ne zaman dikildiğini biliyordu. Böylece sonbaharda da bahçenin güzel olmasını istemişlerdi. Yediveren gülleri renk renk açmıştı. Güneş ışınları bahçeyi tatlı bir altın rengine boyuyordu.

Craven ilk kez gri renkli bahçeye giren çocukların yaptığı gibi durup kaldı. Çevresine bakıyordu.

Sonra, «Bahçedeki her şeyin kurumuş olduğunu sanıyordum,» diyebildi.

Colin gülümsedi. «Mary de bahçeyi ilk gördüğü gün öyle düşünmüş. Ama sonra bahçe canlandı.»

Sonra hep oturdukları ağaç altına gittiler. Colin dışında hepsi otların üstüne yerleşti. Colin ayakta idi, çünkü hikâyesini anlatırken babasının karşısında dimdik durmak istiyordu.

Archibald Craven oğlunu dinlerken ömründe bu kadar gariplik bir şey daha duymadığını düşündü. Ardıc kuşu, esrarlı bahçe, gece yarısı Mary'nin odaya gelmesi, bahar, Colin'in ihtiyar bahçıvana kızıp ilk kez ayakta durması, büyü... Colin çocuklara özgü şekilde coşkuyla anlatıyordu. Bu arada sırrı titizlikle gizlemişlerdi. Babası gözlerinden yaşlar gelene kadar güldü. Zaman zaman gülmekten gözleri yaşardı.

Atlet, Konuşmacı ve Bilimsel Buluşlar yapacak Bilgin şirin, neşeli, sağlıklı, sevgi dolu bir çocuktü.

Colin hikâyesinin sonuna gelince, «Artık bunu gizlememiz için neden kalmadı,» diyerek güldü. «Evdekilerin beni görünce ödleri patlayacaktır. Bir daha o tekerlekli sandalyeye binmeyeceğim. Seninle birlikte yürüyerek eve döneceğim, baba!»

Ben Weatherstaff sebze bahçelerinden pek seyrek ayrılırdı. Ama o gün mutfığa sebze götürme bahanesiyle bahçeden uzaklaştı. Medlock onu görünce hizmetkârlar bölüğüne çağırırdı. Ona bir bardak bira ikram etti. Yaşlı bahçıvan bu inanılmayacak olay sırasında her şeyi görebileceği bir yerde olmak istemişti.

Avluya bakan pencerelerden birinden çimenlik görünüyordu, Bayan Medlock, Ben Weatherstaff'ın bahçeden geldiğini bil-

diği için heyecanla sordu. «Onlardan birini gördün mü, Weatherstaff? Yani Bay Craven'i ya da Bay Colin'i?»

İhtiyar bahçıvan birayı kafasına dikip ağzını elinin tersiyle sildi. «Evet, ikisini de gördüm,» dedi anlamlı anlamlı.

«İkisini de mi?» dedi kadın.

«Evet, ikisini de gördüm. Teşekkür ederim, Bayan Medlock. Bir bardak daha fena olmaz.»

Kâhya kadın telaşından bardağa koyduğu birayı taşırdı. «Birarada mıydılar?»

«Biraradaydılar.» Yaşlı adam biranın yarısını bir yudumda içti.

«Bay Colin neredeydi? Hali nasıldı? Baba oğul birbirlerine ne söylediler?»

Ben Weatherstaff, «Konuştuklarını duymadım,» diye karşılık verdi. «Çünkü ben merdivene tırmanmıştım. Duvarın üstünden onları seyrediyorum. Ama bir şey söyleyebilirim. Dışarıda hiçbirinizin bilmediği şeyler oluyor. Bunları biraz sonra anlatacaksınız.»

Adam iki dakika sonra birasını bitirip boş bardağıyla çimenliğe bakan pencereyi işaret etti.

«Eğer merak ediyorsan, şuraya bak. Çimenlikten geçenlere bir bak,» dedi.

Bayan Medlock denileni yapınca ellerini havaya kaldırıp bir çığlık attı. Onun sesini duyan bütün uşak ve hizmetçiler koşarak geldiler. Onlar da pencereden baktılar. Hepsinin gözleri nerdeyse yuvalarından uğrayacaktı.

Misselthwaite'in sahibi çimlere basarak geliyordu. Son derece değişmiş ve canlanmıştı. Yanında gülüp konuşarak yürüyen sağlıklı, canlı çocuk da Colin'di!

SON